

Załącznik do uchwały Rady Miasta Sulejówek
nr XI/74/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
dla MIASTA SULEJÓWEK
na lata 2011-2020**

Sulejówek, czerwiec 2011rok

Spis treści:**strona:**

Wstęp	3
1. Przesłanki wynikające z dokumentów strategicznych.....	5
1.1 Zgodność z krajowymi strategiami.....	5
1.2 Zgodność z regionalnymi dokumentami programowymi.....	7
1.3 Umocowanie prawne strategii.....	8
2. Metodologia	14
3 Diagnoza	18
3.1 Przedmiot i zakres diagnozy.....	18
3.2 Charakterystyka Miasta.....	18
3.2.1 Struktura demograficzna.....	19
3.2.2 Sytuacja i tendencje gospodarcze.....	20
3.2.3 Sytuacja i tendencje na lokalnym rynku pracy.....	21
3.2.4 Sytuacja mieszkaniowa.....	26
3.2.5 Sytuacja w zakresie oświaty kultury i sportu.....	28
3.2.6 Stan opieki zdrowotnej.....	38
3.2.7 Stan bezpieczeństwa.....	41
3.2.8 Niepełnosprawność.....	46
3.2.9 Uzależnienia i problemy z nim związane.....	48
3.2.10 Organizacje samorządowe w Mieście.....	52
3.2.11 Stan, możliwości i obowiązki pomocy społecznej. Problemy społeczne z perspektywy MOPS.....	53
4. Analiza SWOT	70
5. Strategia: założenia i jej wdrażanie	77
5.1 Misja , priorytety cele strategiczne, cele operacyjne, zadania, harmonogram działań, mierniki.....	77
6 Źródła finansowania.....	94
7. Monitoring i ewaluacja.....	95
8. Wnioski i uwagi końcowe.....	95
Załącznik 1	
Załącznik 2	

„Właściwa postawa uchroni nas przed życiową porażką, nawet jeśli przyjdzie nam stawić czoło wszystkim problemom tego świata.

Przy niewłaściwej postawie nie osiągniemy sukcesu, choćby nawet pomagał nam cały świat.”

Warren Deaton

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sulejówek (zwana dalej Strategią) ma służyć w latach 2011- 2020 jako podstawa do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w lokalnej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Dokument wskazuje na kluczowe kwestie społeczne, z którymi borykają się mieszkańcy miasta i wytycza kierunki działań na rzecz łagodzenia (eliminowania) zjawisk społecznie niepożądanych.

Strategia uwzględni w szczególności programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałania dyskryminacji, współpracy z organizacjami pozarządowymi, wspierające grupy szczególnego ryzyka i prowadzące do ich integracji.

Przyjęcie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Polityka społeczna jest realizowana poprzez politykę emerytalno- rentową , pomocy społecznej, ochrony zdrowia, zatrudnienia, rodziny, mieszkaniową, socjalizacyjną. Najważniejsze cele polityki społecznej to:

- **bezpieczeństwo socjalne**, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, śmierć, bezrobocie),
- **inwestycje w człowieka** – tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia, promocja zatrudnienia (czynnik rozwoju gospodarczego),
- **pokój społeczny** – jako podstawa stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, tolerancji różnic między ludźmi,
- **życie rodzinne** (wartość więzi rodzinnych, podstawa poczucia bezpieczeństwa).
- Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom strategii rozwiązywania problemów społecznych i z nimi konfrontowana.

W polityce społecznej Unii Europejskiej podstawę do wszelkich działań stanowią cele odnoszące się do trzech obszarów :

- polepszenie warunków życia , pracy, kształcenia,
- prawa do zatrudnienia i prawa do wykształcenia,
- stworzenie systemu zabezpieczenia społecznego.

Obowiązek opracowania przez gminę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust 1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362). Zapis ustawowy mówi: „ *Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób z grup szczególnego ryzyka*”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zgodna z podstawowymi zasadami polityki społecznej:

1. pomocniczości
2. efektów odłożonych w czasie,
3. szerokiego zasięgu skutków,
4. akceptacji społecznej

5. kontroli społecznej,
6. aktywności, zaangażowania mieszkańców w lokalne życie społeczne,
7. kompleksowości i sprzężenia zwrotnego,
8. pozornego altruizmu (pomoc tzw. osobom wykluczonym w interesie osób niewykluczonych).

Zasada pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności uwzględnione w Strategii są podstawowymi zasadami życia społecznego. Pojęcie pomocniczości oznacza, że władza nie powinna wyręczać osób, rodzin, społeczności lokalnych w tym, w czym mogą sobie poradzić we własnym zakresie. Ma za zadanie natomiast pobudzanie do aktywności, wspieranie ich wysiłków, gdy realizacja zamierzeń przekracza ich możliwości. Partycypacja społeczna polega na włączaniu obywateli w rozwiązywanie lokalnych problemów. Istotne jest w tym wzmacnianie tego potencjału i stwarzanie sprzyjających warunków do wspólnych działań. Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia zakładają współdziałanie aktywnych podmiotów: nieformalnych (kręgi koleżeńskie, rodzina, sąsiedzi), instytucji publicznych, rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych, biznesu.

Planowane działania jako reakcja na potrzeby, problemy mieszkańców będą realizowane na trzech poziomach:

- **profilaktyki**, czyli zapobieganiu powstawania niekorzystnych zjawisk jako działania o charakterze priorytetowym,
- **pomocy doraźnej** poprzez świadczenie natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych,
- **długofalowych programów naprawczych** zmierzających do rozwiązania lub przynajmniej zminimalizowania problemów społecznych w gminie.

Planowane działania głównie obejmą środowiska pozostające na marginesie życia społecznego, wykluczone społecznie, lub zagrożone tym zjawiskiem.

Według Narodowej Strategii Integracji Społecznej **wykluczenie** to: brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona zdrowia, transport publiczny, publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy, organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych i innych, prywatna własność i przedsiębiorczość. Najbardziej zagrożone zjawiskiem wykluczenia są następujące grupy:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujących się poza rodziną,
- osoby bezrobotne, w tym szczególności długotrwale
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach materialnych i mieszkaniowych,
- osoby niepełnosprawne i przewlekle chore,
- osoby starsze samotne,
- osoby opuszczający zakłady karne.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian będzie praca socjalna, rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, którego celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności.

Celem podejmowanych działań będzie zarówno łagodzenie skutków trudnej sytuacji w jakiej znalazły się rodziny jak i zapobieganie ich powstawaniu. Działania z zakresu pracy socjalnej będą polegały na udzielaniu pomocy wszystkim tym, którzy nie posiadają środków do egzystencji godnej człowieka. Pomoc w uzyskaniu tych środków i osiągnięcia najwyższego możliwego (według osobistych możliwości uwarunkowanych np. wiekiem, niepełnosprawnością) stopnia samodzielności odnosi się do ostatecznych celów pracy socjalnej, czyli umożliwienia kierowania własnym postępowaniem oraz niezależności od innych w procesie zabezpieczania warunków do egzystencji godnej człowieka. Samowystarczalność ma podstawowe znaczenie dla osiągnięcia przez jednostkę szacunku dla samej siebie i poczucia własnej wartości. Niezależność od innych wzmacnia zdolność wykonywania wyborów i samostanowienia, zmniejsza potencjalną możliwość kontroli zewnętrznej, manipulacji i wyzysku. Na pojęcie „egzystencji godnej człowieka” składa się

pięć podstawowych składników: egzystencja w sensie fizycznym, ekonomicznym, emocjonalnym, społecznym

1. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych należy pamiętać, iż nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły mieszkańców naszej gminy. Analiza dokumentów na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym, tak by części działań nie powielać, ale wpisywać się własnymi działaniami w rzeczywistość formalno – prawną, uwzględniając lokalne potrzeby.

Polska jako członek Unii Europejskiej stoi przed wyzwaniem, jakie stawia odnowiona Strategia Lizbońska tj. uczynienia z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji, podejmowania pracy, rozwijania wiedzy i innowacji oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej i celami spójności krajów unijnych rozwój **kapitału ludzkiego i społecznego** przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wzrostu konkurencyjności gospodarki. Przyjęty przez Radę Ministrów Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, którego celem jest „*umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa*” jest potwierdzeniem kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej przez rząd i obejmuje całość interwencji Funduszu Europejskiego w Polsce.

1.1. ZGODNOŚĆ Z KRAJOWYMI STRATEGIAMI

Podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić jest **Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015**, zwana dalej **SRK**.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek jest zgodna ze SRK, w szczególności w zakresie następujących zapisów:

Priorytet 2.: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej w ramach infrastruktury społecznej , pkt. b): Infrastruktura ochrony zdrowia i socjalna

W miejscu tym SRK zwraca uwagę na konieczność inwestycji w obiekty służące świadczeniu usług społecznych dla osób starszych, niepełnosprawnych i dzieci oraz osób dotkniętych patologiami społecznymi (takimi jak alkoholizm i narkomania). Wskazuje także na konieczność podejmowania działań wzmacniających zasoby kadrowe tych placówek. Zakłada, że stwarzane będą warunki (włączając w to bazę materialną) dla osób wykluczonych do powrotu do samodzielności i aktywności zawodowej, a także pełnego dostępu do usług edukacyjnych.

Priorytet 3.: Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości, pkt. c) Inicjatywy na rzecz równości szans na rynku pracy

SRK w tym miejscu podkreśla wagę opracowania i realizacji długookresowych programów przywracania na rynek pracy osób pozostających poza nim, ze szczególnym uwzględnieniem programów aktywizacji osób z grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. młodzieży - absolwentów, kobiet, osób powyżej 50 roku życia, osób niepełnosprawnych. Aktywizacja bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym dokonywać się powinna m.in. poprzez zwiększenie dostępności oraz wzbogacenie form i metod pośrednictwa pracy, a także większą dostępność do usług poradnictwa zawodowego.

Ważnym elementem aktywizacji osób młodych bezrobotnych będzie również promowanie przedsiębiorczości i stworzenie ludziom młodym większych możliwości zakładania własnych firm. Istotne będzie tworzenie warunków dla łączenia funkcji zawodowych i rodzinnych poprzez m.in. wprowadzanie mechanizmów ułatwiających zatrudnianie w niepełnym wymiarze czasu pracy, uelastycznianie warunków organizacyjnych pracy dla osób wychowujących małe dzieci lub mających pod opieką osoby zależne. Ważne jest też zapewnienie powszechnego dostępu do taniej i dobrej jakościowo opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi.

Ważnym zagadnieniem jest również ułatwianie niepełnosprawnym dostępu do rynku pracy. Podejmowane powinny być działania na rzecz ułatwienia osobom niepełnosprawnym zdobywania

kwalifikacji, przydatnych na rynku pracy. Dużą rolę w integracji zawodowej osób niepełnosprawnych pełni rehabilitacja zdrowotna i społeczna. Istotnym warunkiem ułatwienia niepełnosprawnym dostępu do rynku pracy jest również lepsze dostosowanie infrastruktury lokalnej do ich potrzeb.

Priorytet 4: Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa w ramach zintegrowanej wspólnoty.

Pkt. c): Promocja polityki integracji społecznej, w tym prorodzinnej zwłaszcza w zakresie funkcji ekonomicznych, opiekuńczych i wychowawczych

Zgodnie z Priorytetem 4. pierwszoplanowym zadaniem polityki społecznej jest systemowe wsparcie rodzin, szczególnie w pierwszych latach wychowywania dzieci, obejmujące działania w obszarze zdrowia, bytu, edukacji i wychowania a także budowanie systemu wspierania łączenia rodzicielstwa i pracy zawodowej. Wymaga to kompleksowych inicjatyw zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym, administracji publicznej, ale także organizacji pozarządowych, pracodawców i środowisk lokalnych, w tym lokalnego wolontariatu. W efekcie tych działań oczekiwać należy wzrostu stabilności rodzin, zwiększenia dzietności, a także ograniczenia zjawisk niepożądanych, takich jak dziedziczenie biedy i wykluczenia społecznego. Realizowane będą też działania na rzecz wsparcia niezamożnych rodzin w zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych.

Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 zakłada promowanie integracji i aktywizacji społecznej, w szczególności rozwój instytucji zatrudnienia socjalnego, spółdzielczości socjalnej, budownictwa socjalnego, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, jak też rozwój kontraktów socjalnych, i innych instrumentów aktywizujących, stosowanych przez służby społeczne. Poza tym zakłada prowadzenie działań na rzecz tworzenia integracyjnego rynku pracy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji lub osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W przypadku **Narodowej Strategii Integracji Społecznej na lata 2007-2013** lokalna strategia wpisuje się w następujące zapisy:

Priorytet w zakresie realizacji prawa do edukacji:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku,
- rekompensata deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

Priorytet w zakresie realizacji prawa do zabezpieczenia społecznego:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań,
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwienia dochodowego.

Priorytet w zakresie prawa do pracy:

- ograniczenie bezrobocia,
- zmniejszenie się bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

Priorytet w zakresie prawa do ochrony zdrowia:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności,
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Priorytet w realizacji innych praw społecznych:

- zwiększenie dostępu do lokali dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami,
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną,
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek wpisuje się w wytyczne **Strategii Polityki Społecznej na lata 2007-2013** i jest zgodna z następującymi priorytetami:

Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci poprzez:

- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach

- pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego,
- tworzenie i wzmacnianie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej i wychowywaniu dzieci w celu podniesienia aktywności zawodowej kobiet.
- zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- system pomocy celowej dla rodzin z dziećmi w celu wyrównania deficytów rozwojowych dzieci uczących się,
- kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodziny, małżeństwa i dzietności,
- wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę,
- stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Wdrożenie aktywnej polityki społecznej:

- wspieranie aktywności zawodowej i edukacyjnej poprzez system pomocy społecznej,
- rozwój zatrudnienia socjalnego w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego w celu wsparcia gminy w budownictwie mieszkań dla osób wymagających pomocy społecznej,
- zwiększanie szans na zatrudnienie osób o niskich kwalifikacjach.

Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych:

- tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia,
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług socjalnych,
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności,

Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie:

- rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej w celu zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy,
- aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym w celu wykorzystania potencjału tych osób w środowisku lokalnym,
- prowadzenie spójnej polityki wobec starości i na rzecz osób starych.

Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych:

- wdrażanie strategicznego planowania lokalnej i regionalnej polityki społecznej w celu stworzenia metody koordynacji krajowej polityki społecznej,
- profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej w celu zwiększenia samodzielności i aktywizacji zawodowej osób wymagających pomocy socjalnej,
- wdrożenie systemu informacji i poradnictwa obywatelskiego oraz dostępu do lokalnych środków przekazu i Internetu.

Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych:

- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych,
- wspierania instytucji społeczeństwa obywatelskiego,
- wzmocnienie partycypacji społecznej.

1.2 ZGODNOŚĆ Z REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI:

Wśród celów strategicznych polityki społecznej na Mazowszu wymienia się między innymi rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, która będzie wspierana finansowo w ramach sektorowych i regionalnych programów operacyjnych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ubóstwu i bezdomności.

Naczelną ideą **Strategii Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013** jest dążenie do odczuwalnej społecznie poprawy jakości życia mieszkańców Mazowsza rozumianej jako zaspokojenie potrzeb materialnych i bezpieczeństwo socjalne, Misją samorządu województwa mazowieckiego, realizowaną w ramach **Strategii Wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej Mazowsza na lata 2005-2013** jest *osiągnięcie odczuwalnych społecznie pozytywnych efektów w zakresie priorytetowych obszarów polityki społecznej, jakie stanowią ubóstwo, uzależnienia, bezrobocie, starość, niepełnosprawność.*

- Zakładane cele strategiczne w Strategii Wojewódzkiej to:
- Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie.
 - Tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności.
 - Zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających temu zachowaniu.
 - Ograniczanie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów.
 - Podniesienie jakości życia osób starych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej.
 - Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów.
 - Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sulejówek jest zgodna z misją **Powiatowej Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych na lata 2006-2016** „*Powiat Miński miejscem zapewniającym wszechstronną pomoc w celu poprawy jakości życia swoich mieszkańców i rozwiązywania istniejących problemów społecznych, dbającym o środowisko naturalne poprzez prowadzenie polityki zrównoważonego rozwoju oraz stwarzającym warunki dla dalszego rozwoju powiatu i swoich mieszkańców*”.

Niniejszy dokument stanowi uzupełnienie „**Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Sulejówek do 2015 roku**”. Cele są zgodne z zasadniczym celem rozwoju Miasta Sulejówek „*Rozwój zrównoważony jako podstawa gospodarowania, którego idea jest zapewnienie trwałej poprawy jakości życia współczesnych i przyszłych pokoleń poprzez kształtowanie właściwych proporcji między kapitałem ekonomicznym, ludzkim i przyrodniczym*”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sulejówek jest załącznikiem do Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sulejówek na lata 2007-2015, który w sferze społecznej wyznacza kierunek działań: „stała poprawa warunków zamieszkiwania społeczności lokalnej i funkcjonowania usług społecznych” (str. 48 dokumentu).

1.3 UMOCOWANIE PRAWNE STRATEGII.

Podstawowym dokumentem określającym zadania gminy jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o **samorządzie gminnym**. Zgodnie z jej zapisami do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, a w zakresie życia społecznego w szczególności sprawy:

1. ochrony zdrowia,
2. pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
3. gminnego budownictwa mieszkaniowego,
4. edukacji publicznej,
5. kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
6. kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
7. utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
8. polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
9. wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
10. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
11. współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Niniejsza **Strategia** nawiązuje i korzysta również z rozwiązań innych krajowych aktów prawnych, a cele strategiczne i zadania wytyczono w oparciu o zawarte w innych ustawach zapisy dotyczące zadań gminy. Poza ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do ustaw tych należą m.in.:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu

- osób niepełnosprawnych,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zadania gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. nr 175, poz. 1362 ze zmianami) określa warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej od 01 maja 2004 roku poprzez:

1. ustalenie zadań w zakresie pomocy społecznej,
2. wskazanie rodzajów świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania,
3. określenie zasad organizacji pomocy społecznej,
4. ustalenie zasad i trybu postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Według ustawy pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej

Wg art. 16 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą”

Organy jednostek samorządu terytorialnego to gminy, powiaty, województwa z odpowiednimi organami: radą gminy, wójtem (burmistrzem, prezydentem), radą powiatu i zarządem powiatu, sejmikiem województwa i zarządem województwa.

Organy administracji rządowej realizujące zadania pomocy społecznej to Rada Ministrów w skład której wchodzi ministrowie w tym minister właściwy do zabezpieczenia społecznego - obecnie Minister Pracy i Polityki Społecznej. Przedstawicielem Rady Ministrów w województwie jest wojewoda.

Wśród podmiotów zobowiązanych do pomocy społecznej główna rola przypada gminie i powiatowi, pozostałe podmioty samorządu i administracji rządowej kierują się zasadą pomocniczości

W przypadku gmin przypisane im zadania z zakresu pomocy społecznej są zadaniami własnymi lub zleconymi, katalog zadań zmienia się wraz ze zmieniającymi się ustawami.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. **o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** określa korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji jako korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych oraz innych placówek. Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych oraz szkolenie i przekwalifikowywanie prowadzą, na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, rejonowe oraz wojewódzkie urzędy pracy. Zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej mogą być realizowane na zlecenie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe i gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. **o przeciwdziałaniu narkomanii** zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Przeciwdziałanie narkomanii należące do zadań własnych gminy obejmuje:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczną osobom uzależnionych i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji w/w zadań Burmistrz Miasta opracowuje projekt „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”, uwzględniając kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii opracowanego przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. W celu realizacji zadań burmistrz może powołać pełnomocnika. Gmina sporządza w terminie do dnia 31 marca raport z wykonania w poprzednim roku Gminnego Programu i efektów ich realizacji. Natomiast informację dotyczącą realizacji działań podejmowanych w danym roku wynikających z Gminnego Programu przesyła do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego informacja dotyczy.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. **o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Zatrudnienie socjalne to forma pomocy osobom, które nie są w stanie własnym staraniem zapewnić sobie podstawowych potrzeb życiowych oraz znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Zatrudnienie socjalne może być realizowane w formie:

1. Centrów Integracji Społecznej (CIS)

2. Klubów Integracji Społecznej (KIS)

Kluby Integracji Społecznej organizują i prowadzą:

- programy zatrudnienia tymczasowego oraz przygotowują do podjęcia zatrudnienia,
- poradnictwo prawne,
- działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych, socjalnych.

zatrudnienia wspieranego

Zatrudnienie wspierane pomoże uczestnikom CIS w:

- podjęciu pracy u pracodawcy,
- podjęciu pracy przy CIS,
- podjęciu wspólnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej,

Zgodnie z przepisami ustawy gmina, ośrodek pomocy społecznej lub organizacja pozarządowa prowadząca reintegrację zawodową i społeczną osób, do których kieruje się działania dotyczące zatrudnienia socjalnego mogą organizować:

- roboty publiczne,
- prowadzić kluby integracji społecznej organizujące działania o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym.

W klubach integracji społecznej można organizować i prowadzić w szczególności:

- programy zatrudnienia tymczasowego mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, u pracodawców- wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia,
- poradnictwo prawne,
- działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych.

Według ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

W świetle ustawy ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności **pożytku publicznego i o wolontariacie** jest ważnym aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które

reguluje ustawa to:

- prowadzenie działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe i korzystanie z tej działalności przez organy administracji publicznej w celu wykonywania zadań publicznych,
- uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowanie organizacji pożytku publicznego,
- sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego,
- warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego reguluje zasady i formy ochrony praw lokatorów oraz zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy. Do zadań własnych gminy należy tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Gmina na zasadach i warunkach przewidzianych w ustawie, zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Ustawa przewiduje, że eksmisja niektórych kategorii byłych najemców możliwa jest tylko wtedy, gdy zapewni się im lokal socjalny. Pomieszczenie spełnia kryteria lokalu socjalnego, jeżeli nadaje się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, a powierzchnia pokoiów przypadająca na członków gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m² (w przypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m², przy czym lokal ten może mieć obniżony standard). Sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie. Najbardziej prozaicznym powodem wypowiedzenia umowy najmu są zaległości czynszowe lub patologiczne zachowanie lokatora (zakłócanie porządku publicznego, przemoc w rodzinie itp.).

Od lutego 2005r. obowiązuje nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego, która przewiduje, że planując eksmisję osoby lub rodziny, która nie ma prawa do lokalu socjalnego (lub zamiennego), komornik wstrzymuje się z jej dokonaniem do czasu wskazania przez gminę pomieszczenia tymczasowego lub, gdy osoba taka sama sobie znajdzie takie pomieszczenie.

Rozwiązanie problemów alkoholowych zgodnie z **ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust 1 w/w ustawy stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o **świadczeniach rodzinnych** tworzy system pozaubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych, niezależnych od siebie świadczeń ustawa ta wprowadza tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastąpiły dotychczasowe zasiłki i świadczenia (np. gwarantowany zasiłek okresowy, jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej). Nowelizacją ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. wprowadzono tzw. becikowe czyli zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, która wypłacana jest niezależnie od dochodów. Od 1 stycznia 2009 roku według znowelizowanej ustawy nie stosuje się kryterium dochodowego do rozpatrzenia wniosku o świadczenie pielęgnacyjne dla osoby rezygnującej z zatrudnienia lub nie podejmującej zatrudnienia w celu opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Z dniem 1 października 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która określa:

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji,
- warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej "świadczeniami z funduszu alimentacyjnego",
- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania i wypłacania dodatków mieszkaniowych.

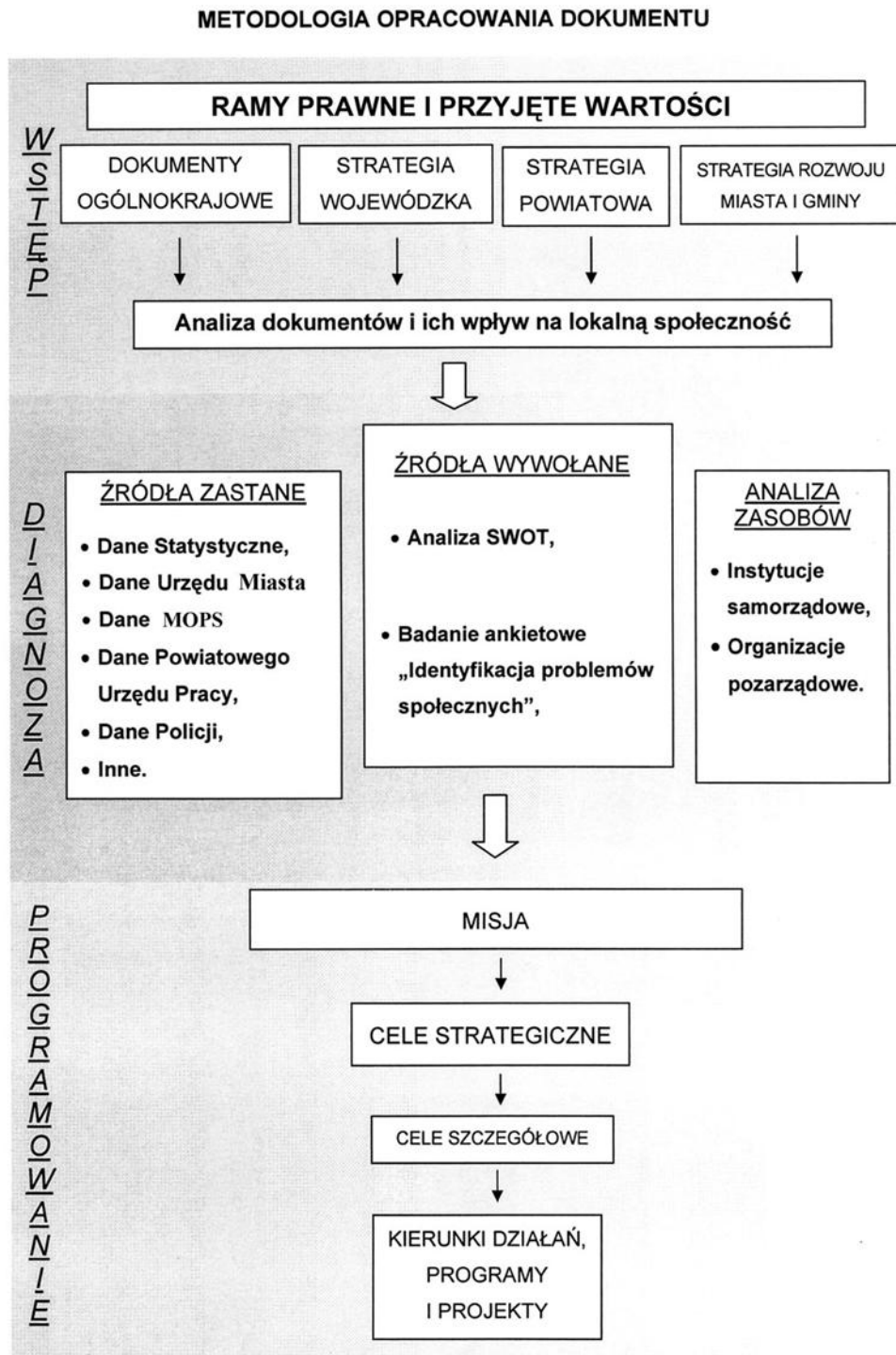
Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Gmina, ośrodek pomocy społecznej lub organizacja pozarządowa może organizować **roboty publiczne** poprzez mające na celu reintegrację zawodową i społeczną zatrudnianie osób bezrobotnych przez okres nie dłuższy niż 12 m-cy; może również prowadzić kluby integracji społecznej organizując działania o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym. Osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku, korzystające z pomocy społecznej mogą być zatrudnione przy pracach społecznie użytecznych, na rzecz społeczności lokalnej, w wymiarze 10 godzin tygodniowo. Odmowa podjęcia prac społecznie użytecznych może skutkować odebraniem praw do świadczeń pomocy społecznej. Zgodnie z przepisami ustawy starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Prace mogą być organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacjach czy instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Ponadto w/w ustawa znowelizowała ustawę **Prawo spółdzielcze** wprowadzając możliwość tworzenia spółdzielni socjalnych.

Ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem ustawy jest stworzenie wieloletniego (obecnie: 2010- 2013 r.) programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", służącego walce ze społecznym problemem niedożywienia dzieci i młodzieży oraz innych osób potrzebujących, których sytuacja uzasadnia objęcie ich pomocą społeczną. Dożywianie dzieci oraz zapewnianie posiłku osobom potrzebującym należy do zadań własnych gmin. Pomoc ta udzielana jest w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo w postaci świadczenia rzeczowego. Pomocą objęto: dzieci, młodzież, dorosłych z rodzin, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, w której -zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej - przysługuje pomoc społeczna (między innymi w ubóstwie, sieroctwie, bezdomności, bezrobociu, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej chorobie). Bezpłatna pomoc dla osób i rodzin uzależniona została od kryterium dochodowego tych osób lub rodzin, które nie może przekroczyć 150% kryterium dochodowego przewidzianego dla tych osób lub tych rodzin w ustawie o pomocy społecznej. Gmina może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego. Niezależnie od wymogów przedstawionych powyżej, pomocą w formie posiłku mogą być objęte również osoby i rodziny niespełniające kryterium dochodowego, lecz pomoc ta może być udzielana za odpłatnością, której warunki określa rada gminy. Program jest realizowany w gminach, **Koordynatorem tego Programu jest Burmistrz**. Do udzielania pomocy w zakresie dożywiania mają zastosowanie odpowiednio przepisy ustawy o pomocy społecznej. Program finansowany jest zarówno z budżetu państwa, jak i ze środków samorządu terytorialnego.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

2 .METODOLOGIA.

Schemat obrazujący proces powstawania niniejszej strategii

Warsztaty zespołu interdyscyplinarnego

W warsztatach poprzedzających opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pracował **zespół interdyscyplinarny** powołany przez Burmistrza Miasta zarządzeniem nr 64/2007 z dnia 21 maja 2007 roku (treść zarządzenia i skład zespołu – w załączeniu)

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przygotowano w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulejówku.

Identyfikacji głównych obszarów problemowych w sferze polityki społecznej w Mieście na spotkaniu zespołu problemowego w dniu 23 maja 2007 roku, w którym wzięło udział 21 osób, które na co dzień w swojej pracy stykają się z kwestiami społecznymi dotyczącymi mieszkańców miasta w ramach różnych dziedzin: oświaty, kultury, pomocy społecznej, gminnego budownictwa mieszkaniowego, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dokonując kolejnych przybliżeń na zasadzie konsensusu, wyodrębniono cztery główne obszary problemowe:

- **kryzys funkcji rodziny**
- **patologie społeczne**
- **bezrobocie**
- **marginalizacja grup społecznych**

Dla poszczególnych problemów wyodrębniono priorytety, za które uznano główne przyczyny tworzące te problemy. Ułatwiło to sformułowanie celów strategicznych dla poszczególnych obszarów problemowych a następnie stworzenie polityki społecznej jako całości.

Formułowanie celów poprzedziła analiza możliwości i ograniczeń istniejących w systemie pomocy społecznej jak i poza nim co pozwoliło określić rzeczywisty obraz warunków realizacji strategii i formułowania programów operacyjnych.

Na spotkaniu dokonano analizy problemów, celów, działań w poszczególnych sferach. Praca prowadzona była zgodnie z metodą MAPS (metoda aktywnego planowania strategicznego) oraz zespołowymi technikami rozwiązywania problemów.

Podstawowe etapy pracy nad strategią w poszczególnych sferach obejmowały:

- przegląd istniejącej sytuacji w poszczególnych sferach (diagnoza) z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych,
- określenie problemów w poszczególnych sferach (wybór najważniejszych),
- formułowanie celów: etap składa się z 2 części: przeformułowanie zdefiniowanych problemów na cele. Wychodząc od stanu negatywnego (problemu) przekształcono w stan przyszłościowy (pozytywny). W tym etapie dla każdego zdefiniowanego celu przypisano mierniki oraz ich źródła,
- określenie dla każdego z celów zbioru działań (harmonogram),
- określenie zasad wdrażania i monitoringu.

Analiza sprawozdań, raportów.

Do diagnozy sytuacji społecznej wykorzystano dane wtórne ujęte w sprawozdaniach MPiPS- 01 i 03, sprawozdaniach opisowych, raporcie o stanie Miasta za okres 2006- 2010, inne dane. Opracowano analizę metodą SWOT/TOWS

Analiza danych sprawozdań MPiPS -03 i opisowych składanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozwoliła ocenić

- jakiego rodzaju wsparcie świadczy ośrodek pomocy społecznej
- jakie deficyty w zaspokojeniu potrzeb socjalnych występują na terenie gminy,
- jakie kategorie problemów determinują zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej

Wykorzystano informacje ze sprawozdań dotyczących oświaty, spraw obywatelskich zasobów mieszkaniowych- komunalnych, bezpieczeństwa w mieście, informacje Sądu Rejonowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Komisariatu Policji, Straży Miejskiej.

Dane pierwotne uzyskano w drodze wywiadu, wykorzystując ankietę (zał. nr 1), którą przeprowadzono wśród uczestników warsztatów- strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Zestawienie wyników ankiety w formie tabeli i analiza.

ODPOWIEDŹ → ↓ PYTANIE	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	4	10	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	5	7	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	6	4	4	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	5	6	0	1	10	3	6	1	1	5	0	-	-	-	-
5	8	3	4	5	3	2	8	4	2	5	4	0	-	-	-
6	1	0	1	10	1	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1	5	6	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	7	6	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	6	7	3	9	5	1	10	1	1	1	2	1	0	3	0
10	10	4	6	7	3	2	8	1	0	0	0	-	-	-	-
11	11	5	0	1	11	9	2	6	0	-	-	-	-	-	-
12	3	10	3	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	8	5	1	4	4	8	6	0	-	-	-	-	-	-	-
14	8	8	3	5	0	7	3	1							

Z analizy ankiet wynika, że na pytanie pierwsze jak oceniają Państwo aktualną sytuację na rynku pracy 71% osób odpowiedziało, że średnio 28% odpowiedziało że sytuacja jest raczej zła. Na pytanie czy sytuacja na rynku pracy pogorszyła się czy polepszyła, 50 % respondentów odpowiedziało, że jest taka sama, 35% że raczej gorsza, a 14 % że jest zdecydowanie gorsza. Na pytanie jak w ciągu najbliższych lat zmieni się sytuacja na rynku pracy, 42% wskazała odpowiedź, że raczej się pogorszy, 28% że pozostanie taka sama lub się polepszy.

71% ankietowanych wskazało, że **główną przyczyną problemów na rynku pracy** są wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej (podatki, opłaty, inne), 42% wskazało, że jest to zła sytuacja przedsiębiorstw oraz niskie wydatki państwa na wsparcie dla zatrudnienia, 35% pytanym natomiast wskazało, że jest to brak inwestycji i niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. 21% ankietowanych stwierdziło, że problemem jest brak współpracy ze służbami zatrudnienia (urzędem pracy, agencjami zatrudnienia, firmami szkoleniowymi), a 7% respondentów uważa , że przyczynami są również wysokie koszty zatrudnienia pracowników, niskie kwalifikacje wśród pracowników oraz niska jakość usług instytucji związanych z rynkiem pracy.

Na pytanie jakie działania podejmowane na poziomie powiatu przyczyniłyby się do **spadku bezrobocia i aktywizacji zawodowej** 57% ankietowanych wskazało, że byłoby to obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników oraz usprawnienie systemu pośrednictwa pracy, 35 % stwierdziło, że okresowe zatrudnienie finansowane z budżetu państwa i działalność inkubatorów przedsiębiorczości, 28 % respondentów uważa, że mogłyby to być szkolenia zawodowe dla bezrobotnych, tworzenie preferencyjnych warunków dla absolwentów wchodzących na rynek pracy i tanie kredyty. 21 % uważa że warto zainwestować w staże i praktyki zawodowe, natomiast 14 % popiera doradztwo zawodowe i pomoc psychologiczną, oraz szkolenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.

Na pytanie jak oceniają Państwo **warunki życia mieszkańców**, 71% ankietowanych odpowiedziało że są one średnie, 7 % respondentów że są bardzo złe i raczej złe i tyle samo, że są bardzo dobre i raczej dobre. 42 % respondentów twierdzi że warunki życia mieszkańców w stosunku do poprzedniego roku nie zmieniły się, 35% uważa że się raczej pogorszyły, 14 % sugeruje że są dobre, natomiast 7% że są bardzo złe. Na pytanie jak w ciągu następnych kilku lat zmienia się warunki życia mieszkańców 50% ankietowanych odpowiada że raczej się pogorszą, 42 % że pozostaną takie same, a 7% że pogorszą się zdecydowanie.

71% ankietowanych na pytanie jakie są główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia odpowiedziało że jest to **alkoholizm, 64% niezaradność życiowa, 50% że jest to ubóstwo, 42% bezrobocie, 35% długotrwała i ciężka choroba, 21 % sądzi, że jest to bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i przemoc w rodzinie**, natomiast 7 % że jest to niepełnosprawność, wielodzietność, bezdomność i narkomania. Pojawiły się również pojedyncze dodatkowe odpowiedzi takie jak: niedostateczne możliwości zagospodarowania czasu wolnego, zaniedbana sfera profilaktyki problemów społecznych oraz brak zrozumienia ze strony rządu.

Na pytanie jakiej grupy najczęściej dotyczy problem **wykluczenia społecznego**, 71% odpowiedziało, że długotrwale bezrobotnych, 57 % alkoholików , 50% że osób niepełnosprawnych, 42 % bezdomnych, 28% bezrobotnych, 21% że osób opuszczających placówki opiekuńczo wychowawcze, 14 % osób opuszczających zakłady karne, a 7 % uznało że narkomanów, osób samotnych, emigrantów i małych dzieci.

78% ankietowanych na pytanie jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegają najczęściej, odpowiedziało że **zaniedbanie wychowawcze i demoralizacja nieletnich, 42 % że jest to przestępczość, 35% zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena itp.), 14% narkomania**, a 7 % uznało, że trudności w przystosowaniu młodzieży po opuszczeniu placówki wychowawczej i rodzin zastępczych.

Na pytanie jakie działania powinien podjąć samorząd w obszarze pomocy społecznej w celu **przewycięzania problemów społecznych** rodzin korzystających z pomocy społecznej 71 % respondentów uznało, że samorząd powinien zwiększyć działanie polegające **na pracy socjalnej oraz stworzyć dodatkowe formy opieki nad dzieckiem umożliwiające rodzicom podjęcie pracy, natomiast 21 % ankietowanych stwierdziło, że powinien zorganizować specjalistyczne formy pomocy jak poradnictwo rodzinne i zwiększyć wysokość przyznawanych świadczeń pieniężnych.**

Na pytanie jakie działania powinien podjąć samorząd aby **ograniczyć** obszary wykluczenia społecznego, 57% respondentów uznało że samorząd powinien uruchomić program **prac społecznie użytecznych i upowszechnić zatrudnienie wspierane, 42%, że powinien wesprzeć organizacje pozarządowe w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób wykluczonych społecznie, 35% , że powinien zorganizować roboty publiczne, 28% uważa, że powinien otworzyć kluby i centra integracji społecznej**, a 7% twierdzi, że przyznać dodatkowe świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

Na pytanie jakie działania powinien podjąć samorząd , aby **zorganizować pomoc dla dzieci** w trudnej sytuacji społecznej 57% ankietowanych odpowiedziało że powinien wesprzeć organizacje **pozarządowe w organizowaniu przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży, oraz zorganizować dodatkowe placówki wsparcia dziennego, 50 % że powinien uruchomić punkty konsultacyjno informacyjne dla rodzin, w których dzieci i młodzież spożywa alkohol i narkotyki, 35 % stworzyć dodatkowe rozwiązania środowiskowe, 21 % że powinien stworzyć interdyscyplinarne zespoły ds. wsparcia dziecka i pomocy rodzinom**

dysfunkcyjnym i utworzyć ośrodki kuratorskie dla młodzieży niedostosowanej społecznie, 7 % powinien wprowadzić dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży uczące o konsekwencjach zażywania używek, oraz stworzyć Miejską Strategię Edukacyjną jak również wesprzeć aktywne formy edukacji przedszkolnej w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu dzieci najmłodszych. Wyniki ankiety są zbieżne z danymi ze sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3. DIAGNOZA

3.1 Przedmiot i zakres diagnozy.

Przedmiotem diagnozy są charakterystyczne dla poszczególnych grup społecznych problemy o najwyższym stopniu dolegliwości, wyłonione na spotkaniu warsztatowym:

- **kryzys funkcji rodziny**, w tym: niewydolność opiekuńczo wychowawcza - cedowanie odpowiedzialności przez rodziców na inne instytucje, niedostateczne zagospodarowania wolnego czasu, demoralizacja nieletnich,
- **patologie społeczne, w tym:** bierność osób długotrwale korzystających z pomocy, ubożenie rodzin, przemoc w rodzinie, przestępczość, alkoholizm, nadużywanie narkotyków,
- **bezrobocie**, w tym: bezrobocie wśród młodzieży, powyżej 50 r. życia, bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych, wśród kobiet, długotrwale bezrobotni,
- **marginalizacja grup społecznych**, w tym problemy osób starszych, niepełnosprawnych, osób opuszczających zakłady karne, placówki opiekuńczo- wychowawcze, niedostateczna oferta organizacji pozarządowych w zakresie pomocy społecznej.

Wymienione problemy wymagają wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i zbiorowości, poprawy ich warunków bytowych oraz wyrównywania różnic socjalnych w wielu obszarach aktywności społecznej. Niezwykle istotne jest zapobieganie powstawania w/w niekorzystnych zjawisk, poprzez rozszerzenie dostępu do informacji, zagospodarowania czasu wolnego, propagowanie działań wolontarystycznych i samopomocowych.

3.2 CHARAKTERYSTYKA MIASTA.

Sulejówek, miasto i gmina we wschodniej Polsce, w województwie mazowieckim, w powiecie mińskim, zajmuje powierzchnię 1951 ha, na dzień 31 XII 10 liczył 18.607 mieszkańców. Miasto jest oddalone około 18 km. od centrum Warszawy. Sulejówek leży na trasie magistrali kolejowej Moskwa –Berlin. Przez miasto przebiega droga wojewódzka Warszawa-Węgrów, Warszawa –Sulejówek i droga krajowa Świecko – Terespol. Mieszkańcy mają do dyspozycji transport kolejowy, SKM, autobusy prywatnych przewoźników i na zachodnich krańcach miasta linię 173 obsługiwana przez ZTM. Struktura funkcjonalna – przestrzenna jest typowa dla miast z obrzeża Warszawy, spełnia rolę zaplecza mieszkaniowo- usługowego dla stolicy.

Placówki oświatowe:

Miasto Sulejówek posiada doskonale rozwiniętą sieć placówek oświatowych, w tym prowadzone przez gminę: 2 przedszkola, 3 szkoły podstawowe do których należą, (w tym 1 z oddziałami integracyjnymi, 3 gimnazja (w tym 1 z oddziałami integracyjnymi), zespół szkół ponadgimnazjalnych w tym: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, Szkoła Policealna, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane oraz prywatne: szkoła muzyczna I i II stopnia, szkoła podstawowa i gimnazjum oraz Społeczna Szkoła Podstawowa Specjalna - Otwartych Serc. Dzieci mają także dostęp do prywatnego przedszkola, punktu przedszkolnego. W Sulejówku funkcjonuje Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna, pozostająca pod zarządem Powiatu.

Gospodarka

W Sulejówku nie ma dużego przemysłu. Działa natomiast ponad 2000 podmiotów gospodarczych, głównie o charakterze handlowym (29%), usługowym (48%) i produkcyjnym (13%).

Infrastruktura

Miasto posiada własne ujęcie wody wraz ze Stacją Uzdatniania oraz Oczyszczalnię Ścieków, sieć

wodociągową, sieć gazową i znaczną część sieci kanalizacyjnej.

Potencjał inwestycyjny

Sulejówek jest miastem o ogromnym potencjale inwestycyjnym, o czym świadczy bogata oferta inwestycyjna. Na szczególną uwagę zasługuje kompleks leśny o pow. ok. 22 ha z koncepcją zagospodarowania, która przewiduje budowę parku rekreacyjno – uzdrowiskowego. Wielką szansą na dynamiczny rozwój Sulejówka są źródła wód geotermalnych o właściwościach leczniczych.¹

3.2.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA².

Miasto Sulejówek na dzień 31 XII 2009 liczyło 18439 mieszkańców. Od 1999 roku w mieście odnotowuje się tendencję wzrostową liczby mieszkańców. Wzrosła liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Według podziału na płeć w społeczeństwie miasta przeważa płeć żeńska o współczynniku feminizacji 1,1.

Tabela : **Rozwój ludności w latach 2004-2009**

ROK	Stan ludności	Urodzenia	Zgony	Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 osób %
2004	17916	187	183	0,2
2005	18021	178	1619	0,9
2006	18116	174	173	0,06
2007	18244	193	153	0,22
2008	18289	195	178	0,09
2009	18439	209	173	0,20

Źródło: Referat Ewidencji Ludności Urzędu Miasta Sulejówek

Migracja populacji napływowej charakteryzuje się przewagą ludności z Warszawy i okolic podwarszawskich. Przewaga zameldowań świadczy o atrakcyjności położenia miasta niedaleko Warszawy (możliwość wypoczynku po pracy i nauce w stolicy). Sposobem na zwiększenie migracji, zainteresowanie młodych ludzi zamieszkaniem w Sulejówku byłoby: np.:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- inwestycje w ośrodki kulturalno-rekreacyjno-sportowe,
- dostęp do bezprzewodowego internetu,
- ścieżki rowerowe.

Tabela: **Statystyka mieszkańców wg. wieku i płci na dzień 31.XII 2009 (pobyt stały)**

wiek	mężczyzn	kobiet	ogółem
0-2	289	299	588
3	78	93	171
4-5	167	180	347
6	104	86	190
7	77	83	160
8-12	459	477	936
13-15	323	302	625
16-17	227	226	453
18	115	107	222
19-65	5806	-----	5806
19-60	-----	5824	5824

¹ Źródło informacji; strona internetowa miasta: sulejowek.pl;

² Źródło: Informacja Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Miasta

> 65	976	-----	976
>60	-----	2141	2141
ogółem	8621	9818	18439

Źródło: dane Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Miasta Sulejówek

Według analizy Referatu Ewidencji Ludności stan ludności w mieście, wysokość dochodów mieszkańców oraz polityka finansowa to czynniki wpływające na udział gminy we wpływach podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych. W roku 2002 udział w podatku dochodowym od osób fizycznych miasta Sulejówek wynosił 7.778.337 zł. w stosunku do liczby ludności 17.692. Natomiast w 2007 wynosił 17.889.971 zł. w stosunku do liczby ludności 18.224 .

Prognozy demograficzne dla powiatu mińskiego

Na przestrzeni kilku ostatnich lat widać pozytywne trendy demograficzne w powiecie mińskim, najmłodszym demograficznie na Mazowszu. Prognozy przyrostu mieszkańców w powiecie są obiecujące. Charakteryzuje je poniższa tabela.

Tabela: Prognoza liczby ludności w do 2030 r. w Powiecie.

Wyszczególnienie	2010	2015	2020	2025	2030
Powiat Miński	142,4	145,4	148,3	150,6	151,7

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Mińskiego, str. 23

Według analizy Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego na lata 2007-2013 należy prognozować następujące zjawiska:

- stały wzrost mieszkańców powiatu spowodowany głównie migracją zewnętrzną,
- stały wzrost ludności w gminach na zachodzie powiatu oraz położonych wzdłuż drogi krajowej nr 2,
- zmniejszanie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ujęciu bezwzględnym i w proporcji do wszystkich mieszkańców powiatu
- systematyczny wzrost liczby powiatu w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w ujęciu bezwzględnym i proporcjonalnym.

3.2.2 SYTUACJA I TENDENCJE GOSPODARCZE.

Według rankingu atrakcyjności inwestycyjnej miast Polski³ Sulejówek jest oceniany następująco:

Wskaźnik syntetyczny	A	Wyjaśnienie symboli: A -oznacza najatrakcyjniejsze B -bardzo atrakcyjne, C- atrakcyjne, D-przeciętne, - brak oznaczeń –oznacza jakość poniżej przeciętnej
Chłonność rynku lokalnego	A	
Jakość rynku pracy	A	
Klimat społeczny	-	
Infrastruktura techniczna	B	
Infrastruktura otoczenia biznesu	B	
Dostępność komunikacyjna	D	
Skuteczność transformacji gospodarczej	B	
Możliwości wypoczynkowe	C	
Aktywność marketingowa	-	

³ Wojciech Ziemianowicz Ranking Atrakcyjności inwestycyjnej Miast Polski- refleksje po czterech latach badań „Prace i Studia Geograficzne, tom 35 , Warszawa 2005 r.

Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2006-2009, wg branż

Tabela: Ewidencja działalności gospodarczej w latach 2004-2009⁴

BRANŻA /ROK	2006	2007	2008	2009
Produkcja	164	153	149	142
Handel	857	838	823	832
Usługi	793	852	891	948
Gastronomia	38	34	41	41
Transport	131	117	133	130
Ogółem	1983	1994	2037	2093
Podmioty nowoorganizowane	212	209	201	196
Podmioty wykreślone	205	198	158	140

Większość przedsiębiorstw to przeważnie firmy jednoosobowe lub zatrudniające niewielu pracowników. Liczba rejestrowanych działalności znajduje się na podobnym poziomie co świadczy o braku dobrego „klimatu” do ich powstawania i funkcjonowania. Wiele firm zgłasza likwidację działalności. Przyczyną jest brak płynności finansowej, duża konkurencyjność, wypieranie ich z rynku przez duże firmy zagraniczne, brak zbytu na swoje wyroby i usługi.

Pomoc publiczna udzielona przez Burmistrza Miasta dla małych i średnich przedsiębiorstw dotyczy odroczeń, rozłożenia na raty lub umorzenia różnego rodzaju zaległości wobec budżetu samorządowego i ma najczęściej charakter doraźny. Następnym elementem wspierania przedsiębiorczości jest: przyjęta w 2004 r. **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Sulejówek**.

Pomoc dla przedsiębiorców: **Lokalne Okienko Przedsiębiorczości**⁵ (LOP) działa od 31 marca 2009 r. przy Stanowisku ds. działalności gospodarczej. Utworzenie tego punktu przez Urząd Miasta jest istotnym elementem w zakresie pomocy, mającym na celu wspomaganie przedsiębiorczości w mieście Sulejówek.

Do zadań Lokalnego Okienka Przedsiębiorczości należy:

- udzielanie informacji o wszystkich obowiązkach i wymogach administracyjno-prawnych związanych z rozpoczęciem lub prowadzeniem działalności gospodarczej;
- udostępnianie przedsiębiorcom oraz osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą podstawowych informacji nt. dostępnych form i instrumentów wsparcia dla sektora MSP;
- współpraca z Punktami Konsultacyjnymi szczebla Lokalnego, Regionalnego i Krajowego w zakresie wymiany informacji, konsultacji i promocji.

W LOP dostępne są różnego rodzaju publikacje dotyczące rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Tutaj można także uzyskać informacje dotyczące aktualnych szkoleń, konferencji, seminariów dotyczących działalności gospodarczej (szczegóły- www.sulejowek.pl)

3.2.3 SYTUACJA I TENDENCJE NA LOKALNYM RYNKU PRACY.

1,94 % mieszkańców Sulejówka w wieku produkcyjnym pozostaje bez pracy, tym samym w większości bez środków do godnego życia. Trzeba dołożyć starań aby zminimalizować problem bezrobocia i przede wszystkim wesprzeć osoby, które aktywnie poszukują pracy.

Niepokojącym zjawiskiem jest praca bez zarejestrowania „na czarno”. Według rozeznania pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomoc Społecznej nielegalne zatrudnienie podejmują najczęściej osoby o niskich kwalifikacjach, w różnych kategoriach wiekowych. Jest to praca najczęściej w sektorze budowlanym, w ogrodnictwie, w usługach domowych (sprzątanie, opieka nad osobą starszą, chorą). Główną przyczyną takiego zatrudnienia jest ze strony pracownika poprawa sytuacji bytowej rodziny, trudności z legalnym zatrudnieniem, zaś dla

⁴ Dane: Referatu Ewidencji Gospodarczej Urzędu Miasta Sulejówek

⁵ Źródło: strona: www.sulejowek.pl

pracodawcy – znaczące obniżenie kosztów pracy. Taka forma zatrudnienia wiąże się często z trudnymi warunkami pracy, ryzykiem z powodu brakiem ubezpieczenia.

Sprawami bezrobocia i przeciwdziałania temu zjawisku dla mieszkańców Sulejówka z urzędu zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim i w ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni MOPS. Brak jest firm realizujących formę zatrudnienia socjalnego, która jest szczególnie korzystna w przypadku osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Tabela: **Stopa bezrobocia w powiecie na tle województwa, kraju**

Stopa bezrobocia w %			
wyszczególnienie	powiat	woj. mazowieckie	kraj
grudzień 2004	19,1 %	15,0 %	17,8 %
grudzień 2005	17,6 %	13,8 %	16,8 %
grudzień 2006	14,90 %	11,9 %	14,2 %
grudzień 2007	10,1 %	9,2 %	11,4 %
grudzień 2008	6,8 %	7,1 %	9,1 %
grudzień 2009	8,0 %	9,0 %	11,9 %
grudzień 2010	9,1%	9,4%	12,3%

Źródło: opracowanie własne MOPS na podstawie informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Sukcesywnie między 2004 i 2008 rokiem zmniejszała się stopa bezrobocia w woj. mazowieckim, powiecie mińskim, w Sulejówku. W odniesieniu do grudnia 2009 r. liczba bezrobotnych na Mazowszu wzrosła o 13.861 osób (o 6,2%).⁶ Bezrobocie wzrosło w 30 powiatach województwa. Największy procentowy wzrost odnotowano m.st. Warszawa- o 23,4 % oraz w powiatach nowodworskim o 21 %, sokołowskim o 15,4 % , mińskim o 14,4 % (527 osób) i siedleckim o 1,8%. Spadek bezrobocia odnotowano w 12 powiatach, w tym największy w makowskim o 11,4 %, garwolińskim o 10,9 % oraz łosickim- 10,3 %. Jeśli chodzi o dynamikę wzrostu poziomu bezrobocia w okresie XII 2010 do XII 2009 to z najmniejszą dynamiką wzrostu mieliśmy do czynienia na obszarze gmin Siennica, Dębe Wielkie oraz na terenie miast: Mińsk Mazowiecki i Sulejówek.

Tabela: **Bezrobotni w Sulejówku**

	ogółem	kobiety	mężczyźni
31.XII. 2004	767	370	397
31.XII. 2005	698	334	364
31.XII. 2006	660	335	325
31 XII 2007	414	195	219
31 XII 2008	282	133	149
31 XII 2009	348	168	180
31 XII 2010	361	171	190

Źródło: opracowanie własne MOPS na podstawie informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

⁶ Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim za 2010 r.

Tabela: **Bezrobotni w Sulejówku według wykształcenia**

rok	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjum i poniżej	razem
2004	37	183	47	205	295	767
2005	28	161	44	168	297	698
2006	36	173	40	155	256	660
2007	22	117	34	93	148	414
2008	31	63	34	62	92	282
2009	58	85	42	66	97	348

Źródło: opracowanie MOPS na podstawie informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Analizując rozkład bezrobocia według wykształcenia zauważyć można, iż największa stopa bezrobocia jest wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Drugą co do wielkości grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, następnie policealnym i średnim zawodowym. Wniosek jest jednoznaczny: niezwykle ważne jest dalsze kształcenie i podejmowanie studiów.

Tabela: **Bezrobotni według stażu pracy**

	Do 1 roku	1-5	5-10	10-20	20-30	Ponad 30	Bez stażu	Razem
2004	74	126	101	161	144	25	136	767
2005	74	116	87	134	132	29	126	698
2006	57	112	85	116	115	43	122	660
2007	44	73	52	77	82	28	58	414
2008	34	45	35	40	61	11	56	282
2009	45	62	36	69	70	20	46	348

Źródło: Opracowanie własne MOPS na podstawie danych z MPiPS-01 PUP Mińsk Mazowiecki

Tabela: **Bezrobotni według wieku**

	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64	Razem
2004	125	175	174	236	51	6	767
2005	99	145	160	231	54	9	698
2006	71	172	128	205	66	18	660
2007	33	101	79	136	53	12	414
2008	34	62	47	88	43	8	282
2009	43	100	62	94	40	9	348

Źródło: Opracowanie własne MOPS na podstawie danych z MPiPS-01 PUP Mińsk Mazowiecki

Z uwagi na wiek życia największą grupą bezrobotnych stanowią osoby w przedziale 25-34 i 54-54 lata, najmniejszą osoby bezrobotne w wieku 60-64 lata. Znaczny procent bezrobotnych w wieku 25-34 lat sugeruje o niedostosowaniu profilu nauczania do potrzeb rynku pracy.

Biorąc pod uwagę dane ze sprawozdania na koniec 2006 roku MGPIPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim z ogólnej liczby 6.402 osób zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie - 4104 osoby są długotrwale bezrobotnymi, pozostającymi bez pracy ponad 24 miesiące. Zjawisko to świadczy o potrzebie doskonalenia instrumentów rynku pracy. Osoby, które przez ponad 2 lata nie pracują wymagają ponownego przeszkolenia, co wiąże się z dodatkowymi kosztami dla pracodawcy, tak więc bardzo ważne jest organizowanie kompleksowej pomocy osobom długotrwale bezrobotnym.

Bezrobocie pociąga za sobą niekorzystne zjawiska między innymi takie jak: ubóstwo bezdomność, uzależnienia, przemoc, przestępczość, utrata poczucia bezpieczeństwa, bezradność życiowa, napięcia społeczne, pogorszenie stanu zdrowia. Długotrwałe bezrobocie dodatkowo powoduje szybką degradację całej rodziny. Dzieci z tych rodzin odczuwają swoją sytuację jako gorszą, izolują się, zawęża się krąg rówieśników, popadają w konflikty z nauczycielami. Rodzice tracą autorytet w oczach dzieci, co powoduje zachwianie systemu wartości i problemy wychowawcze. Rodziny często z powodu licznych problemów nie tylko trudnej sytuacji materialnej zostają klientami pomocy społecznej.

Bezrobocie w teorii.

Bezrobocie i bezrobotni w Polsce⁷ Transformacja ustrojowa która rozpoczęła się w latach 90 spowodowała budowę nowego ładu w dziedzinie polityki zatrudnienia⁸.

Jako podstawę nowego ustroju pracy przyjęto społeczny wariant gospodarki rynkowej, który niesie ze sobą wolność gospodarczą, zasadę prawa socjalnego oraz zasady subsydiarności i solidarności.

Masowe bezrobocie rynkowe, które stało się w Polsce najważniejszą kwestią społeczną i ekonomiczną, prawdopodobnie pozostanie stałym elementem życia przez najbliższe lata. Wszelkie działania mające na celu zmniejszenie problemu prowadzone są głównie w sferze ekonomicznej poprzez wzrost gospodarczy, utrzymywanie dotychczasowych miejsc pracy i tworzenie nowych. Współdziałanie państwa i podmiotów z dziedziny polityki społecznej to droga do ograniczenia skutków i rozmiarów bezrobocia.

W literaturze przedmiotu do częstych powodów „rozwoju” wspomnianego procesu kwalifikuje się:

- likwidację niektórych gałęzi przemysłu,
- zmniejszenie popytu na konkretne dobra i usługi,
- ograniczenie produkcji,
- brak mobilności,
- przeniesienie zakładu do innego rejonu,
- niedostateczne do potrzeb rynku wykształcenie pracowników,
- zmiany w technologii,
- wysokie obciążenia fiskalne.

W Trzeciej Rzeczypospolitej zadania polityki społecznej w walce z bezrobociem były i są realizowane w trzech podstawowych płaszczyznach:

- ochrony pracowników przed utratą zatrudnienia poprzez zapewnienie im pomocy prawnej przed zwolnieniami indywidualnymi i grupowymi,
- zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego bezrobotnym oraz ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych przymusowego braku pracy,
- pomocy bezrobotnym w znalezieniu pracy.

Niestety doświadczenia przeszło 20 letnie wskazują na dość małą skuteczność realizacji wspomnianych zadań.

Między innymi mówi się następujących typach bezrobocia:

- **strukturalnym** - tzn. wynikającym z postępu technicznego i zmniejszenia popytu na pracę ludzką,
- **koniunkturalnym** - tzn. uwarunkowanym wahaniami w gospodarce,
- **sezonowym** - tj. uzależnionym od pory roku (dotyczy głównie rolnictwa, ogrodnictwa i budownictwa),
- **dobrowolnym** – leżącym po stronie bezrobotnego a wynikającym z braku bodźca do podjęcia zatrudnienia,
- **płacowym** – polegającym na braku możliwości tworzenia nowych miejsc pracy przez pracodawców z powodu ograniczonych ich możliwości finansowych przy wysokich standardach płacowych,

⁷ Fragment pracy dyplomowej- Beaty Kozak- Michalskiej starszego pracownika socjalnego MOPS

⁸ M. Szyłko-Skoczny „Polityka społeczna wobec bezrobocia w Trzeciej Rzeczypospolitej, IPS UW, Warszawa 2004r, s.19 – 31.

- **plynnym, krótkookresowym** – związanym z migracjami pracowników między podmiotami gospodarczymi. Ten typ bezrobocia nie wpływa znacznie na rynek pracy,
- **nieefektywnego popytu** – wiążącym się z ograniczonym popytem na efekty produkcji lub określonych usług.

Gdy mówimy o bezrobociu dość potocznie to samo pojęcie bezrobotny – znaczeniowo neutralne – wywołuje wśród Polaków szereg negatywnych skojarzeń, takich jak: leniwy, niezaradny, słabo wykształcony, niepotrafiący przystosować się do aktualnej sytuacji na rynku pracy.

W Polsce masowe i trwałe bezrobocie jest ceną, którą społeczeństwo płaci za transformację ustrojową i wprowadzenie gospodarki rynkowej.

Skutki bezrobocia w wymiarze ekonomicznym i psychospołecznym:

Skutki bezrobocia mają wymiar ekonomiczny, społeczny, psychologiczny, są widoczne na poziomie makrostrukturalnym i mikrostrukturalnym. I tak do skutków ekonomicznych⁹ w skali makroekonomicznej zalicza się takie jak: utrata produkcji, wynikająca z niepełnego wykorzystania zasobu siły roboczej, niewystarczające wykorzystanie kapitału ludzkiego, wykształcenia ludności, obniżenie przeciętnej wydajności pracy w związku z długimi okresami dezaktywizacji zawodowej siły roboczej, obciążenia finansowe ponoszone przez państwo z tytułu bezrobocia. Skutki mikroekonomiczne dotyczą poszczególnych bezrobotnych i ich rodzin. Zagrożenie materialnej egzystencji łączy się z destabilizacją życia rodzinnego, obniżeniem standardu i stopnia zaspokojenia potrzeb. Bezrobocie w społecznym znaczeniu jest zjawiskiem szkodliwym a jego negatywne konsekwencje niejednokrotnie mają wpływ na funkcjonowanie jednostek i ich rodzin w społeczeństwie.

Jak wynika z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Polski przeprowadzonego przez GUS w IV kwartale 2008 r. statystyczny wizerunek bezrobotnego przedstawia się następująco: jest to najczęściej mężczyzna w wieku 20-24 lata, z niskim wykształceniem, zamieszkujący miasto. Tracąc pozycję żywiciela rodziny – jest to ciągle główna rola przypisywana mężczyźnie w rodzinie - bezrobotni mężczyźni zwracają uwagę na spadek ich autorytetu w rodzinie. Bezrobotni doświadczają przykrego uczucia swojej bezużyteczności, tracą zaufanie do swoich umiejętności i możliwości. Bezrobocie przyczynia się do osłabienia więzi między ludźmi, a nawet uczuć rodzinnych. Może też być przyczyną osłabienia znaczenia prawa w percepcji bezrobotnych, w skrajnych przypadkach może prowadzić do zachowań przestępczych.

Pomoc społeczna jako główny instrument łagodzenia socjalnych skutków bezrobocia.

Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego bezrobotnym gwarantuje system świadczeń społecznych, który ma za zadanie chronić egzystencję bezrobotnych, zapewnić pomoc w czasie choroby czy macierzyństwa oraz minimalizować skutki psychospołeczne procesu. W Polsce podstawowe znaczenie dla zabezpieczenia bezrobotnych mają świadczenia z urzędu pracy. Kluczową rolę pełni wśród nich zasiłek dla bezrobotnych, natomiast świadczenia przedemerytalne tworzą ochronę osób w starszym wieku.

Tabela 1. Wysokość zasiłku dla bezrobotnych od 01.01.2010 r. w zależności od posiadanych uprawnień .

Zasiłki dla bezrobotnych przyznane od 01.01.2010 r.:	
Podstawowy (staż pracy od 5 do 20 lat -100%)	
- w okresie pierwszych trzech miesięcy	717,00
- w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	563,00
obniżony (staż pracy poniżej 5 lat -80%)	
- w okresie pierwszych trzech miesięcy	573,60
- w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	450,40
podwyższony (staż pracy co najmniej 20 lat -120%)	
- w okresie pierwszych trzech miesięcy	860,40
- w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	675,60

⁹ Edukacja nr.2/2006r, artykuł G. Kowalska, *Bezrobocie polskich rodzin i jego konsekwencje*, s.20-25.

Źródło : Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.). Kwota zasiłku wskazana w obwieszczeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej ogłoszonego w Monitorze Polskim .

Osoby posiadające długoletni staż pracy, a tracące zatrudnienie mogą się ubiegać o przyznanie im świadczenia przedemerytalnego, jeśli spełnią warunki określone w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252).

3.2.4 SYTUACJA MIESZKANIOWA.

Tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. Gmina na zasadach i w wypadkach przewidzianych w odpowiedniej ustawie zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zasoby mieszkaniowe Sulejówka to 19 budynków komunalnych mieszkalnych, 5 budynków prywatnych będących w administracji Urzędu Miasta, przyjętych w zarząd na podstawie decyzji i 4 budynki wspólnotowe. W budynkach znajduje się 176 lokali mieszkalnych, w których zamieszkuje 410 osób,¹⁰ w tym:

- 17 lokali w budynkach wspólnotowych
- 1 lokal zajmowany przez Związek Emerytów i Rencistów
- 6 lokali w budynku szkolnym przy ul. Narutowicza 10
- 2 lokale w budynku Zespołu Szkół Licealnych
- 2 budynki komunalne z 8 lokalami mieszkalnymi będące pustostanem przeznaczone do wyburzenia (decyzja PINB + przygotowanie terenu pod nowy budynek),
- 1 budynek gospodarczy przekazany na prowadzenie działalności na rzecz MOPS.

Stan techniczny budynków mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta jest zróżnicowany i zależy od wieku budynków, konstrukcji oraz wyposażenia w instalacje techniczne. 11 budynków to domy wybudowane w latach 1900-1939.

W obecnej chwili 7 budynków posiada źródło wody lub „ubikacje” na podwórku, 16 budynków jest wyposażonych w instalacje wodno – kanalizacyjną, a 5 budynków w pełni węzeł sanitarny oraz dodatkowo c.o. W większości zasób mieszkaniowy wymaga bardzo dużych nakładów finansowych, co wynika między innymi z przeprowadzonych przeglądów okresowych poszczególnych budynków takich jak:

- doposażenie w instalacje sanitarne,
- wymiana instalacji elektrycznej,
- remont pokrycia dachowego bądź całkowita wymiana,
- ławy kominiarskie są w stanie szątkowym lub deski są zbutwiałe,
- „ubikacje” grożą zawaleniu lub są w stanie nienadającym się do użytku,
- budynki o konstrukcji drewnianej należy poddać szczegółowej ekspertyzie ze względu na ich wiek i stan techniczny na wytrzymałości konstrukcji ścian i stropów.

W latach 2006-2010 do Urzędu Miasta Sulejówek wpłynęło około 190 nowych podań mieszkańców w sprawie poprawy warunków mieszkaniowych poprzez zawarcie z nimi umowy najmu. Były to zarówno wnioski o zamianę lokalu osób, które mieszkają w zasobach komunalnych oraz wnioski o przyznanie lokalu komunalnego osób z poza zasobów.

Ze względu na bardzo znikomy odzysk lokali, czyli jedynie w przypadku śmierci głównego najemcy, który samotnie zamieszkiwał w lokalu, sprawy mieszkaniowe nie są realizowane adekwatnie do potrzeb najbardziej potrzebujących mieszkańców Miasta.

Wykonując postanowienie protokołu uzgodnień sporządzonego w dniu 12.06.2006 r. w sprawie przekazania Fundacji Rodziny Józefa Piłsudskiego w formie darowizny nieruchomości położonej przy ul. Oleandrów 3 w Sulejówku, Miasto Sulejówek w 2009 r. wykwaterowało wszystkich lokatorów i przekazało budynek do dyspozycji Fundacji.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat na terenie naszego Miasta zostały pobudowane i oddane do użytku dwa nowe budynki komunalne, o łącznej liczbie lokali 40, o powierzchni użytkowej od 20,00 m² do 47,00 m². Budynki te posłużyły do

¹⁰ Dane „Raport o stanie Miasta za okres 2007-2010”, Sulejówek 2010

wykwaterowania rodzin z domów komunalnych o bardzo złym stanie technicznym, nienadających się do zamieszkiwania.

Pomimo wybudowania dwóch nowych budynków komunalnych, istnieje pilna potrzeba kontynuowania tego zadania w szerszym zakresie.

Źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej są dochody z czynszów za lokale mieszkalne, wpłaty z opłat za najem lokali użytkowych, środki z budżetu gminy na przeprowadzenie niezbędnych remontów. Mimo corocznej podwyżki stawki czynszu za najem lokali mieszkalnych, koszty utrzymania i remontów budynków komunalnych znacznie przewyższają wpływy czynszowe regulowane przez najemców. Stawka czynszu za najem lokali mieszkalnych i socjalnych jest podwyższana corocznie Zarządzeniem Burmistrza Miasta.

Poniżej przedstawiamy wzrost stawki podstawowej za 1m² powierzchni lokalu mieszkalnego, która w zależności od stanu technicznego budynku, oraz wyposażenia w media są podwyższane lub obniżane procentowo.

Tabela Kształtowanie się wysokości stawki podstawowej czynszu w latach 2006- 2010:

ROK	WYSOKOŚĆ STAWKI
2006	2,60 zł.
2007	2,86 zł.
2008	3,15 zł.
2009	3,47 zł.
2010	3,64 zł.

Tabela: Budynki komunalne– stan na 30 IV 2010

L.p.	Budynek	Ilość lokali w budynku	Ilość osób w budynku	Ilość pustostanów w budynku	Woda i kanalizacja
1	11 Listopada 90	9	18		+
2	Krasickiego 33	10	31		+
3	Łukasińskiego 10/1	8	22		+
4	Łukasińskiego 10/2	8	22		+
5	Łukasińskiego 10/3	8	22		+
6	Łukasińskiego 10 B	14	41		+
7	Łukasińskiego 10 C	26	63		+
8	Poniatowskiego 8	5	12		+
9	3 Maja 18	7	12		+
10	Sejmowa 24	8	22		+
11	Szosowa 5	15	23	1	woda
12	Świętochowskiego 23	5	17		+
13	Paderewskiego 29	2	8		+
14	Paderewskiego 47	2	4		+
15	Narutowicza 10	6	14		
	15	133	331	1	14

Źródło : Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Tabela: **BUDYNKI PRYWATNE W ZARZĄDZIE MIASTA SULEJÓWEK:**

L.p.	Budynek	Ilość lokali w budynku	Ilość osób w budynku	Ilość pustostanów w budynku	Woda i kanalizacja
1	Sejmowa 5	7	17		woda
2	Piastowska 4	7	15	2	+
3	Poprzeczna 3	5	7	1	woda
4	Wilsona 14	3	6		brak
5	Wilsona 14a	1	2		brak
	5	23	47	3	1

Źródło : Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Tabela: **WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE**

L.p.	Budynek	Ilość lokali w budynku	Ilość osób w budynku	Ilość pustostanów w budynku	Woda i kanalizacja
1	Dworcowa 93	5	6	2	+
2	Dworcowa 91	6	18		+
3	3 Maja 3	6	16		+
4	Ogińskiego 3	1	2		+
	4	18	32	2	4

Źródło : Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Tabela: **BUDYNKI KOMUNALNE DO WYBURZENIA:**

L.p.	Budynek	Ilość lokali w budynku	Ilość osób w budynku	Ilość pustostanów w budynku	Woda i kanalizacja
1	Paderewskiego 31	PUSTOSTAN			
2	Sejmowa 22	PUSTOSTAN			

Źródło : Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

3.2.5 SYTUACJA W ZAKRESIE EDUKACJI, KULTURY I SPORTU.

Organizacja systemu edukacji w mieście¹¹.

W Sulejówku funkcjonują następujące placówki oświatowe prowadzone przez Miasto

➤ **Zespół Szkół Nr 1, ul. Idzikowskiego 2a.**

Budynek jest obiektem nowym oddanym do użytku w 1998r., o powierzchni użytkowej 7 700m². Posiada 26 sal lekcyjnych. W skład zespołu wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego
- Gimnazjum Nr 1. Szkoła prowadzi oddziały sportowe o profilu gry zespołowe.

➤ **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Jana Paderewskiego, ul. I.J. Paderewskiego 29.** Budynek zajmuje powierzchnię 3 100m². Posiada 21 izb lekcyjnych. W skład zespołu wchodzi:

¹¹ Źródło „Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010”, Sulejówek 2010

- Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane,
 - Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
 - Szkoła Policealna.
- **Zespół Szkół Nr 2** im Stefana Czarnieckiego z oddziałami integracyjnymi, ul. Okuniewska 2. Budynek zajmuje powierzchnię 1 905m². Posiada 10 izb lekcyjnych. W skład zespołu wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa Nr 2 im Stefana Czarnieckiego z oddziałami integracyjnymi
 - Gimnazjum Nr 3 im Stefana Czarnieckiego z oddziałami integracyjnymi, utworzone uchwałą Rady Miasta Sulejówek w lipcu 2006r.
 - **Szkoła Podstawowa Nr 3** im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Głowackiego 47 .Najstarsza szkoła w mieście. Rozbudowana w latach 1986-1991. Powierzchnia budynku wynosi 4 430 m². Posiada 16 izb lekcyjnych.
 - **Gimnazjum Nr 2** im Janusza Korczaka, ul. Narutowicza 10. Budynek szkoły zajmuje powierzchnię 1 412 m². Posiada 14 izb lekcyjnych szkoła prowadzi oddziały sportowe o profilu lekkoatletycznym.
 - **Miejskie Przedszkole Nr 1**, ul. Paderewskiego 47. Budynek został oddany do użytku w 2001r., zajmuje pow.945m². Posiada 6 oddziałów dla dzieci od 2,5 do 5 lat.
 - **Miejskie Przedszkole Nr 2, ul Szosowa 7.** Budynek zajmuje pow. 841m². Posiada 5 oddziałów dla dzieci w wieku od 2,5do 5 lat.

Placówki prowadzone przez osoby prawne, stowarzyszenia i osoby fizyczne:

Spółeczna Szkoła Podstawowa Specjalna, ul. 3-go Maja 34 prowadzona przez Fundację „Otwórzmy serca”

Prywatna Szkoła Podstawowa im. Zofii i Jędrzeja Moraczewskich,

Prywatne Gimnazjum im. Zofii i Jędrzeja Moraczewskich,

Prywatna Szkoła Muzyczna I st. im. Ignacego Jana Paderewskiego,

Prywatna Szkoła Muzyczna II st. im. Ignacego Jana Paderewskiego,

Prywatny Punkt Przedszkolny „ Oleńka”, Prywatne Przedszkole „Delfinek”.

Dane liczbowe o organizacji szkół w latach 2002, 2006 i 2010

Tabela: **Liczba uczniów w szkołach w latach 2002; 2006 i 2010**

Placówka	2002 r.	2006 r.	2010 r.
Zespół Szkół Nr1	995/36	867/35	766/34
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	508/18	583/23	492/16
Zespół Szkół Nr2	245/12	230/13	335/19
Szkoła Podstawowa Nr 3	793/34	707/30	675/30
Gimnazjum Nr 2	353/14	329/13	318/13
Prywatna Szkoła Podstawowa	10	18	28
Prywatne Gimnazjum	36	45	31
Liczba uczniów ogółem	2940/114	2734/114	2645/112

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela: **Liczba dzieci w przedszkolach w latach 2002; 2006 i 2010**

Placówka	2002 r.	2006 r.	2010 r.
Miejskie Przedszkole Nr 1	150	175	150
Miejskie Przedszkole Nr 2	136	125	125

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela: Demografia w latach 2002; 2006 i wg. stanu na 31.08.2010 r.

rocznik	2002 r.	2006 r.	do 31.08.2010 r.
Liczba urodzeń	202	174	141

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela: Pracownicy szkół

Dane	2002	2006	2010
Nauczyciele (w osobach)	187	221	212
Adm. i obsługa (w etatach)	97,75	73,375	78

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela: Stopnie awansu zawodowego nauczycieli

Stopień awansu	2002 r.	2006 r.	2010 r.
stażysta	11	10	5
kontraktowy	15	36	62
mianowany	156	93	42
dplomowany	5	82	103
Razem	187	221	212

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela:

Zestawienie wydatków na bieżące utrzymanie przedszkoli w latach: 2002; 2006 i 2009

Lp.	Placówka	2002 r.	2006 r.	2009 r.
1.	Miejskie Przedszkole Nr 1	631 046	830 183	1 049 441
2.	Miejskie Przedszkole Nr 2	658 836	730 765	1 002 477

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela: Koszt kształcenia ucznia w szkołach w latach: 2002; 2006 i 2009

Lp.	Placówka	2002 r.	2006 r.	2009 r.
1.	Zespół Szkół Nr 1	2 966	4 126	5 955
2.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	3 285	4 040	6 299
3.	Zespół Szkół Nr 2	4 296	5 987	8 148
4.	Szkoła Podstawowa Nr 3	2 918	3 938	5 619
5.	Gimnazjum Nr 2	4 494	4 967	7 306

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

Tabela: Informacja o organizacji szkół w 2009 r. (średnioroczna liczba uczniów i oddziałów)

L.p	placówka	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów na oddział
1	Zespół Szkół Nr 1	755	34	22
2.	Zespół Szkół Licealnych	448	19	24
3.	Zespół Szkół Nr 2	320	19	17
4	Szkoła Podstawowa Nr 3	681	29	23
5.	Gimnazjum Nr 2	330	14	24
6.	Miejskie Przedszkole Nr 1	165	6	25
7.	Miejskie Przedszkole Nr 2	125	5	25
OGÓLEM		2824	126	22

Źródło : Sprawozdanie Wydziału Promocji i Edukacji Urzędu Miasta Sulejówek za 2009 r.

Tabela: Charakterystyka zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych szkół: (w ujęciu średniorocznym) w 2009 r.

L. p.	Placówka	Liczba przeliczeniowych etatów nauczycielskich	Liczba etatów administracji i obsługi
1	Zespół Szkół Nr 1	58,72	26,75
2.	Zespół Szkół Licealnych	30,70	14,87
3.	Zespół Szkół Nr 2	41,07	12,25
4	Szkoła Podstawowa Nr 3	48,58	21,30
5.	Gimnazjum Nr 2	30,06	14,50
6.	Miejskie Przedszkole Nr 1	12,79	12,21
7.	Miejskie Przedszkole Nr 2	10,33	11,25
OGÓLEM		221,92	113,13

Źródło : Sprawozdanie Wydziału Promocji i Edukacji Urzędu Miasta Sulejówek za 2009 r.

Tabela: Liczba nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego wg stanu na 31 grudnia 2009r:

L.p	Placówka	stażyści	kontraktowi	miano- wani	dyplomo- wani
1	Zespół Szkół Nr 1	4	13	16	32
2.	Zespół Szkół Licealnych	1	3	6	26
3.	Zespół Szkół Nr 2	4	17	10	19
4	Szkoła Podstawowa Nr 3	3	7	13	27
5.	Gimnazjum Nr 2	1	6	7	19
6.	Miejskie Przedszkole Nr 1	2	5	3	4
7.	Miejskie Przedszkole Nr 2	1	4	1	6
OGÓLEM		16	55	56	133

Źródło : Sprawozdanie Wydziału Promocji i Edukacji Urzędu Miasta Sulejówek za 2009 r.

Tabela: Koszty kształcenia ucznia w roku 2009 (wg średniorocznej liczby uczniów)

l.p.	Placówka	2009
1.	Zespół Szkół Nr 1	5 994,64
2.	Zespół Szkół Licealnych	6 299,37
3.	Zespół Szkół Nr 2	8 148,01
4.	Szkoła Podstawowa Nr 3	5 619,41
5.	Gimnazjum Nr 2	7 306,13
6.	Miejskie Przedszkole Nr 1	6 360,25
7.	Miejskie Przedszkole Nr 2	8 019,81

Źródło : Sprawozdanie Wydziału Promocji i Edukacji Urzędu Miasta Sulejówek za 2009 r.

Opieka w szkołach i zajęcia pozalekcyjne

Opieką świetlicową w szkołach podstawowych objętych było w roku 2006 około 14% uczniów. W roku 2010 nastąpił wzrost zapotrzebowania na pobyt w świetlicy do 23% wszystkich uczniów szkół podstawowych. Wzrosła też liczba obiadów wydawanych uczniom z około 30% w roku 2006 do 44% uczniów w roku 2010. Ponad 9% - to obiady finansowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Sponsorów. Od 1 IX 2010 r. praktycznie wszyscy uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych. Zajęcia te realizowane są w ramach zadań wynikających z art. 42 pkt. 2 ustawy Karta Nauczyciela. Są to: zajęcia sportowe, dydaktyczno-wyrównawcze, artystyczne, teatralne; koła: naukowe, historyczne, ekologiczne, matematyczne, techniczne, rękodzielnicze, szachowe itp.

W placówkach realizowane **programy profilaktyczne**, które obejmują wiele działań związanych z bezpieczeństwem, profilaktyką uzależnień, zdrowiem, ekologią, prawidłowym spędzaniem wolnego czasu, itp. Obejmują one dzieci i młodzież w różnym wieku, konkretną klasę, etap edukacyjny, grupę konkretnych uczniów. Są realizowane przez pojedynczych nauczycieli, zespoły nauczycieli i Rady Pedagogiczne. Planowane są na etap edukacyjny, rok szkolny lub krótszy okres.

Uczniowie o specyficznych potrzebach edukacyjnych, zarówno ci, którym należy pomóc w przezwyciężaniu ich trudności jak i tacy, których zdolności i umiejętności warto rozwijać objęci są pomocą i opieką specjalistów w ramach zajęć logopedycznych, wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych itp. Od 2006 r. szkoły wzbogaciły się w nowy, wysokiej jakości sprzęt, nowoczesne pomoce dydaktyczne takie jak: tablice interaktywne, rzutniki, kamery, pracownię językową, kolejne pracownie komputerowe, a także place zabaw – w ramach projektu zewnętrznego, „Radosna szkoła”, boiska wielofunkcyjne przy dwóch szkołach i boisko „Orlik”.

W ramach podniesienia standardu obiektów szkolnych przeprowadzono termomodernizację budynku Zespołu Szkół Nr 2, zainstalowano dźwig osobowy i platformę dla niepełnosprawnych przy schodach do Sali gimnastycznej, wyremontowano część dachu Szkoły Nr 3 oraz wymieniono instalację elektryczną w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych.

W ramach wymiany międzynarodowej; realizacji projektu Comenius, projektu „Zapach powietrza”(program „Młodzież w działaniu”, a także obozów językowych -uczniowie szkół miejskich odwiedzili takie kraje jak: Finlandia, Anglia, Holandia, Turcja, Hiszpania, Ukraina i inne.

We wszystkich szkołach funkcjonuje monitoring wizyjny, placówki są ogrodzone, wyjścia poza teren odpowiednio zabezpieczone i oznakowane.

W podsumowaniu: Należy stwierdzić, że Miasto zapewnia dobre warunki do realizacji zadań edukacyjnych przez szkoły w tym bezpieczne i higieniczne warunki wychowania i opieki. Wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne i sprzęt sprzyja prawidłowej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych oraz wykonywania innych zadań statutowych. Należy podkreślić zwiększenie uczestnictwa młodzieży w zajęciach na nowoczesnych boiskach sportowych, będących skutecznym sposobem pracy z uczniami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W dalszym ciągu ważną grupą, wymagającą szczególnej troski stanowią dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Kultura

W latach 2006-2010 r. Miasto Sulejówek organizowało szereg wydarzeń kulturalnych. Oprócz stałych uroczystości miejskich, którym zawsze towarzyszą okolicznościowe koncerty czy widowiska, w Mieście odbywają się w ciągu roku imprezy i wydarzenia otwarte.

Do stałych uroczystości miejskich należą:

3 maja – uroczystość z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. Tego dnia odprawiana jest msza polowa, po której organizowany jest koncert orkiestry OSP „AKORD” z Sulejówka lub występ młodzieży z Zespołu Szkół Licealnych.

13 czerwca – Święto Miasta; od wielu lat uroczystość organizowana przed Dworkiem Marszałka– programy artystyczne przygotowane przez uczniów szkół, wieczorem Koncert

Zespołu Muzycznego Wojska Polskiego z widowiskiem plenerowym.

1 sierpnia – uroczystości z okazji rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego – co roku odprowadzana jest o godzinie 17.00 msza polowa przy Pomniku Powstania Warszawskiego w Sulejówku. Po mszy organizowane są koncerty okolicznościowe

15 września – uroczystość z okazji rocznicy pacyfikacji Mieszkańców Miłośny, Długiej Szlacheckiej, Cechówki;

11 listopada – uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości w Sulejówku;

W ostatnich 4 latach, poza stałymi uroczystościami w naszym Mieście organizowane były koncerty, recitale, wystawy i wiele innych wydarzeń kulturalnych, okolicznościowych.

Miasto nie posiada Domu Kultury, współpracuje natomiast z organizacjami pozarządowymi, które przejęły częściowo zadania tej instytucji. W ramach otwartych konkursów ofert otrzymują z działu Kultura dotacje na realizację zadań o charakterze kulturalnym np: naukę gry na instrumentach dętych, nauka śpiewu, tańca. W ramach zajęć pozalekcyjnych dzieci i młodzież uczestniczą w zajęciach ceramicznych, plastycznych..

W Klubie Seniora prowadzone są zajęcia dla dorosłych. Zainteresowaniem cieszą się wyjazdy grupowe na wystawy, do kina, do teatru, wycieczki krajoznawcze, zajęcia sportowe (joga, nordic walking, gimnastyka korekcyjna) a także nauka języka angielskiego, zajęcia komputerowe, wieczory poetyckie i spotkania z ciekawymi ludźmi.

Dzięki corocznym dotacjom, Stowarzyszenia działające na terenie naszego Miasta, wykorzystując pomieszczenia szkolne i kościoły organizują koncerty, wystawy, warsztaty teatralne, artystyczne, plastyczne, ceramiczne w celu rozwijania zainteresowań i zdolności ludzi młodych oraz pokazania efektów ich twórczej pracy.

Sport

Zadania miasta w zakresie kultury fizycznej prowadzi Referat Oświaty Kultury i Sportu. Zajmuje się organizacją różnorodnych imprez sportowych dla mieszkańców miasta, organizowaniem masowych, otwartych sportowych imprez ogólnomiejskich, które kierowane są w szczególności do dzieci i młodzieży niezrzeszonej w klubach sportowych. Organizuje takie imprezy jak: lato i zima w mieście, zajęcia na basenie, otwarte turnieje sportowe: piłki nożnej, tenisa stołowego, tenisa ziemnego, karate, piłki siatkowej i plażowej, szachowe, oraz wycieczki rowerowe.

Miasto oprócz własnych inicjatyw wspiera finansowo i logistycznie działające na jego terenie organizacje sportowe: MLKS „Victoria”, UKS „Herkules”, Stowarzyszenie Liga Miejska”, Stowarzyszenie „Sulewia”, Stowarzyszenie „Rozwijamy Talenty”, oraz pozostałe organizacje nie zajmujące się stricte sportem tj. „Towarzystwo Przyjaciół Sulejówka” oraz Stowarzyszenie „Klub Seniora”.

Baza sportowa

W celu zapewnienia coraz lepszych warunków do uprawiania sportu miasto modernizuje i rozbudowuje infrastrukturę sportową. Wszystkie szkoły na terenie miasta mają do dyspozycji boiska. Gimnazjum Nr 2 przy ul. Narutowicza posiada boisko do piłki nożnej z bieżnią oraz boisko wielofunkcyjne do gry w piłkę koszykową, siatkową i ręczną, oraz dwa boiska do gry w siatkówkę plażową. Szkoła Podstawowa Nr 3 oraz Zespół Szkół Nr 1 posiadają wielofunkcyjny obiekt sportowy, na którym młodzież gra w piłkę ręczną, siatkówkę, koszykówkę.

Od marca 2010 r. uczniowie i pozostali mieszkańcy mogą korzystać z przyszkolnego boiska „Orlik”, znajdującego się przy ul. Okuniewskiej składającego się z boiska piłkarskiego z trawą syntetyczną oraz boiska wielofunkcyjnego z nawierzchnią z poliestru do gry w siatkówkę, koszykówkę oraz piłkę ręczną, komfort gry zapewnia ogrodzenie i piłkochwyty, pomiędzy boiskami znajduje się zaplecze socjalne. W roku 2010 wybudowano również nowoczesny piłkarski stadion miejski z dwoma boiskami oraz zapleczem towarzyszącym i trybunami na 990 osób.

We wszystkich szkołach podstawowych powstały również szkolne place zabaw – miejsca do zabaw i gier dla dzieci, po to by stworzyć w szkołach warunki do aktywności

ruchowej, porównywalne ze standardami wychowania przedszkolnego. Inicjatywy sportowe Urzędu Miasta odbywają się właśnie na terenie przyszkolnych obiektów sportowych oraz stadionie miejskim. W okresie jesień - zima odbywają się imprezy halowe, w okresie wiosna – lato odbywają się imprezy plenerowe.

W celu pełniejszego zabezpieczenia potrzeb społecznych w zakresie kultury fizycznej konieczna jest dalsza budowa obiektów sportowych oraz modernizacja istniejącej bazy. Inwestycja w infrastrukturę sportową jest też niezbędna, gdyż sport odgrywa bardzo ważną rolę w integracji społecznej mieszkańców, działa wychowawczo, uczy zdrowego stylu życia i jest atrakcyjną alternatywą dla zachowań patologicznych.

Oferta sportowa

Stowarzyszenia działające na terenie naszego miasta mają do zaoferowania młodzieży szereg dyscyplin sportu: piłka nożna, siatkowa, koszykowa, lekka atletyka, karate, tenis ziemny, tenis stołowy, copoeira, szachy. Ponadto organizują zarówno cykliczne szkolenia, jak i imprezy sportowe. Dużą liczbę osób w różnym wieku skupiają tzw. „drużyny środowiskowe” prowadzone przez Stowarzyszenie „Liga Miejska” piłka nożna- ponad 400 osób, siatkówka ok. 100 osób. Liga „drużyn środowiskowych” angażuje młodzież Sulejówka oraz sąsiednich gmin. Dużym powodzeniem w dalszym ciągu cieszą się szkolenia w dyscyplinach karate i tańca towarzyskiego. Turnieje tańca i karate na stałe wpisały się już w kalendarz corocznych wydarzeń w naszym mieście.

Miasto prowadzi sportową współpracę z młodzieżą francuską i estońską, organizuje i bierze udział w turniejach organizowanych przez miasta partnerskie. Szkolne drużyny uczestniczą w rozgrywkach Szkolnego Związku Sportowego na terenie powiatu mińskiego. W dwóch szkołach istnieją klasy sportowe o profilu lekkoatletyka, gry zespołowe.

Wsparcie uczniowskiego klubu sportowego Herkules to bardzo ważny element w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu w gminie. Rozgrywki międzyszkolne w grach zespołowych i zawody indywidualne stają się stałym elementem funkcjonowania szkół w zakresie wychowania fizycznego.

Każdego roku odbywają się imprezy sportowe na terenie miasta o zróżnicowanym stopniu trudności oraz zasięgu (miejskie, ogólnopolskie) m.in.

1. Poland Bike 2010 – wyścig kolarski,
2. Turniej Coca – Cola Cup 2010 – ogólnopolski turniej piłki nożnej,
3. XIV „Orange Cup” im. Marka Wielgusa,
4. IX turniej Piłki Nożnej „Z podwórka na stadion” o Puchar Tymbarku,
5. Mikołajkowy Turniej Karate o Puchar Burmistrza Miasta,
6. Turniej Piłki Nożnej „Młodzież dla Euro 2012”,
7. „Mazovia Karate Cup”,
8. Bieg Marszałka,
9. Turniej Wakacyjnej Ligi Siatkówki,
10. Otwarte turnieje piłki nożnej halowej, tenisa stołowego, siatkówki halowej, festyny sportowe dla młodzieży szkolnej i przedszkolnej z terenu Miasta,
11. Mityng lekkoatletyczny w Gimnazjum Nr 2,

Warto też wspomnieć o współpracy pomiędzy nauczycielami wychowania fizycznego z klubami sportowymi. W ten sposób młodzież ma w każdym momencie zapewnioną możliwość kontynuacji szkolenia sportowego i rozwijania swoich zainteresowań w klubach sportowych.

Sposób finansowania kultury fizycznej

Miasto przeznacza znaczne środki w budżecie na działalność sportową, wspierając różne formy aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców. Ok.60% zaplanowanych w budżecie środków trafia w formie dotacji do organizacji pozarządowych. Pozostałe środki wykorzystywane są na inicjatywy miejskie. Główne formy pomocy finansowej obejmują: nieodpłatne udostępnienie bazy sportowej stowarzyszeniom i klubom, finansowanie działalności merytorycznej klubów, jak również zakupu sprzętu sportowego, współfinansowanie imprez sportowych

odbywających się w mieście, dofinansowywanie wyjazdów na turnieje i zawody sportowe, współfinansowanie obozów sportowych, wyróżnianie najlepszych sportowców i trenerów, organizacja nauki pływania dla dzieci w klasach sportowych utworzonych w dwóch szkołach.

Należy nadal zwiększać ofertę różnorodnych zajęć sportowych skierowaną w tym dla dorosłych, by stwarzać warunki do aktywnego uczestnictwa w kulturze fizycznej wszystkim mieszkańcom miasta oraz propagowania aktywnego, zdrowego stylu życia.

Działalność bibliotek¹²

Na terenie miasta Sulejówek od 2002 r. sieć biblioteczną tworzą 3 placówki.

Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Wrońskiego 1,

Filia Nr 1 MBP, ul. Świętochowskiego 15/17

Filia Nr 2 MBP, ul. Idzikowskiego blok 1

W 2007 r. wszystkie placówki biblioteczne zostały scalone w jeden elektroniczny system – centralny katalog online, w którym czytelnicy mogą znaleźć pełne dane o zawartości księgozbiorów. W ramach promocji czytelnictwa odbyły się:

- wieczór poezji połączony z wystawą malarstwa pana Zenona Joachimiaka
- spotkanie integracyjne z fundacji Otwórzmy Serca Dzieciom
- prezentacja filmu „Łowcy trendów”
- Konkurs „Czy znasz swoje miasto?”
- dni z książką – zabawy z dziećmi
- konkurs poezji patriotycznej
- elementarny kurs pierwszej pomocy

W 2008 r. biblioteka organizowała wystawki książkowe pisarzy noblistów.

Przeprowadzono lekcje biblioteczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum na temat: „Nie wiesz? Zapytaj w bibliotece” oraz „Warsztat informacyjny biblioteki”. W ramach promocji czytelnictwa odbyły się:

- promocja książki Irminy Matyjasek „Dawno, dawno temu...400 lat Okuniewa”
- warsztaty teatralne prowadzone przez zawodowych aktorów
- spektakl teatralny „Wieczór poezji religijnej”
- przedstawienie „Herbert – próba”
- teatryk dla dzieci „Mały strażak” wystawiony w OSP w Miłośnie

W 2009 r. biblioteka była organizatorem kilku imprez adresowanych do mieszkańców naszego miasta. W ramach promocji czytelnictwa odbyły się:

- spotkanie autorskie z poetą i pisarzem Janem Pawłem Krasnodębskim.
- eliminacje miejskie do VIII Konkursu Recytatorskiego im. Michaliny Chełmońskiej- Szczepankowskiej
- promocja książki Stanisława Kielaka „Dzieje obwodu Armii Krajowej „Rajski Ptak” - „Burak”
- dyskusja na temat wybuchu drugiej wojny światowej z udziałem świadków tych wydarzeń

W 2010 r. biblioteka jak co roku od lat organizowała lekcje biblioteczne dla młodzieży szkolnej, wystawki książkowe z okazji rocznic literackich i tragicznych wydarzeń (katastrofa pod Smoleńskiem). W ramach pikniku rodzinnego z okazji Święta Miasta zorganizowano:

- quiz literacki „Co wiemy o książkach”
- konkurs plastyczny „Mój ulubiony bohater książkowy” z nagrodami
- darmowy antykwariat
- „Czytanie na zawołanie” w wykonaniu zawodowych aktorów

Biblioteka czynnie uczestniczy w uroczystościach miejskich takich, jak:

- odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej Marianowi Jonkajtowski
- promocja Książki Jerzego Kochańskiego :Wyznawcy niepodległej”
- uroczystości z okazji odzyskania niepodległości (11 listopada)

¹² Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010, Sulejówek 2010

- rocznicowe obchody wybuchu powstania warszawskiego (1 sierpnia)
- rocznica pacyfikacji Długiej Szlacheckiej, Zorzy i Cechówki
- święta szkół

Tabela: **Dane liczbowe od 2006 do 2010 r. (I półrocze) obejmują działalność 3 placówek bibliotecznych.**

Rok	Ilość książek	Budżet	Dotacja MKiDN	Zakup książek	ilość wartość	Czytelnicy	Udostępnianie książek	Kadra
2007	41726	290085,6	9000	1219	25052,29	2459	41658	5,5 etatu
2008	42244	290082,6	9000	1075	23071,06	2410	39956	5,5 etatu
2009	43463	328222,5	4000	1265	27531,34	2464	38412	5,75 etatu
2010	43954	302906,1	-	491	10906,80	1823	18471	5,25 etatu

Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-2010

W 2009 r. biblioteka rozpoczęła proces kodowania księgozbioru, co usprawni proces wypożyczania.

Wychodząc naprzeciw potrzebom czytelników biblioteka planuje poszerzyć księgozbiór o książki mówione tzw. audiobooki, także upowszechniać czytelnictwo w naszym mieście poprzez różne formy pracy z odbiorcami w miarę posiadanego budżetu.

Działalność Poradni Psychologiczno—Pedagogicznej w Sulejówku¹³

Aktualnie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (jednostka organizacyjna Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim) przychodzi z pomocą mieszkańcom miasta Sulejówek i Halinów oraz gminy Halinów, w tym ośmiu tysiącom dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 20 roku życia.

Poradnia uzyskała zaszczytne wyróżnienie: „Zasłużony dla Miasta Sulejówek”

Świadczy usługi w zakresie:

doradztwa, profilaktyki, diagnozy i terapii psychologicznej i logopedycznej, udzielają specjalistycznej pomocy na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) dziecka albo pełnoletniej młodzieży do 20 roku życia. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna jest placówką publiczną, korzystanie usług jest dobrowolne i bezpłatne.

Poradnia podejmuje wczesną interwencję w stosunku do dzieci zagrożonych nieprawidłowym rozwojem. Wspomaga rozwój i efektywność uczenia się dzieci i młodzieży.

W kwietniu 2007 roku Poradnia otrzymała uprawnienia do orzekania w sprawach dzieci z wadami słuchu, wzroku i z autyzmem od Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Zakres usług świadczonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Sulejówku ulega zmianie i jest uzależniony od potrzeb miejscowego środowiska i aktualnych możliwości kadrowych.

Oferta Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na rok 2010/2011

Zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży

- Zajęcia z dziećmi w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju, od wykrycia niepełnosprawności do rozpoczęcia nauki w szkole (na terenie poradni).
- Trening zdolności intelektualnych dla dzieci 5 i 6-letnich z objawami deprivacji kulturowej.
- Wspomaganie uwagi i zapamiętywania u dzieci w wieku 5-6 lat.

¹³ Źródło: strona internetowa Poradni Psychologiczno—Pedagogicznej w Sulejówku, www.poradniapsych.pl

- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla 6-latków na terenie poradni.
- "Uczymy się współpracy i skutecznego porozumiewania (dla uczniów kl. III – IV).
- "Jestem ważny - wzmacnianie poczucia własnej wartości" – zajęcia grupowe dla uczniów klas IV – VI.
- Zajęcia warsztatowe usprawniające koncentrację uwagi u dzieci w starszym wieku szkolnym i młodzieży.
- Warsztaty decyzji zawodowej dla gimnazjalistów.
- Profilaktyka cyberprzemocy. Jak bezpiecznie korzystać z Internetu (zajęcia dla uczniów kl. V – VI i gimnazjalistów).
- Rozwijanie kompetencji społecznych – alternatywą dla agresji dzieci i młodzieży. Warsztaty profilaktyczno – edukacyjne.
- Świadome macierzyństwo – zajęcia profilaktyczne dla młodzieży.
- Trening myślenia twórczego dla dzieci zdolnych (na terenie poradni).
- „Zdrowy styl życia – alternatywą dla zagrożeń wieku dorastania (anoreksji, bulimii i innych trudności emocjonalnych) - zajęcia grupowe dla gimnazjalistów.
- „Czytam i rozumiem" – doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem – zajęcia indywidualne i zespołowe (na terenie poradni).

Dla rodziców i wychowawców

- Terapia rodzin (na terenie poradni).
- Jak wspomagać rozwój sensoryczny dziecka.
- „Przejawy i powody lęków u dzieci".
- Profilaktyka wad wymowy.
- Jak motywować dzieci do nauki.
- Warsztaty umiejętności wychowawczych "Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły".
- Warsztaty dla rodziców dzieci z ADHD.
- Pomoc uczniom w okresie dorastania – profilaktyka zaburzeń.
- „Rodzeństwo bez rywalizacji" – warsztaty profilaktyczno – edukacyjne.
- „7 sekretów efektywnego ojcostwa" – warsztaty dla ojców (na terenie poradni).
- „Jak postępować z nastolatkami, by nie nastęrczały trudności wychowawczych" – warsztaty profilaktyczno – edukacyjne.
- Grupa wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych (na terenie poradni).

Szkolenia-warsztaty dla nauczycieli

- Profilaktyka wad wymowy.
- Uwarunkowania psychopedagogiczne niepowodzeń szkolnych uczniów.
- FAS – Alkoholowy Zespół Płodowy – specyfika pomocy dziecku.
- Autyzm a integracja sensoryczna.
- Jakich błędów nie popełniać w pracy z dzieckiem nadpobudliwym?
- Jak być „przewodnikiem" dla uczniów w dzisiejszej szkole.
- Specjalne potrzeby edukacyjne – wyzwaniem dla współczesnej edukacji.
- Jak rozpoznać i wspierać zdolnego ucznia. Metody pracy z dzieckiem zdolnym.
- Dziecko w kryzysie dorastania.
- Warsztaty komunikacji dla nauczycieli.
- Warsztaty umiejętności wychowawczych dla nauczycieli "Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły".
- Jak postępować z nastolatkami, by nie nastęrczały trudności wychowawczych – warsztaty profilaktyczno - edukacyjne.
- Warsztaty emisji głosu.
- Jak nie poddać się wypaleniu zawodowemu – warsztaty profilaktyczno – edukacyjne.
- Grupa wsparcia dla nauczycieli i pedagogów szkolnych (zajęcia superwizyjne).
- Udzielanie porad, konsultacji indywidualnych na terenie poradni w zakresie:
 - dostosowania wymagań edukacyjnych
 - opracowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych i programów uczniom z niepełnosprawnością.

3.2.6 STAN OPIEKI ZDROWOTNEJ

Zdrowie, według definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), oznacza dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne i społeczne, pozwalające na prowadzenie przez człowieka produktywnego, sensownego i twórczego życia w sferze tak społecznej, jak i ekonomicznej.

Przyjęta zasada równości, sprawiedliwości i partycypacji w zdrowiu stanowi istotną przesłankę w realizowaniu podstawowego prawa do zdrowia i korzystania z usług służby zdrowia.

Polityka społeczna, mając na względzie stan zdrowia jednostki, bierze pod uwagę czynniki ekonomiczne i społeczne. Jej zadaniem jest m.in. wyrównywanie dostępu do służby zdrowia oraz tworzenie warunków dla zdrowia społeczeństwa. Natomiast, badając kwestie zdrowia, polityka społeczna rozróżnia jej trzy dziedziny:

- profilaktykę – zapobieganie chorobom w społeczeństwie poprzez kształtowanie odpowiedniego rozwoju człowieka oraz warunków jego życia wpływających na jego zdrowie,
- lecnicztwa – nastawienie na człowieka chorego, na rozpoznanie i leczenie,
- rehabilitację – przywracanie do zdrowia, sprawności i przydatności społecznej ludzi dotkniętych kalectwem lub upośledzonych fizycznie, psychicznie, społecznie.

Zadania służby zdrowia w dziedzinie lecnicztwa i rehabilitacji w mieście Sulejówek realizują :

Przychodnia Miejska nr 1, ul. Idzikowskiego 7 B

(022) 783-10-45

Przychodnia ma podpisaną [umowę](#) z NFZ

Leczenie specjalistyczne: okulistyka, ginekologia, psychiatria, psycholog, EKG

Przychodnia Miejska nr 2, ul. Armii Krajowej 21

(022) 783-55-06

Przychodnia ma podpisaną [umowę](#) z NFZ

Leczenie specjalistyczne: chirurgia, ginekologia, rehabilitacja, gastroenterologia, stomatologia, EKG, USG

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Centrum", ul. 11-go Listopada 87

tel.: (022) 783-39-32

Przychodnia ma podpisaną [umowę](#) z NFZ

Leczenie specjalistyczne: Kardiologia, Okulistyka, Otolaryngologia, Ginekologia -położnictwo, Alergologia, Neurologia

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Vita-Glob", ul. Kruczkowskiego 60

tel.: (022) 783-10-71

Przychodnia **nie ma** podpisanej umowy z NFZ

Leczenie specjalistyczne: Alergologia, Chirurgia dziecięca, Chirurgia. klatki piersiowej, Chirurgia ogólna, Chirurgia. naczyniowa, Chirurgia plastyczna, Chirurgia stomatologiczna, Dermatologia, Ginekologia, Interna, Kardiologia, Medycyna pracy, Neurologia, Ortopedia, Proktologia, Pulmonologia, Psychiatria, Urologia, Wenerologia

Ośrodek dysponuje oddziałem szpitalnym

Centrum Medyczne "Vita-Medica", ul. Kombatantów 85

(022) 783-00-16; (022) 783-00-17

Przychodnia **nie ma** podpisanej umowy z NFZ

Leczenie specjalistyczne: medycyna rodzinna, choroby wewnętrzne, kardiologia, laboratorium, stomatologia dorosłych i dzieci, laryngologia, medycyna pracy, endokrynologia, ginekologia, alergologia, urologia, neurologia, dermatologia, chirurgia, medycyna kosmetyczna, USG, EKG, prac. badań naczyniowych, RTG

Ośrodek oferuje wizyty domowe

Usługi medyczne¹⁴

Organem założycielskim SPZOZ w Sulejówku jest Rada Miasta Sulejówek. Podstawowym zadaniem statutowym jest profilaktyka i ochrona zdrowia. SPZOZ prowadzi leczenie w zakresie: Podstawowej opieki zdrowotnej, Stomatologii, Rehabilitacji, Poradni Zdrowia Psychicznego, Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej oraz Ratownictwa Medycznego.

Podstawowe środki finansowe pozyskiwane były z Narodowego Funduszu Zdrowia. Średnia wartość kontraktów opiewała na 5.400.000 złotych rocznie. SPZOZ uzyskiwał również przychody z innej działalności. Średnia liczba pacjentów przypisanych do POZ wynosiła 12.500 osób. W zakresie promocji zdrowia wśród pacjentów Sulejówka SPZOZ podjął następujące działania:

- rok 2007

Badania densytometryczne (osteoporoza)	osób:150
Konsultacje neurologiczne	30
szczepienia przeciw WZWB (żółty miesiąc)	400
badania mammograficzne	200
szczepienia p/grypie	550
cytologie	566
badania spirometryczne	147
profilaktyka tytoniowa-edukacja zdrowotna dzieci	104
profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych- uczniowie	251
problematyka HIV/AIDS- uczniowie	116
problematyka WZW – uczniowie	185
fluoryzacja-uczniowie	1286

- rok 2008

szczepienia przeciw WZWB (żółty miesiąc)	450
Badania densytometryczne (osteoporoza)	50
Konsultacje pulmonologiczne, spirometria	35
Choroby metaboliczne badanie poziomu cukru i RR	2027
Mammografia	89
Cytologia	797
Badania audiologiczne	100
Światowy Dzień do Walki z AIDS	508
Światowy Dzień bez Papierosa	1490
Szczepienia dobrodziejstwem dla dzieci program całoroczny	
Profilaktyka cukrzycy	1726
Profil lipidowy	543
Szczepienia p/grypie	600
żywienie z myślą o przyszłości	253
Fluoryzacja	1330

-Rok 2009

Mammografia	210	
Cytologia	808	
Profilaktyka tytoniowa – uczniowie	328	
Edukacja zdrowotna uczniów- znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia	750	
„ Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych- uczniowie	243	osób
Profilaktyka HIV/AIDS	892	
Profilaktyka HPV	912	
Profilaktyka kleszczowego zapalenia mózgu-	1080	

¹⁴ Źródło: Raport o stanie Miasta za okres 2006-0110, Sulejówek 2010

Profilaktyki inwazyjnej choroby meningokowej	1702
Edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy – uczniowie	335
Fluoryzacja	1442
Programy profilaktyczne: kobiety, noworodki i małe dzieci: „cudowne 9 miesięcy”, „szczepienia dobrodziejstwem bezpiecznej przyszłości”, „ karmienie naturalne-złoty standard,,,	
-rok 2010 (I- VIII 2010)	
Mammografia	120
Cytologia	556
Szczepienia p/grypie	280
Szczepienia dobrodziejstwem dla dzieci program całoroczny	300
Profilaktyka cukrzycy	420
Badania audiologiczne	96
Fluoryzacja	1120
szczepienia przeciw WZWB /żółty tydzień/	221
profilaktyka chorób układu krążenia	995

W ramach kontraktów z NFZ udzielono następującą liczbę porad:

-2007r.

1. Podstawowa opieka zdrowotna 60.951
 2. Pediatria 13.996
 3. Ginekologia 5.677
 4. Ginekologia – kobiety w ciąży 786
 5. Chirurgia 3.958
 6. Okulistyka 1.104
 7. Psychiatria 1.545
 8. Rehabilitacja 626
 9. Stomatologia 8.943
 10. Gastrologia 706
 11. Pogotowie Ratunkowe
- Zespół Reanimacyjny - 1.569 interwencji med..
Zespół Wypadkowy - 2.428 interwencji med.
Ilość świadczeń medycznych PR -3997

- 2008 r.

1. Podstawowa opieka zdrowotna 64.770
 2. Pediatria 14.227
 3. Ginekologia 3.320
 4. Ginekologia – kobiety w ciąży 605
 5. Chirurgia 4.068
 6. Okulistyka 1.400
 7. Psychiatria 1.457
 8. Rehabilitacja 830
 9. Stomatologia 5.477
 10. Gastrologia 630
 11. Pogotowie Ratunkowe
- Zespół Reanimacyjny - 1.770 interwencji med..
Zespół Wypadkowy - 2.283 interwencji med.
Ilość świadczeń medycznych PR – 4.053

- 2009 r.

1. Podstawowa opieka zdrowotna 64.894
2. Pediatria 17.553
3. Ginekologia 3.278
4. Chirurgia 3.787

5. Okulistyka 1.170
 6. Psychiatria 2.023
 7. Rehabilitacja 1.058
 8. Stomatologia 6.169
 9. Gastrologia 658
 10. Pogotowie Ratunkowe
- Zespół Reanimacyjny - 1.622 interwencji med., Zespół Wypadkowy - 2.246 interwencji med. Ilość świadczeń medycznych PR - 3.868

Powyższe zadania realizowane były przy udziale następującego personelu:

1. Lekarze POZ - 8
2. Pediatrzy - 2
3. lekarze stomatolodzy - 5
4. Pielęgniarki - 12
5. Położna - 2
6. mgr rehabilitacji - 1
7. Rejestratorzy - 4
8. lekarze specjaliści - 9
9. lekarze pogotowia - 8
10. pielęgniarki pogotowia - 11
11. ratownicy medyczni pogotowia - 14
12. pracownicy administracji - 6

SYTUACJA FINANSOWA SPZOZ W LATACH 2006-2009

Rachunek zysków i strat kształtował się następująco:

- 2006 r. zysk netto 432.121,64
- 2007 r. zysk netto 224.809,25
- 2008 r. zysk netto 376.616,21
- 2009r. zysk netto 350.259,49

3.2.7 STAN BEZPIECZEŃSTWA

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają: funkcjonariusze Straży Miejskiej w Sulejówku i Komisariatu Policji w Sulejówku.

Zakres zadań Straży Miejskiej¹⁵:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- współpraca z policją w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców,
- zabezpieczanie miejsca przestępstw, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia,
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli,
- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez masowych,
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania,
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń,
- uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- konwojowanie dóbr materialnych Urzędu Miasta,
- współpraca z Urzędem Miasta w sprawach administracyjno - porządkowych

Poniżej zestawienie liczby interwencji Straży Miejskiej związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie miasta zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu

¹⁵ Źródło: Raport o stanie Miasta na okres 2006-2010, Sulejówek 2010

porządku i czystości w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622 ze zm.), oraz uchwały Rady Miasta Sulejówek nr 46/X/2007.

Tabela: **Interwencje związane z utrzymaniem czystości i porządku na terenie miasta w latach 2006-2009**

Lata	2006	2007	2008	2009
Kontrola posesji	761	747	785	730

Uwzględniając potrzebę zabezpieczenia bezpieczeństwa i porządku publicznego dotyczącego przepisów Prawo o ruchu drogowym, działania podjęte przez strażników miejskich dotyczą głównie :

- parkowania pojazdów na chodnikach w sposób niedozwolony,
- utrudniania i uniemożliwiania ruchu pieszym,
- blokowania dojazdów do bram wjazdowych nieruchomości,
- parkowania pojazdów w sposób niezgodny z obowiązującym oznakowaniem.

Odpowiednie zastosowanie działań prewencyjnych, informacyjnych i karnych przyczyniło się praktycznie do zminimalizowania popełnianych wykroczeń dotyczących niewłaściwego parkowania.

Współpraca Straży Miejskiej z Policją

Zadania Straży Miejskiej są niezwykle rozległe. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123 poz.779 zm. Dz. U. z 2002 r. Nr 113 poz. 984) ustawodawca podaje katalog zadań nie wyczerpując go, a wręcz przeciwnie pozostawiając daleko idącą swobodę w kształtowaniu go samorządom (gminom).

Współpracę Straży Miejskiej z Policją reguluje: Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 IV1998 r. w sprawie zasad współpracy Policji ze Strażami Miejskimi oraz zakresie w jakim Komendant Główny Policji sprawuje nadzór nad Strażami i udziela im pomocy (Dz. U. Nr 49 poz.309). W naszym Mieście Współpraca polegała w szczególności na:

- wspólnych patrolach Straży i Policji,
- ujęciach sprawców czynów chuligańskich oraz przestępstw i przekazywanie ich policji ,
- zabezpieczaniu miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia
- czuwaniu nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym.
- wymianie informacji o zagrożeniach występujących na określonym terenie w zakresie bezpieczeństwa ludzi i mienia, spokoju i porządku publicznego,
- koordynowaniu rozmieszczenia sił policyjnych i straży z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie,
- wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku w miejscach zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, a także innych miejscach publicznych,

Komendanci jednostek organizacyjnych Policji i Straży Miejskiej realizowali współpracę, o której mowa wyżej poprzez okresowe spotkania komendantów w celu dokonywania ocen bezpieczeństwa ludzi oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego a także wytyczania wspólnych zadań,

Tabela: **Wspólne patrole Straży i Policji w latach 2006-2009**

Lata	2006	2007	2008	2009
Kontrola posesji	227	180	123	139

Uogólniając zadania wykonywane przez Straż Miejską dzielą się na:

1) działania prewencyjne:

- zabezpieczanie imprez i uroczystości zarówno państwowych, lokalnych jak i kościelnych,
- patrolowanie ulic i osiedli,
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej ,
- likwidacja wszelkich występujących na terenie miasta nieprawidłowości,
- egzekwowanie przepisów wynikających z ustaw i aktów prawa miejscowego;

2) działania profilaktyczne - realizacja i opracowywanie programów z cyklu: „ Bezpieczna droga do szkoły”; „ Bądź widoczny na drodze ”, „ Akcja jabłko i cytrynka ”,

Prowadzona profilaktyka dotycząca bezpieczeństwa na drodze uzgodniona z pedagogiem danej szkoły jest skierowana do dzieci i młodzieży. Coroczną akcją profilaktyczną jest objętych około 700 dzieci i młodzieży z naszych szkół. W przedszkolach i pierwszych klasach szkół podstawowych rozdawane są elementy odblaskowe oraz książeczki edukacyjne dotyczące bezpiecznego zachowania się na drodze, w domu, w szkole i na wakacjach.

Od 2008 roku przy współpracy z wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim, oraz z dyrekcji Zespołu Szkół nr. 2 przy ul. Okuniewskiej jest realizowana akcja "Jabłko i cytrynka". Celem tej akcji jest propagowanie i przypominanie kierowcom o przestrzeganiu przepisów Prawa o Ruchu Drogowym szczególnie na drogach o dużym natężeniu ruchu przebiegających w pobliżu szkoły.

Dbanie o spokój i porządek publiczny jest jednym z głównych zadań straży, działania w tym kierunku mają na celu:

- poprawę estetyki miasta,
- eliminację elementów patologii z centralnych punktów miasta,
- ujawnianie sprawców zatrucia i niszczenia środowiska,
- zminimalizowanie aktów wandalizmu,
- zapobieganiem negatywnym zjawiskom przy placówkach oświatowych,
- poprawę poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

W celu wywiązania się z założonych planów Straż Miejska w 2009 r. została wyposażona w dwa rowery służbowe, celem utworzenia patrolu rowerowego który dotrze w najbardziej niedostępne miejsce (dla samochodu), patrol rowerowy jest bardzo dobrym rozwiązaniem do patrolowania terenów leśnych i parków.

Wszelkie działania straży w patrolu rowerowym jak i zmotoryzowanym są działaniami **prewencyjnymi jak i restrykcyjnymi**. Straż Miejska oprócz działań prewencyjnych podejmuje interwencje zgłaszane przez mieszkańców dotyczące najczęściej:

- zakłócania spokoju w miejscach publicznych przez chuliganów,
- spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
- porzucania śmieci w miejscach niedozwolonych,
- palenia śmieci,
- nieprzestrzegania postanowień Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku na terenie gminy oraz z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sulejówek,
- niewłaściwego parkowania,
- martwych zwierząt na drodze, bezpańskich psów,
- wypadków i kolizji drogowych

Tabela: Interwencje Straży Miejskiej w odpowiedzi na zgłoszenia mieszkańców w latach 2006-2009

Lata	2006	2007	2008	2009
Interwencje	2039	1951	2014	2242

Tabela: Upomnienia udzielone przez Straż Miejską w latach 2006-2009

Lata	2006	2007	2008	2009
Pouczenia	1844	1822	1830	1954

Tabela: Postępowania mandatowe przeprowadzone przez Straż Miejską w latach 2006-2009.

Lata	2006	2007	2008	2009
Postępowanie mandatowe	195	129	180	257

Źródło: Raport o stanie miasta Sulejówek za okres 2006-2010

Zabezpieczanie imprez masowych .

Straż Miejska bierze czynny udział w zabezpieczeniu imprez kulturalno – sportowych jak i uroczystości kościelnych, które odbywają się na terenie miasta.

współpracuje ściśle z referatami Urzędu Miasta, referatem technicznym do którego zgłaszamy wszelkie uszkodzenia infrastruktury drogowej, z referatem ochrony środowiska przeprowadzamy wspólne wizje lokalne dotyczące ochrony środowiska, a korzystając z okazji przebywania na posesji właściciela sprawdzane są umowy i rachunki na wywóz nieczystości. Współpraca z referatem podatkowy polega na udzielaniu asysty podczas przeprowadzania kontroli, jak i również prowadzimy kontrolę realizacji uchwały Rady Miasta dotyczącej utrzymania czystości i porządku w mieście nr 46/X/2007r.

Straż Miejska wspólnie z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dokonuje patroli miejsc, w których mogą przebywać osoby bezdomne, w okresie jesienno – zimowym i wczesną wiosną.

Działania prewencyjne Policji.

Na stronach internetowych Wydziału Prewencji Policji są dostępne informacje dla rodziców, nauczycieli, przedsiębiorców, kierowców, innych osób o procedurach, z którymi warto się zapoznać:

- Procedury współpracy Policji z placówkami oświatowymi - informator dla nauczycieli
- Bezpieczne imprezy - poradnik dla młodzieży
- Bezpieczne imprezy - poradnik dla rodziców i opiekunów
- Bezpieczne imprezy - poradnik dla właścicieli i pracowników lokali rozrywkowych
- "Strefa Bezpiecznych Usług" - poradnik z zakresu bezpieczeństwa, projekty ulotek
- Warszawa wolna od narkotyków - poradnik dla rodziców
- Utonięcia - czarne punkty w województwie mazowieckim
- Z Borsukiem bezpieczniej (dla dzieci)
- Bezpieczny wynajem
- Nie daj szansy złodziejowi!

Informacja z badań poziomu bezpieczeństwa wśród uczniów Liceum Ogólnokształcącego i ich rodziców w roku szkolnym 2006/2007¹⁶

W roku szkolnym 2006/2007 przebadano w naszym Liceum uczniów klas Ia, Id, IIa i IIb oraz ich rodziców. Badaniu poddano 54 dziewcząt i 48 chłopców oraz rodziców 41 dziewcząt i 37 chłopców.

¹⁶ Opracowanie : Pedagog LO Danuta Pokojska

Ankiety postanowiono przeprowadzić ze względu na dające się zauważyć coraz większe poczucie zagrożenia uczniów w naszej szkole. Postanowiono zbadać aktualny poziom bezpieczeństwa.

W ankiecie zredagowano 20 pytań tej samej treści, skierowanych do uczniów i ich rodziców. W sprawozdaniu odnoszę się do najważniejszych, zgłaszanych problemów.

1. Poczucie bezpieczeństwa zarówno wśród uczniów, jak i ich rodziców jest stosunkowo wysokie. Aż 71% badanych czuje się bezpiecznie.
2. Stosunkowo duży odsetek uczniów określa się jako ofiary przemocy w szkole (przezywanie, bicie, wymuszanie pieniędzy, jedzenia, bójki, zastraszanie). Przezywanie - 42 uczniów, bójki - 14, zastraszanie - 15. Podobne proporcje odpowiedzi udzielili rodzice.
3. Uczniowie w szkole najbardziej obawiają się swoich rówieśników, odrzucenia i dyskryminacji. Natomiast rodzice wskazali na arogancję kolegów oraz złe oceny.
4. W szkole poczucie największego zagrożenia mają uczniowie na przerwach oraz po lekcjach na boisku szkolnym. Podobne odpowiedzi udzielali rodzice.
5. Aż 13 uczniów przyznało, że było sprawcami przemocy w szkole.
6. Największe zagrożenie dziecko czuje w lesie, natomiast w ocenie rodziców - na ulicy. Nieco mniejsze w drodze do i ze szkoły. Sama szkoła nie stanowi takiego poczucia zagrożenia.
7. Autorem największego zagrożenia zarówno w ocenie dzieci jak i ich rodziców jest młodzież spoza szkoły. Rzeczą znaną jest, że uczniowie wskazują równe często na zagrożenie płynące ze strony ich koleżanek i kolegów - ponad 25%.
8. Uczniowie zdecydowanie najczęściej wskazują na pogrożki i wyzwiska (ok. 45%) jako formę agresji najczęściej spotykaną w swoim najbliższym otoczeniu. Incydentalnie zaś z rozbojem, kradzieżami czy próbami wyłudzenia pieniędzy.
9. Stosunkowo nagminne jest zjawisko palenia papierosów (ok. 62% wskazań). Najczęściej ma to miejsce w toaletach szkolnych i w różnych miejscach wokół szkoły. Rodzice niechętnie przyznają, że ich dzieci palą papierosy. Jedynie 10% potwierdziło, że wie o systematycznym paleniu tytoniu.
10. Aż 51% rodziców potwierdziło, że ich dzieci kilka razy, bądź często piją alkohol. To jest niestety wskaźnik zatrważający. 76% rodziców twierdzi, że ich dzieci nie używają narkotyków.
11. Znakomita większość respondentów potwierdziła, że brała udział kilka razy w zajęciach profilaktycznych poświęconych przemocy, używaniu narkotyków, picia alkoholu i palenia papierosów.
12. Na pytanie, w jaki sposób można rozwiązać problem zachowań agresywnych (bicia, zastraszania, przezywania, wymuszania) na terenie szkoły dominuje sugestia wyrzucania ze szkoły i stałego monitorowania podczas pobytu w szkole i poza nią.
13. Największy wpływ na stosowanie przemocy mają w kolejności:
 - zachowania kolegów - 50%,
 - zachowania dorosłych (obcych) - 37%,
 - przykład rodziny - 26%,
 - telewizja - 26%.
14. Uczniowie na agresję reagują agresją. Najczęściej broniąc się oddają (44% wskazań). Rzadziej proszą kolegów o pomoc.
15. Widząc krzywdę 27 osób wskazało, że staje w obronie pokrzywdzonego, wzywa pomocy, a 24 prosi kolegów o pomoc.

Reasumując trzeba przyznać, że poziom bezpieczeństwa w Liceum Ogólnokształcącym, w świetle ankiety nie uległ istotnemu pogorszeniu. Wydaje się, że potrzebna jest bliższa współpraca szkoły i rodziców dla jej poprawienia.

Współpraca z kuratorami sądowymi.

Kuratorzy sądowi są częstym gościem w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Współpraca polega na wymianie informacji o wspólnych podopiecznych i wizytach w środowisku ich zamieszkania.

Tabela: Działania kuratorów sądowych z tytułu orzeczeń Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

Lp.	Czynności kuratorów na terenie Sulejówka	Liczba objętych kuratelą
1	z tytułu ograniczenia władzy rodzicielskiej	25 rodzin
2	z tytułu ustawy o postępowaniu wobec nieletnich	39 nieletnich
3	z tytułu postanowienia zobowiązującego do leczenia odwykowego	83 dorosłych

Źródło: Informacja Kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej, Sądu rejonowego w Mińsku Mazowieckim, 2007 r.

Tabela: Działania kuratorów sądowych zawodowych z tytułu orzeczeń Sądu Karnego lub Sądu Grodzkiego

Lp.	Czynności kuratorów	Liczba spraw objętych kuratelą
1	wobec osób skazanych – przy warunkowym zawieszeniu kary, lub przedterminowym zwolnionym z zakładu karnego	290
2	z tytułu kary ograniczenia wolności i prac społecznie użytecznych zamiast nieściągalnej grzywny.	128
3	z tytułu dozorów uproszczonych wobec skazanych warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby.	82

Źródło: Informacja Kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej, Sądu rejonowego w Mińsku Mazowieckim, 2007 r.

W 2011 roku w ramach Wydziału Karnego czynności kuratorskie na terenie Sulejówka wykonuje 1 kurator zawodowy i 6 kuratorów społecznych.

3.2.8 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Uchwałą Rady Miasta nr 45/X/2007 z dnia 25 kwietnia 2007 roku przyjęto Strategię działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Mieście Sulejówek na lata 2007-2013, która zakłada realizację następujących celów:

- Likwidację barier architektonicznych i dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb Osób Niepełnosprawnych.
- Wspieranie działań na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej Osób Niepełnosprawnych.
- Wspieranie działań na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej Osób Niepełnosprawnych
- Włączanie się w działania na rzecz zmiany postaw społecznych wobec Osób Niepełnosprawnych

(..) Osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność psychiczna, fizyczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, pracę naukę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji (...) ¹⁷

Wyróżniamy trzy stopnie niepełnosprawności: lekki, umiarkowany i znaczny. Każdy z tych stopni określa stan zdrowia z uwzględnieniem kryterium zawodowego ¹⁸.

¹⁷ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 1 sierpnia 1997 roku- Karta praw osób niepełnosprawnych („Monitor Polski” 1997 nr 50, poz.475)

¹⁸ Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – t.j. (Dz. U. Nr 7 z 2003 r., poz. 78)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych orzeka o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy (do celów rentowych), zaś Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzekają do celów pozarentowych o niepełnosprawności (w stosunku do osób do 16 r.ż.) oraz o stopniu niepełnosprawności (wobec osób powyżej 16 r.ż.).

Najważniejsze problemy, dotyczące osób niepełnosprawnych to:

1. Problemy finansowe.
2. Psychologiczne.
3. Zdrowotne.
4. Brak zatrudnienia.
5. Bariery architektoniczne.
6. Negatywne postawy społeczne.
7. Bariery urzędowe.

Tabela: **Dzieci niepełnosprawne w szkołach w okresie 2009/2010**

Szkoły	Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, niedostosowanie społ. z zaburzeniami zachowania.	Zaburzenia psych. wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy	Słaby słuch	Autyzm
Zespół Szkół nr 1 ul. Idzikowskiego 2a	12	6	1	1
Gimnazjum nr 2 ul. Narutowicza 10	2	1	0	0
Zespół Szkół Licealnych ul. Paderewskiego 29	39	27	0	0
Zespół Szkół nr 2 ul. Paderewskiego 29	16	0	3	4
Szkoła Podstawowa nr 3 Głowackiego 47	4	0	1	1
Ogółem	73	34	5	6

Źródło: sprawozdanie Referatu Oświaty Urzędu Miasta

Podmioty działające na rzecz niepełnosprawnych na terenie Miasta to:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Fundacja „Otwartych serc”, placówki służby zdrowia, Stowarzyszenie Integracji Społecznej” Wspólnymi siłami”.

Niepełnosprawni w Mieście.

Brak jest danych o liczbie niepełnosprawnych osób w Mieście.

Według informacji Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mińsku Mazowieckim- w okresie 2007-2010 wydano 520 orzeczeń o niepełnosprawności w tym 72 dla dzieci i 448 dla dorosłych.

Niepełnosprawność w kraju według raportu „Diagnoza społeczna 2009 r.”¹⁹

- Około 12 proc. kobiet i mężczyzn od 16 roku życia to osoby niepełnosprawne (prawnie bądź biologicznie), przy czym co dziesiąty respondent posiadał ważne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność (wydane przez ZUS, ZOoN lub oba jednocześnie).
- Udział osób niepełnosprawnych rośnie wraz z wiekiem – w wieku 55-64 lata już blisko co piąta kobieta oraz 25-31 proc. mężczyzn jest niepełnosprawnych.

¹⁹ Źródło : Raport Diagnoza społeczna 2009. Warunki i jakość życia Polaków. Warszawa 2009, redakcja Janusz Czapiński, Tomasz Panek

- W grupie osób starszych (od 65 roku życia) zasięg niepełnosprawności zwiększa się znacząco wraz z wiekiem. Płeć różnicuje zasięg niepełnosprawności przede wszystkim dla osób sędziwych (25-44 proc. niepełnosprawnych kobiet wobec 37-48 proc. dla mężczyzn), dla osób w wieku 65-79 lat odsetki osób niepełnosprawnych różnią się nieznacznie (22-35 proc. kobiety wobec 25-35 proc. mężczyźni). Różnice według miejsca zamieszkania uwidoczniają się wraz z przechodzeniem do starszych grup wieku na korzyść mieszkańców miast.
- Analiza zasięgu niepełnosprawności wśród osób starszych według sytuacji rodzinnej odzwierciedlonej pozycją w gospodarstwie domowym dała dość zaskakujące rezultaty:
 - największe wartości współczynników niepełnosprawności zaobserwowano dla osób tworzących jednoosobowe gospodarstwo domowe, co jest sprzeczne z wynikami dotychczasowych analiz (np. na podstawie NSP 2002). Wskazywały one, że osoby starsze mieszkające samodzielnie odznaczały się najlepszym stanem zdrowia. Może to być związane ze wzrostem udziału osób starszych tworzących gospodarstwa jednoosobowe na rzecz spadku udziału tych osób, które pozostają w wielorodzinnych gospodarstwach domowych lub współzamieszkują z rodziną dorosłych dzieci.
- Wpływ poziomu wykształcenia na stan zdrowia osób starszych okazał się być mniejszy niż można było oczekiwać. Niemniej jednak osoby legitymujące się wykształceniem wyższym rzadziej były niepełnosprawne niż te posiadające inne kategorie wykształcenia.

2.2.9 UZALEŻNIENIA I PROBLEMY Z TYM ZWIĄZANE

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna to znaczy, że jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie podporządkowania ofiary,
- siły są nierówne, co oznacza, że jedna ze stron ma przewagę nad drugą (ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy),
- - narusza prawa i dobra osobiste, co oznacza, że sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- - powoduje cierpienia i ból, to znaczy, że sprawca naraża zdrowie i życie, ofiary na poważne szkody. Ponadto, doświadczenie bólu i cierpienia, sprawia że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Formy przemocy:

1. przemoc fizyczna – popychanie, szarpanie, bicie, kopanie, duszenie itd.
2. przemoc psychiczna – izolacja, groźby, ignorowanie, ośmieszanie, upokorzenie, wyzywanie itd.
3. przemoc seksualna – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych, gwałt
4. zaniedbanie – niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, głód, niedożywienie, brak opieki medycznej, chłód emocjonalny, obojętność,
5. przemoc ekonomiczna – ograniczenie dostępu do wspólnych zasobów, odbieranie zarobionych, zaoszczędzonych pieniędzy, okradanie, uniemożliwianie podjęcia pracy itp.

Przemoc w rodzinie nierozzerwalnie wiąże się z uzależnieniem od alkoholu. Badania socjologiczne na temat przemocy domowej wykazują:

- Co czwarty pacjent leczenia odwykowego przyznaje się dostosowania przemocy wobec dzieci w czasie trwania choroby alkoholowej (Instytut Psychologii Zdrowia 2000 r.),
- W co piątej polskiej rodzinie dochodzi do konfliktów z nadużywania alkoholu (CBOS – 2002)

Przemoc w rodzinie, to wciąż temat tabu, dlatego jej ofiarom tak trudno jest otrzymać fachową pomoc. Również, dlatego powszechne jest przekonanie, że dane statystyczne daleko odbiegają od rzeczywistej liczby i skali przemocy. Bardzo często media podają o przypadkach stosowania brutalnej przemocy wobec członków rodziny, a szczególnie wobec małoletnich dzieci.

Podstawy prawne działań w sprawie przemocy

Z dniem 1 sierpnia 2010 roku ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadza istotne zmiany zarówno w zakresie dotyczącym praw ofiar przemocy w rodzinie jak też działań podejmowanych wobec sprawców przemocy oraz precyzuje obowiązki administracji rządowej i samorządowej.

Preambuła ustawy uznaje, iż „*przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej*”, wobec powyższego

osoba dotknięta przemocą w rodzinie ma prawo do:

- bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem;
- bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego ustalającego przyczyny i rodzaj uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy (bezpłatna obdukcja);
- pomocy w uzyskaniu mieszkania, w sytuacji gdy osoba dotknięta przemocą, nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu.

Szczególną troską objęte zostały w ustawie dzieci – ofiary przemocy w rodzinie

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej (art. 12a). Decyzję taką, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Wobec sprawców stosujących przemoc w rodzinie sąd może:

- zakazać kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- uniemożliwienie osobie stosującej przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania;
- nakazać sprawcy opuszczenie lokalu;
- usunąć sprawcę przemocy z zajmowanego wraz z ofiarą mieszkania;
- nałożyć na sprawcę obowiązek uczestniczenia w programach korekcyjno-edukacyjnych, nawet jeśli nie wyrazi na to zgody.

Organy administracji rządowej i **jednostki samorządu terytorialnego** realizują zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Policja zgodnie z zarządzeniem Komendanta Głównego Policji nr 28/98 i nr 21/2002 podejmuje interwencje w sprawach przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które dokumentują to, co się zdarzyło.

Niebieska linia to organizacja, która pomaga osobom będącym ofiarami przemocy domowej. Niebieska linia to też numer telefonu **0-801-1200-02** pod który można dzwonić, jeśli ktoś padnie ofiarą przemocy. Pod wymienionym numerem telefonu czeka kompetentna osoba, która może pomóc, co należy zrobić w danej sytuacji, poda adres najbliższego ośrodka, do którego można się zgłosić, doradzi, czy sprawa powinna trafić do prokuratury. Niebieska linia może zgłosić sprawę za osoby poszkodowane, gdyż przemoc jest przestępstwem ściganym z urzędu. O sprawie powinno się poinformować policję.

Alkohol

Alkohol jest przyczyną różnorodnych problemów społecznych i zdrowotnych. Problemy te dotyczą zarówno osób nadużywających alkoholu (bezrobocie, zaburzenia rozwoju psychofizycznego, załamania się kariery zawodowej, włóczęgostwo, bezdomność), jak i całej rodziny alkoholika (demoralizacja, przemoc, rozpad rodziny, zaburzenia emocjonalne i psychosomatyczne dzieci i innych członków rodziny). Niepokojącym zjawiskiem jest to, że coraz więcej młodych ludzi, często są to dzieci sięga po alkohol. Inicjacje alkoholowe odbywają się na prywatkach, podwórkach, a także w domach rodzinnych.

W 2009 roku policjanci z Komisariatu Policji w Sulejówku przeprowadzili 350 interwencji w związku z awanturami domowymi mającymi związek z nadmiernym piciem alkoholu przez domowników.

Do Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim skierowano w 2009 roku 15 wniosków dotyczących wydania postanowienia o przymusowym leczeniu odwykowym osób uzależnionych od alkoholu. Wnioski zostały przygotowane na podstawie zgłoszeń członków rodzin alkoholików, pracowników socjalnych bądź kuratorów, nie godzących się z postępującą destabilizacją rodziny spowodowaną nadmiernym piciem alkoholu. W 2009 roku policja zatrzymała do wytrzeźwienia 80 pijanych kierowców, którym zatrzymano prawo jazdy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku udziela corocznie rodzinom z problemem alkoholowym wsparcia rzeczowego i finansowego jak i pomocy w formie pracy socjalnej. Rodziny te znajdują się w bardzo trudnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej. Występują w nich poważne problemy wychowawcze. W większości z nich współwystępuje zjawisko przemocy fizycznej lub psychicznej.

W świetle przytoczonych danych należy uznać, że problem alkoholowy jest to jeden z istotnych problemów miasta Sulejówek. Dlatego przyjęto kompleksowe działania mające na celu zmianę tej sytuacji poprzez realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizacją zadań wynikających z Programu zajmuje się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnik Burmistrza Miasta. Do zadań Miejskiej Komisji należy w szczególności realizowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego osób uzależnionych z terenu miasta Sulejówek, opiniowanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Od kilku lat funkcjonuje w mieście **Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień** (alkohol/ narkotyki), Sulejówek, ul. 3 Maja 34. Zadaniem punktu jest motywowanie do podjęcia leczenia, a także prowadzenie edukacji w zakresie rozwijania umiejętności prospołecznych po odbyciu leczenia odwykowego oraz udzielanie wsparcia rodzinom osób uzależnionych. Pracownicy Punktu udzielają także pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w formie rozmowy diagnozującej i wspierającej; przekazują informacje i współdziałają w zorganizowaniu odpowiedniej interwencji (współpraca z policją, MOPS, kuratorami sądowymi, miejską komisją rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagogami szkolnymi).

W mieście Sulejówek prowadzona jest profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych. Realizacja tego zadania odbywają się poprzez:

1. Wdrażanie metody wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji przez lekarzy podstawowej opieki medycznej (lekarzy pierwszego kontaktu),
2. Tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej obejmującego następujące grupy społeczne:
 - **dzieci i młodzież:**
 - a) programy profilaktyczne w szkołach i innych placówkach oświatowych i opiekuńczo wychowawczych,
 - b) wdrażanie programów profilaktyczno interwencyjnych dla młodzieży upijającej się,
 - c) szkolenia wychowawców, nauczycieli i instruktorów sportowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych,
 - d) wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji.
 - **rodzice:** działania edukacyjne warsztaty rozwijające umiejętności wychowawcze (współpraca ze szkołami i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną),
 - **dorośli – społeczność lokalna:** wspieranie lokalnych i ogólnopolskich kampanii edukacyjnych i promujących zdrowy styl życia (współpraca z prasą lokalną i organizacjami pozarządowymi),
 - **sprzedawcy napojów alkoholowych:** akcje informacyjne, interwencje Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkolenia.

NARKOTYKI

Diagnoza problemów narkotykowych w Sulejówku opiera się na tendencjach występujących w całym kraju. Istnieje potrzeba przeprowadzenia diagnozy, uwzględniającej specyfikę problemów Sulejówka.

Problem używania narkotyków i następstw związanych z uzależnieniem dotyczy coraz młodszej populacji. Czas inicjacji narkotycznej przypada z reguły na okres dojrzewania, lub bezpośrednio przed nim, a więc z profilaktyką należy dotrzeć (najpóźniej) do młodzieży ok. 13 roku życia. Ważną grupą zagrożoną konsekwencjami używania środków narkotycznych i nadużywania innych środków, wpływających na układ nerwowy są studenci.

Według danych Instytutu Psychologii Zdrowia współczynnik studentów sięgających po narkotyki waha się od 2,7 do 7,3% w zależności od Uczelni. Dostęp do narkotyków jest stosunkowo łatwy. W badaniach prowadzonych na terenie kraju stwierdzono iż około 35% dzieci i młodzieży przyznawało się do kontaktu z narkotykami. Największą grupę osób zgłaszających się do placówek terapeutycznych dla narkomanów stanowią klienci z zespołem uzależnienia i abstynencyjnym spowodowanym zażywaniem kilku substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności są to osoby uzależnione od kanabinoli oraz substancji pobudzających. Należy pamiętać, że pomocy terapeutycznej, prawnej i socjalnej potrzebują osoby współuzależnione, czyli członkowie rodzin i osoby żyjące w bliskich związkach z narkomanami.

Najczęstsze problemy zdrowotne ściśle związane z używaniem narkotyków to:

- uzależnienie proste i uzależnienie krzyżowe,
- zatrucia i zagrażające zdrowiu i życiu reakcje związane z zażyciem narkotyku,
- wyniszczenie organizmu
- zaburzenia rozwoju
- zmiany osobowości
- zarażenie wirusem HIV/AIDS (wśród osób zażywających narkotyki ostatnich latach nie ma tendencji wzrostowej wśród osób zażywających narkotyki. Natomiast wzrasta liczba zakażeń wśród osób heteroseksualnych).

Najczęściej używane narkotyki (poza alkoholem) to: , marihuana, amfetamina i leki nasenne opiaty, zażywane drogą iniekcji, haszysz, ekstaza, heroina.

Obecnie rzadko zgłaszają się osoby zażywające środki wziewne (dotyczy to głównie dzieci). Również stosunkowo rzadko spotyka się uzależnionych od kokainy.

Instytucje i organizacje podejmujące zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii :

- Policja

- Straż Miejska
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulejówku
- Powiatowy Punkt Konsultacyjny w Mińsku Mazowieckim (umowa o współpracy)
- Ruch „Światło – życie”
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Stowarzyszenie „Gniazdo”

Po wstępnej diagnozie i doświadczeniach w Pracy Punktu Konsultacyjnego w Sulejówku wynika, że podobnie jak w całej populacji zainteresowanie narkotykami dotyczy osób młodych (pierwszy kontakt ok. 13 r.ż.). Uzależnieni to młodzież ok. 19 r.ż. (częściej mężczyźni). Duże niebezpieczeństwo niosą ze sobą syntetyczne środki narkotyczne, które ujawniają tragiczne konsekwencje z pewnym opóźnieniem. Dotyczy to osób dążących do szczególnych osiągnięć i studentów. Większość osób i rodzin, których dotknął problem uzależnienia od narkotyków korzysta ze specjalistycznych placówek leczniczych w Warszawie.

W Sulejówku potrzebne jest **rozszerzenie oferty Punktu Konsultacyjnego** o poradnictwo dotyczące problemów uzależnienia od narkotyków (zatrudnienie specjalisty) i rozwijanie działalności profilaktycznej (edukacja, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży i zapewnienie dzieciom w trudnej sytuacji rodzinnej wsparcia psychospołecznego). Charakter profilaktyczny dla wszystkich grup wiekowych mają różne rodzaje aktywności, których celem jest upowszechnianie i rozwijanie zdrowego stylu życia.

3.2.10. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W MIEŚCIE

Zasady współpracy Miasta z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego reguluje Uchwała Rady Miasta Sulejówek Nr 192/XXXV/05z dnia 25 stycznia 2005 r. Rada Miasta Sulejówek, przyjmując niniejszy dokument zadeklarowała wolę kształtowania współpracy z organizacjami pozarządowymi na zasadzie partnerstwa.

Konstytucyjna zasada pomocniczości leży u podstaw systemu samorządowego, który przejmuje coraz więcej zadań publicznych. Sprawna i ekonomiczna realizacja tych zadań wymaga jak największego udziału organizacji społecznych specjalizujących się w określonym rodzaju działalności. Aktywność tego typu organizacji sprawia, że równocześnie wzrasta zasięg ich oddziaływania, poprawia się merytoryczny poziom wykonywanej przez nie pracy oraz podnosi się ich sprawność w zakresie operowania środkami finansowymi. Organizacje pozarządowe stają się zatem w coraz szerszym zakresie odpowiedzialnym i kompetentnym partnerem Samorządu w realizacji jego zadań.

„MAPA AKTYWNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH”²⁰

- Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości
ul. Gdańska 1; 05-070 Sulejówek;
- Europejska Fundacja Edukacji Audiowizualnej „DISCE”
ul. Piłsudskiego 44, 05-070 Sulejówek
- Fundacja Otwartych Serc
ul. 3-go Maja 34; 05-071 Sulejówek; tel. /022/ 783- 50- 21
- Fundacja "Światło-Życie" – ośrodek w Warszawie, w Sulejówku działająca przez Wspólnotę Ruchu "Światło-Życie" przy parafii NMP Matki Kościoła
ul. Dr Józefa Strusia 13a, 04-564 Warszawa
- Harcerski Klub Łączności "Termistorek" SP5ZCC przy Zespole Szkół nr 2 w Sulejówku
ul. Paderewskiego 29; 05-070 Sulejówek;
- Koło Polskiego Klubu Ekologicznego
ul. Idzikowskiego 55; 05-070 Sulejówek;
- Stowarzyszenie Forum Gospodarcze Sulejówek
ul. Bema 2H; 05-070 Sulejówek-Miłosna; tel. /022/ 760-03-00

²⁰ Źródło, strona internetowa sulejowek.pl

- Stowarzyszenie Klub Seniorów Sulejówka
- Stowarzyszenie Liga Miejska
ul. Reymonta 1; 05-070 Sulejówek; tel.: 0-505 187-720
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe
ul. Poniatowskiego 1, 05-070 Sulejówek, tel.: 0 502-171-368
- Stowarzyszenie Młodzież Wszechpolska
Koło w Sulejówku, ul. Grzybowa 3a, 05-071 Sulejówek; tel.: 0-880-709-040,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo”
ul. Kasprzycza 37, 01-817 Warszawa, tel. 022- 834-53-31, 0-606-499-239
- Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Sulejówka
ul. Sobieskiego 17; 05-070 Sulejówek; tel. /022/ 783- 58- 75
- Stowarzyszenie "Wspólnymi siłami"
Kraszewskiego 24a, 05-071 Sulejówek, tel./fax (22) 783-10-72
- Towarzystwo Muzyki Dawnej "Trazom"
ul. Powsińska 24a m 6; 02-903 Warszawa; tel. /022/ 858-25-48; 0-600-974-435
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze; Sulejówek;
- Towarzystwo Przyjaciół Sulejówka
ul. 11-go listopada 139; 05-070 Sulejówek; tel. /022/ 783- 16- 06
- Uczniowski Klub Sportowy "Herkules"
Gimnazjum nr 2 im. Janusza Korczaka; ul. 11-tego Listopada 231; 05-070 Sulejówek; tel.: /022/
783-50-57
- "Victoria" Sulejówek
ul. Okrzei 30; 05-070 Sulejówek
- Związek Chórów Kościelnych "Caecilianum" reprezentowany na terenie Miasta Sulejówek przez
Chór Międzyparafialny ICHTHIS, ul. Dewajtis 3; 01-815 Warszawa
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
Sulejówek; przyjęcia worki, w godz. 12.00 - 14.00
- Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec im. Batalionu „Zośka”
ul. 3-go Maja 21; 05-071 Sulejówek; tel. 696-992-535
- Związek Kombatantów R.P. i Byłych Więźniów Politycznych
ul. Armii Krajowej 56; 05-071 Sulejówek
- Związek Nauczycielstwa Polskiego
ul. Sienkiewicza 1; 05-074 Halinów; tel. /022/ 783- 83- 40
- Związek Sybiraków

3.2.11 STAN, MOŻLIWOŚCI I OBOWIĄZKI POMOCY SPOŁECZNEJ.

PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w Sulejówku odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, do którego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- praca socjalna, udzielanie świadczeń, organizowanie pomocy, usług,
- współpraca z organizacjami, instytucjami, samorządem,
- aktywizacja środowiska lokalnego.

1) Praca socjalna – podstawowa forma działalności.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian w poprawie funkcjonowania rodzin jest praca socjalna, rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, którego celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności.

Korzyści wynikające z pracy socjalnej:

- niwelowanie różnic społecznych wynikających z ubóstwa, patologii, kryzysu rodziny, zdarzeń losowych,

- zmniejszenie marginalizacji (obiady , usługi opiekuńcze, poradnictwo),
- profilaktyka (edukacja pedagogiczna, działania w koalicji z innymi służbami, instytucjami)
- pomoc materialna (redukująca patologie).

Pracę socjalną realizuje obecnie 7 pracowników socjalnych. Zalecana liczba – według ustawy o pomocy o pomocy społecznej – to 1 pracownik socjalny na 2000 mieszkańców.

Tabela Informacja dotycząca klientów pomocy społecznej

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009
1	Rodziny usamodzielnione w wyniku pracy socjalnej	18	22	20	20
2	Rodziny, które po raz pierwszy trafiły do systemu pomocy społecznej	36	24	32	30
3	Rodziny długotrwale korzystające z pomocy społecznej (pow. 3 lat)	195	175	190	180
4	Rodziny, dla których pomoc społeczna jest jedynym źródłem dochodu	129	105	120	110

Zródło- opracowanie własne MOPS

2) Nowe kierunki działań, nowa jakość w pracy MOPS:

- Projekty systemowe współfinansowane z E F S.

W 2008 r. pojawiła się szansa na kompleksowe działania wobec osób bezrobotnych, borykających się z barierami na rynku pracy, pozostających w kręgu działania MOPS i zwiększenie kadry pracowników socjalnych. Gmina Sulejówek złożyła wniosek o dofinansowanie projektu systemowego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 7.1.1 „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Podpisano umowę ramową na lata 2008-2013 nr UDA- POKL.07.01.01-14-139/08-00, która wiąże się z obowiązkiem corocznego składania projektów. Celem podejmowanych działań jest aktywizacja społeczno zawodowa osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, pozostających bez zatrudnienia lub zagrożonych utratą pracy. Od 2008 r. do 2010 r. w projektach wzięło udział 32 osoby (w tym 20 ukończyło zgodnie z zaplanowaną ścieżką uczestnictwa, 12 osób uczestniczy w bieżąco realizowanym projekcie. Uczestnicy biorą udział w szkoleniach, kursach, warsztatach, nabywają umiejętności poruszania się po rynku pracy, wiedzę o formach zatrudnienia, aktualnych potrzebach rynku pracy, umiejętności komunikacyjne, społeczne. Zwiększyła się motywacja ich do działania w celu poprawy trudnej sytuacji życiowej, wzrósł autorytet w rodzinie. Część osób podejmuje pracę, nie jest to jednak rezultat wprost zakładany we wniosku o dofinansowanie. Projekty przygotowuje i koordynuje Kierownik MOPS.

- „Azyl”- program osłonowy, zatwierdzony do realizacji Uchwałą Rady Miasta Sulejówek z dnia 25-06-2009 r., którego celem jest wsparcie rodzin/osób (spełniających określone w programie warunki) w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych.

W 2009 r. udzielono pomocy dla dwóch gospodarstw domowych w postaci założenia instalacji wodociągowej, dla 1 gospodarstwa instalację wod-kan. Wydatkowano 9.038 zł. Trwają działania zmierzające do pomocy w rozbudowie pomieszczeń mieszkalnych rodziny wielodzietnej z dwojgiem niepełnosprawnych dzieci.

Pani Architekt z Sulejówka jako pierwsza ofiarodawczyni przygotowała nieodpłatnie projekt.

- Klub Integracji Społecznej.

Od X 2009 w strukturze MOPS działa Klub Integracji Społecznej, powołany uchwałą Rady Miasta. W ramach działań na rzecz osób starszych powstał Klub Seniora „Pogodna jesień”. Uczestnikami grupy są osoby starsze zamieszkałe na terenie Sulejówka. Spotkania odbywają się w każdy czwartek w godzinach 14 – 16. Celem działalności Klubu jest włączenie osób w wieku poprodukcyjnym do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Część osób skorzystała z dopłat do „Gimnastyki dla seniora”. Uczestnicy spotkań stanowią dla siebie wsparcie, dzielą się swoimi doświadczeniami i umiejętnościami, co sprawia, że czas upływa w miłej i ciepłej atmosferze. W ramach działalności Klubu podjęto współpracę z Policją i Strażą Miejską w Sulejówku, których funkcjonariusze poprowadzili spotkanie o tematyce bezpieczeństwa. Odbyły się również spotkania o charakterze edukacji prozdrowotnej. Uczestnicy korzystają także oferty wycieczek Stowarzyszenia Klub Seniora z Sulejówka.

3. Zadania w zakresie pomocy społecznej.

Ośrodek pomocy realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej pod nadzorem wojewody i zadania własne zgodnie z ustaleniami burmistrza.

Podstawowe zadania w systemie pomocy społecznej spoczywają na gminie. Katalog **zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym** ma charakter zamknięty są to:, sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku i ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków **stałych (od VIII 2009 r.)**, okresowych, celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, praca socjalna, opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny, usługi opiekuńcze, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, kierowanie do domu pomocy społecznej ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego, tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników, sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Gmina ustawowo jest zobowiązana do prowadzenia placówek opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego i mieszkań chronionych. Placówki opiekuńczo wychowawcze wspierane finansowo przez Gminę działają przy szkołach w ramach działalności TPD i Stowarzyszenia „Gniazdo”.

Do zadań **własnych gminy fakultatywnych** należą między innymi aktualnie realizowane: przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych specjalnych, współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, szkoleń zawodowych, tworzenie programów osłonowych (np. w/w „AZYL”).

Gmina jest obowiązana do wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej po otrzymaniu środków finansowych na ten cel.

Do **zadań zleconych** z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy: świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami

psychicznymi (od IX 06 jest realizowana taka forma pomocy w naszej gminie), realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej (realizowany jest program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”).

Ponadto w ramach zadań zleconych jest przewidziane: prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (nasi klienci od korzystają z takiej formy wsparcia w Środowiskowym Domu w Mińsku Mazowieckim), przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany i dla cudzoziemców - ofiar handlu ludźmi, oraz wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki orzeczonej przez sąd rodzinny.

Pomoc dla Kombatantów i innych osób uprawnionych

– Kierownik MOPS wydaje opinie lub postanowienia w sprawie pomocy dla wymienionej grupy osób na potrzeby Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, udzielającego pomocy finansowej.

4) Finansowanie świadczeń pomocy społecznej.

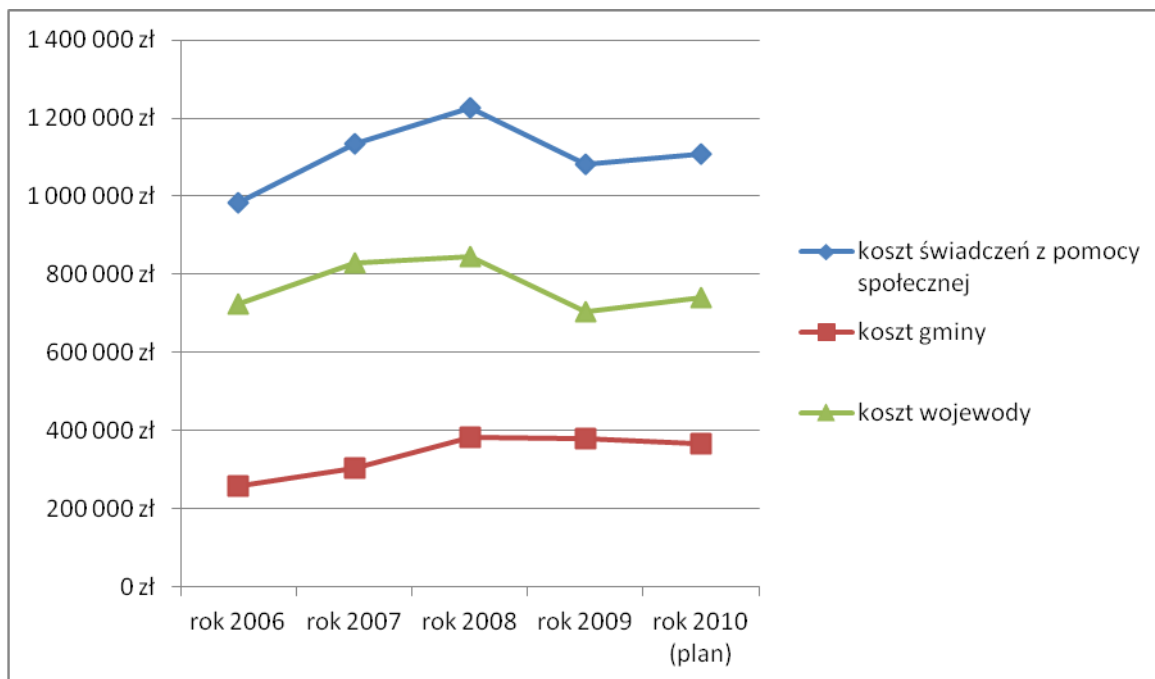
Według art. 115 u.o.p.s znowelizowanej (w związku ze zmianą art. 128 ustawy o finansach publicznych) ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 81 poz.440) jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania za wyjątkiem dotacji na pochodzących z programów rządowych, programów resortowych lub z pożyczek, o których mowa w ustawie o finansach publicznych. Według art. 147 u.o.p.s. od 2008 r. gminy otrzymują dotację na zasiłki okresowe w kwocie 50 % różnicy między kryteriami osoby samotnej a jej dochodem i 50% kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Według art. 148 u.o.p.s. gminy otrzymują dotację celową z budżetu państwa na obsługę zadań własnych dotowanych z budżetu państwa. W tym przypadku art. 115 nie stosuje się (według jeszcze funkcjonującej ustawy z 23 stycznia 2009 r. – Dz. U. Nr 92, poz 753, Nr 99, poz. 826). Od 1 I 2004 r. gmina ponosi opłaty za pobyt swojego mieszkańca w DPS jeżeli dochód mieszkańca i jego rodziny nie pokryje całkowitych kosztów pobytu. Jeśli gminy nie będzie stać na pokrycie kosztów pobytu w DPS należy zapewnić dostateczną opiekę w miejscu zamieszkania.

5) Zadania MOPS poza pomocą społeczną.

MOPS obsługuje inne dziedziny nie należące do zakresu pomocy społecznej.

- od 1 I 2002 r.- dodatki mieszkaniowe,
- od 1 V 2004 r. - świadczenia rodzinne,
- od II 05 r. świadczenia dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.
- od 1 IX 2005 r. – zaliczkę alimentacyjną
- . od 1 X 2008 r. - fundusz alimentacyjny

Kierownik MOPS posiada upoważnienia do prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej, świadczeń zdrowotnych, w zakresie świadczeń rodzinnych i w sprawie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, do prowadzenia spraw zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego.

Wykres: Budżet zrealizowany na świadczenia pomocy społecznej w latach 2006-2009 i plan wydatków na 2010 r. (szczegółowe zestawienie- tabela poniżej))

Tabela: **Budżet MOPS w latach 2007- 2009**

Lp	Rodzaj kosztów	2007	2008	2009
1	Koszt świadczeń	3.855115	3.940318	3.874.552
	Koszt Gminy	338.000	417.000	360.575
	Koszt wojewody	3.517.115	3.523.318	3.513.977
	Koszt świadczeń wg. zadań	3.855.115	3.940.318	3.874552
	Pomoc społeczna	1.1304.381	1.226.711	1.081.642
	świadczenia rodzinne	2.385.684	2.261.100	2.196.646
	zaliczki alimentacyjne	223.050	157.895
	Fundusz alimentacyjny	84.440	372.148
	dodatki mieszkaniowe	112 000	114.999	93.000
	Program współfinansowany z EFS "Aktywność zawodowa- moją szansą"	95.173	131.116
			Środki Gminy 10. 075	Środki Gminy 13.767
2	Koszt utrzymania ośrodka- razem	661012	701.429	793.972
	w tym:			
	z funduszy gminy	360.000 (542 %)	449.503 (64 %)	544.580 (69%)
	z funduszy wojewody	301012 (38 %)	251.926 (36 %)	249.392 (31 %)
3	RAZEM (w. 1 + 2	4.516.127	4.641.747 zł	4.668.524

Źródło: Opracowanie własne MOPS

6) Powody ubiegania się o pomoc społeczną.

Z pomocy społecznej korzystają osoby i rodziny, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, gdzie występuje przynajmniej jedna z niżej wymienionych okoliczności: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych., alkoholizm lub narkomania, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu całodobowej placówki opiekuńczej lub zakładu karnego, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

W okresie - od 2006 roku najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc było a) **ubóstwo**, b) **długotrwała choroba (w tym i niepełnosprawność)**, c) **bezrobocie**, d) **nadużywanie alkoholu przez członka rodziny**, e) **bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych**.

Tabela: Powody przyznania pomocy społecznej

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2007		2008		2009	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		438 (ogółem)	995 (ogółem)	427	991	437	983
1	ubóstwo	389	903	386	928	395	885
2	Bezdomność	5	13	2	2	1	1
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa	77	304	72	292	76	292
4	Niepełnosprawność	74	92	85	121	115	173
5	Długotrwała choroba	225	443	228	466	235	467
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychow i prowadzenia gosp. domow.	104	312	106	334	40	105
7	Alkoholizm	78	159	117	246	63	124
8	Narkomania	0	0	0	0	0	0
9	Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	9	11	17	30	24	38
10	Zdarzenie losowe	5	10	4	10	2	2
11	Bezrobocie	257	696	210	589	188	580

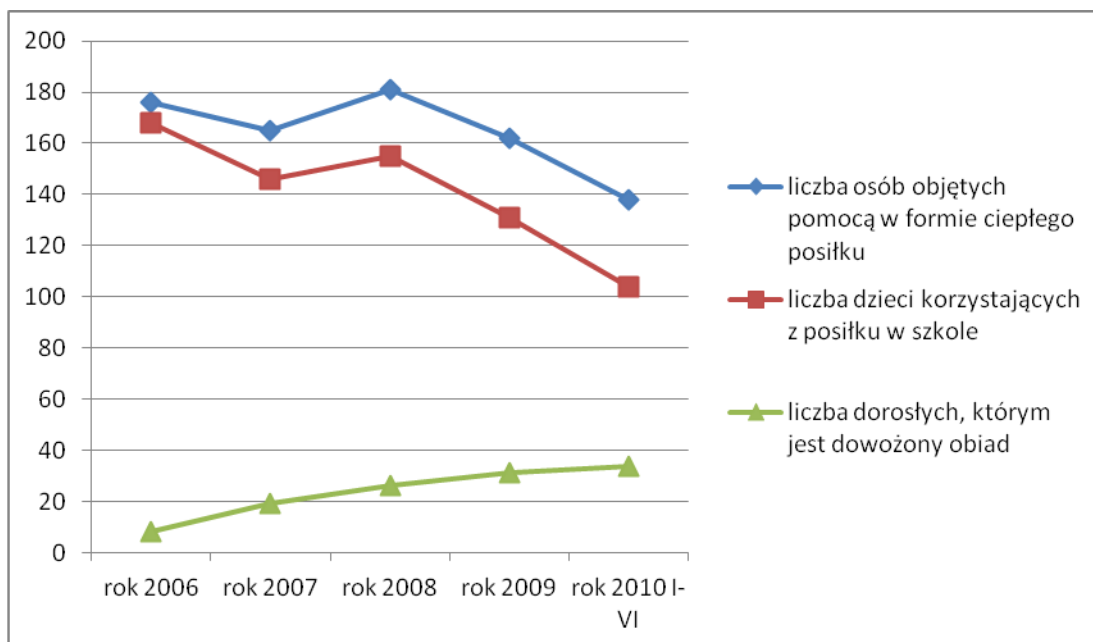
Źródło: Sprawozdanie MPiPS- 03 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sulejówek

a) Ubóstwo: w okresie między 2007-2009 około 90 % rodzin otrzymujących wsparcie pieniężne znajdowało się poniżej kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Najuboższą sytuację dochodową mają rodziny z dziećmi i osoby dotknięte przewlekłą chorobą lub uzależnieniem.

Wniosek: Dla rodziny skutkiem pozostawania w ubóstwie jest rozpad więzi rodzinnych, zaburzenia w sferze pełnienia ról społecznych, czyli zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Konieczna jest aktywność w przeciwdziałaniu ubóstwu na szczeblu państwa, samorządu w postaci tworzenia miejsc pracy, aktywizacji zawodowej, stworzenia warunków by praca i dochody z niej wzięły prymat nad

zasiłkiem z pomocy społecznej. W Polsce poniżej granicy ubóstwa żyje 17% ludności i 29% dzieci. W większości państw europejskich liczba ta waha się między 6% a 12%²¹.

Podejmowane działania profilaktyczne: MOPS: pomoc pieniężna i rzeczowa (w tym gorące posiłki), aktywizacja bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo lub zagrożonych utratą pracy np.: poprzez m. innymi realizację projektu systemowego współfinansowanego przez EFS „ Aktywność zawodowa – moją szansą”

Wykres: Osoby objęte pomocą w formie gorącego posiłku w latach 2006- VI 2010 r.

Wszystkie dzieci kwalifikujące się do pomocy z programu rządowego, spełniające obecnie kryterium 526,50 zł. na osobę w rodzinie i zgłoszone do MOPS otrzymują posiłki. Dożywianie dzieci traktowane jest jako priorytetowe.

b) Przewlekła choroba- to następna znacząca przyczyna korzystania ze świadczeń pomocy społecznej Przyczyny schorzeń są różne, zarówno są to choroby od urodzenia, choroby nabyte, wynikające z uzależnień. W wielu wypadkach podłożem chorób jest systematyczne niedożywienie, niehigieniczne warunki życia, brak funduszy na wykupienie leków, skutkiem może być wykluczenie społeczne.

Wsparcie oferowane ze strony MOPS to: pomoc usługowa,, specjalistyczne usługi opiekuńcze – dla osób z zaburzeniami psychicznymi, gorące posiłki dostarczone do domu, pomoc w skompletowaniu dokumentów do zakładu opiekuńczo leczniczego, kierowanie do DPS.

c) Bezrobocie.

Pozostawanie klientów poza rynkiem pracy jest spowodowane ogromnymi brakami w wykształceniu, skłonnością do nadużywania alkoholu i przewlekłymi schorzeniami, opieką nad osobami zależnymi (głównie dziećmi). Dla przykładu w 2009 roku ze 188 świadczeniobiorców pozostających bez pracy - 136 osób – to kobiety, z których 97 posiada dzieci i z tego 48- dzieci do lat 7. Wśród bezrobotnych kobiet 41 % ma wykształcenie podstawowe, zawodowe 25 % , średnie 18,4 % , wyższe 3,6%. Wśród 51 pozostających bez pracy mężczyzn – 43,1 % ma wykształcenie podstawowe, 45% zawodowe, 9,9 % średnie, 2 % wyższe.

²¹ Źródło: wikipedia

Tabela: **Bezrobotni klienci MOPS w Gminie Sulejówek**

Bezrobotni w Gminie Sulejówek				bezrobotni klienci w MOPS
wyszczególnienie	Ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem
grudzień 2006	660	335	325	256
grudzień 2007	276	134	142	251
grudzień 2008	283	134	149	210
grudzień 2009	348	168	180	188

Źródło: opracowanie MOPS – na podstawie informacji z PUP Mińsk Mazowiecki

Według innych statystyk najniższy wskaźnik bezrobocia był w woj. mazowieckim. Z terenu Sulejówka w 2009 roku o 23 % więcej osób niż na koniec 2008 roku zarejestrowało się jako bezrobotne, co oznacza dla pracowników socjalnych konieczność motywowania świadczeniobiorców do kształcenia się, uzupełniania kwalifikacji, korzystania z kursów, szkoleń oferowanych często nieodpłatnie w ramach projektów współfinansowanych z EFS. (**Skutki bezrobocia** – omówiono punkcie 3.2.3 –dotyczącym sytuacji na lokalnym rynku pracy): **Pomoc świadczona ze strony MOPS** – to pomoc pieniężna i rzeczowa, umożliwienie zapoznania się z ofertami pracy, realizacja projektu systemowego i kompleksowych działań zmieniających postawę życiową, pobudzających aktywność i samodzielność.

Jednym z rozwiązań problemu na terenie gminy są roboty publiczne, prace społecznie użyteczne oraz podjęcie działań stwarzających odpowiednie warunki i klimat do rozwoju przedsiębiorczości (ulgi podatkowe, wyznaczenie terenów pod inwestycje).

d) Problem nadużywania alkoholu przez członka rodziny od wielu lat dotyczy znaczącej liczby rodzin (patrz tabela powyżej – powody przyznania pomocy społecznej). **W zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom alkoholowym** MOPS współpracuje z punktami konsultacyjnymi w Sulejówku i Mińsku Mazowieckim, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, świetlicami opiekuńczo wychowawczymi, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej. Pracownicy MOPS uczestniczą w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Niezwykle ważne jest przeznaczenie odpowiednich środków finansowych na zorganizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży jak i edukacja osób uczestniczących w procesie wychowania. Jest to szerokie pole do działania w dziedzinie oświaty, kultury i sportu.

e) Trudności opiekuńczo- wychowawczymi i prowadzenia gospodarstwa domowego dotyczą ok. 1/5 rodzin. Najczęściej bezradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci przejawia się trudnościami we właściwym wypełnianiu ról społecznych poszczególnych członków rodzin, często łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: alkoholizm, przemoc domowa, niedojrzałość emocjonalna, problemy we współżyciu z ludźmi, agresywność. Problemy wychowania ujawniają się w środowisku rodzinnym, szkolnym w postaci zachowań konfliktowych, buntowniczych, łamania przez dzieci obyczajów, norm i wartości.

Działania profilaktyczne ze strony MOPS w związku z w/w problemami polegają głównie na pracy socjalnej z rodzinami i współpracy ze z instytucjami, służbami na terenie Miasta i Powiatu.

7) Liczebność gospodarstw korzystających z pomocy, typy rodzin.

Tabela: **Liczba rodzin/osób objętych pomocą społeczną w latach 2007- 2009**

Lp	wyszczególnienie	2007		2008		2009	
		Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
1	Rodzaj świadczeń						
A	Świadczenia z zadań własnych i zleconych	438	995	427	991	437	983
B	Świadczenia z zadań własnych	418	972	404	962	411	949
C	Świadczenia z zadań zleconych	102	132	102	131	116	159
D	Pomoc-praca socjalna	471	1037	168	378	134	324
	w tym wyłącznie w formie pracy socjalnej	33	42	20	45	51	118

Źródło: opracowanie MOPS na podstawie sprawozdań MPiPS-03

Struktura rodzin korzystających z pomocy społecznej

Z różnych form pomocy w 2009 roku skorzystało **488 rodzin (1101 osób)**, co stanowi 6 % ogółu mieszkańców, dla porównania w 2008 roku – z pomocy skorzystało 447 rodzin z 1036 osobami w w/w gospodarstwach (5,6 % mieszkańców.)

Tabela: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Lp	wyszczególnienie	2007		2008		2009	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Rodziny ogółem	471	1037	447	1036	488	1101
	w tym o liczbie osób 1	226	226	200	200	211	211
2	Rodziny z dziećmi	209	730	85	205	210	736
3	Rodziny niepełne	82	237	96	282	84	223
4	Rodziny rencistów, emerytów	53	73	64	88	72	100
	w tym o liczbie osób 1	40	40	49	49	49	49

Zródło: opracowanie MOPS na podstawie sprawozdań MPiPS-03

W latach 2007- 2009 najliczniejszy procent stanowiły gospodarstwa jednoosobowe i rodziny z dziećmi. W między 11,2 % a 14,2% gospodarstw domowych głównym źródłem dochodu była renta lub emerytura, a między 50 % - 68% z wymienionych to gospodarstwa jednoosobowe.

Wniosek: najliczniejszą grupą korzystających z pomocy były osoby samotnie gospodarujące i rodziny pełne i niepełne z dziećmi. Sytuacja ta oznacza, że właśnie te grupy osób wymagają zwiększonej uwagi, wsparcia długofalowego z powodu na bardziej ograniczonej możliwości samopomocy. Niezmiernie ważną sprawą jest rozwój zajęć pozaszkolnych i zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach (w 2009 roku ok. 150 dzieci nie dostało się do przedszkoli, przyjęto 275 dzieci do przedszkoli publicznych i 80 do niepublicznych), co umożliwiłoby podjęcie pracy przez rodzica i poprawę sytuacji materialnej rodziny.

Z kolei samotne gospodarowanie **w starszym wieku** skutkuje potrzebami na usługi gospodarcze, pielęgnacyjne, medyczne. Według prognoz demograficznych społeczeństwo polskie jest społeczeństwem starzejącym się i mimo wspólnego gospodarowania z dorosłym członkiem rodziny (który nie może zrezygnować z zatrudnienia) będzie coraz większy popyt na w/w usługi. 2 opiekunki chorych, zatrudnione w MOPS na ¾ etatu nie zabezpieczają potrzeb. W miarę możliwości wspieramy rodziny finansowo z przeznaczeniem na opłacenie usług sąsiedzkich. W przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki gmina kieruje do domu pomocy Społecznej. Od 2004 roku jest to zadanie własne, niezwykle kosztowne dla gmin. **Gmina ponosi częściowe opłaty za pobyt 7 mieszkańców** wymagających całodobowej opieki, skierowanych do Domów Pomocy Społecznej. W 2010 roku znacznie wzrosły koszty pobytu w w/w placówkach z uwagi na spełnienie standardów

Kształtowanie się cen w domach pomocy w powiecie mińskim w ostatnich latach obrazuje poniższa tabela. Przebywa tam 3 osoby z Sulejówka.

Tabela **Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej zgodnie z Zarządzeniem Starosty Mińskiego w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w latach 2005-2010 przedstawia się następująco:**

Lp.	Nazwa placówki	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
1	2	3	4	5	6	7	
1.	DPS św. Józefa w Mieni	1.432,00	1.530,00	1.837,00	1.837,00	1.837,00	2.799,00
2.	DPS „Jedlina” w Mieni	1.834,00	1.882,00	2.001,00	2.001,00	2.402,00	2.569,00
3.	DPS w Kątach	1.848,00	1.877,00	2.043,00	2.043,00	2.659,00	3.076,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR Mińsk Mazowiecki za 2010 r.

8) Problemy społeczne z perspektywy MOPS, działania naprawcze.

Budowa gospodarki rynkowej, odejście od modelu państwa opiekuńczego wywołało na terenie całego kraju nie tylko w gminie takie zjawiska jak:

- rozwarstwienie społeczne, ogromne dysproporcje w sytuacji materialnej i dostępie do rynku pracy, kultury, edukacji,
- marginalizacja grup społecznych z powodu bezrobocia, nałogów, utrudnionego dostępu do kultury, lecznictwa.
- obniżenie standardu życia rodzin,

Powyższe problemy mogą być rozwiązane polityką państwa, samorządów poprzez:

- a) poprawę sytuacji materialnej, życiowej osób socjalnie najsłabszych,
- b) działania osłonowe,
- c) zapobieganie zagrożeniom społecznym,
- d) dorównywanie standardom unijnym i międzynarodowym,
- e) zabezpieczenie funduszy celowych,
- f) określenie zadań w zakresie funkcji socjalnej na różnych poziomach.

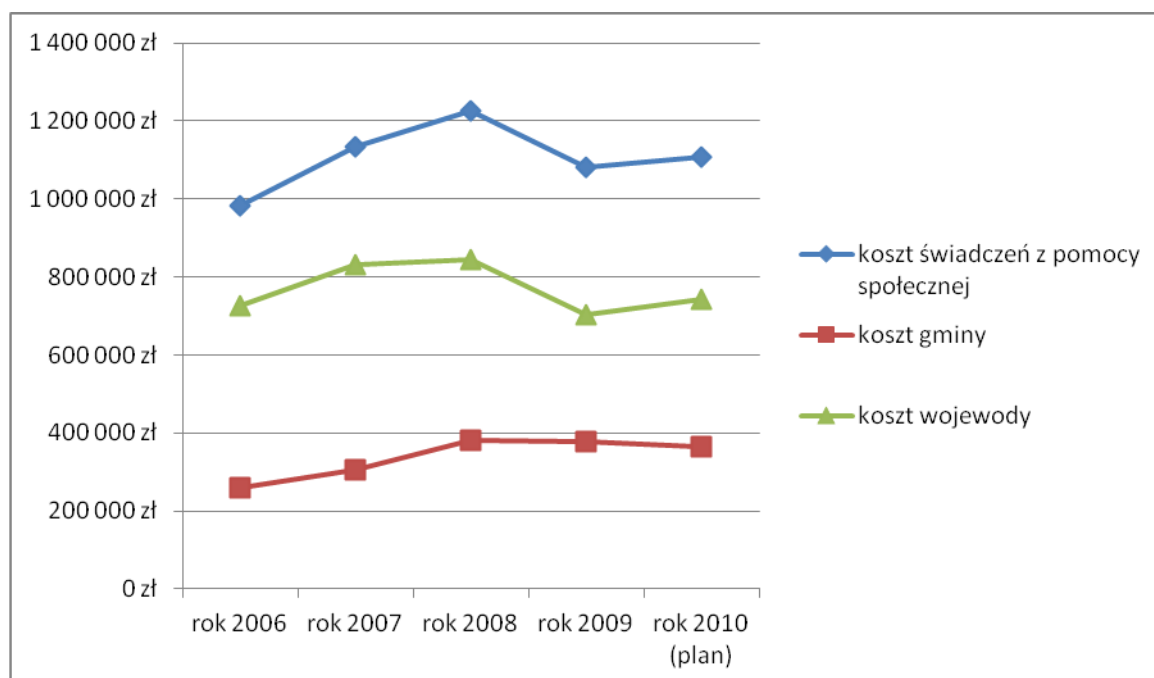
Ad a). **W zakresie poprawy sytuacji materialnej, życiowej** w ramach naszych zadań współpracujemy z instytucjami, placówkami na terenie Miasta, powiatu, organizacjami pozarządowymi na terenie woj. W zakresie wsparcia materialnego najuboższych- środki na zasiłki celowe, którymi dysponujemy są niezwykle skromne, nie pokrywają potrzeb w zakresie dożywiania, ogrzewania mieszkania, wyposażenia dzieci w artykuły szkolne, utrzymania gospodarstwa domowego. Sytuację pogorszyła konieczność opłacania pobytu naszych mieszkańców w domach pomocy społecznej. Wzrasta liczba osób ubiegających się o usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub w odpowiedniej placówce. Realizujemy pomoc w formie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psych, oszczędnie finansowane z budżetu państwa.

Niedostateczne środki na pomoc dla najuboższych rodzin między innymi powodują negatywne skutki w zakresie zdrowia fizycznego (szczególnie dla dzieci), są też przyczyną wkraczania osób na drogę przestępstwa (rozboju, kradzieży), dysfunkcji więzi rodzinnych. MOPS podejmuje różne działania na rzecz najuboższych – informację o ważniejszych działaniach zawiera tabela – pomoc usługowa i rzeczowa.

Tabela: **Budżet MOPS w latach 2007- 2009**

Lp	Rodzaj kosztów	2007	2008	2009
1	Koszt świadczeń	3.855.115	3.940.318	3.874.552
	Koszt Gminy	338.000	417.000	360.575
	Koszt wojewody	3.517.115	3.523.318	3.513.977
	Koszt świadczeń wg. zadań	3.855.115	3.940.318	3.874.552
	Pomoc społeczna	1.1304.381	1.226.711	1.081.642
	świadczenia rodzinne	2.385.684	2.261.100	2.196.646
	zaliczki alimentacyjne	223.050	157.895
	Fundusz alimentacyjny	84.440	372.148
	dotatki mieszkaniowe	112 000	114.999	93.000
	Program współfinansowany z EFS „Aktywność zawodowa- moją szansą”	-----	95.173 Środki Gminy 10. 075	131.116 Środki Gminy 13.767
2	Koszt utrzymania ośrodka w tym:	661012	701.429	793.972
	z funduszy gminy	360.000 (542 %)	449.503 (64 %)	544.580 (69%)
	z funduszy wojewody	301012 (38 %)	251.926 (36 %)	249.392 (31 %)
3	RAZEM (w. 1 + w 2)	4.516.127	4.641.747 zł	4.668.524

Źródło: zestawienie własne MOPS

Wykres:

Budżet zrealizowany na świadczenia pomocy społecznej w latach 2006-2009 i plan wydatków na 2010 r.

Tabela: **Pomoc usługowa i rzeczowa w latach 2006-2009 dla rodzin**

lp	wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009
1	Usługi opiekuńcze (-zadanie własne)- osoby	16 osób	16	15	14
2	Usługi opiekuńcze specjalistyczne (zlecone)- osoby	21osób	17	17	23
3	Gorące posiłki dla dzieci	168 osób	146	155	131
	Obiady- dorośli	18 osób	19	26	31
	Koszt posiłków razem w zł.	75.422	67.720	102.500	128.008
4	Oplaty za domy pomocy społecznej Koszt w zł.	6 osób 58.796	7 osób 98.814	7 osób 114.699	7 osób 110.411
5	Akcja „Wszystkie dzieci chcą mieć święta” -dla rodzin	75 rodzin	70	70	89
6	Pomoc darczyńców dla rodzin	80 rodzin	70	90	170
7	Pomoc ze strony org. pozarządowych (np.: Alter EGO, Pomocna dłoń, Caritas)	20 rodzin	150	170	150

Źródło: zestawienie własne MOPS

Niezwykle cenne jest każde wsparcie ze strony naszych mieszkańców, które szczególnie ujawnia się w obliczu sytuacji losowych dotyczących naszych klientów lub mieszkańców innych poszkodowanych np. w wyniku powodzi gmin

Ad b). **W ramach działań osłonowych** poza bieżącą pracą socjalną z rodzinami, wsparciem pieniężnym i rzeczowym jest realizowany – wcześniej wymieniony program rządowy w zakresie dożywiania oraz przyjęty przez Radę Miasta Gminny program AZYL. W tych działaniach -ważna jest współpraca z organizacjami pozarządowymi, dofinansowanie świadczeń przez gminę, pozyskanie środków od darczyńców.

Ad c). **W zakresie zapobiegania zagrożeniom społecznym**

– **osoby starsze**, samotne, lub dotknięte chorobą są obejmowane pomocą usługową, gorącym posiłkiem (w wymiarze ograniczonym ze względu na znaczne koszty),

-**dzieci z rodzin** dotkniętych dysfunkcjami społecznymi mogą skorzystać z zajęć pozalekcyjnych w szkołach, opieki w ramach świetlic szkolnych, zajęć Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenia „Gniazdo”. Z naszych obserwacji wynika, że konieczne jest znaczne zwiększenie **zorganizowanych form spędzania wolnego czasu** dla dzieci i młodzieży. Szczególnie dzieci z rodzin dotkniętych patologią poza szkołą mają ograniczone możliwości zdobycia dobrych wzorców zachowań akceptowanych społecznie.

Utrudnieniem w zakresie zapobieganiu zagrożeniom społecznym jest ograniczony dostęp do **wsparcia psychologicznego, do psychoterapii dla dorosłych**, poradnictwa prawnego, co ma wpływ zarówno na funkcjonowanie rodzin jak i w szerszym kontekście na bezpieczeństwo w mieście. Ograniczona możliwość fachowego wsparcia specjalistycznego powoduje, że praca socjalna jest niezwykle trudna. Wszystkie problemy klientów spadają na barki pracowników socjalnych. Klienci są najczęściej osobami bez wykształcenia, trudno akceptującymi życiowe zmiany, wielu z nich ma dysfunkcje w sferze psychicznej, gdzie bez kompleksowego wsparcia specjalistów nie jest możliwa pozytywna zmiana i poprawa w funkcjonowaniu w środowisku. Pracy socjalnej nie da się przeliczyć na pieniądze, zmierzyć i ocenić w perspektywie tygodnia, czy miesiąca. Jej skutki można zaobserwować, w różnych etapach życia klientów i ich rodzin.

Są to np.: zdobyte uprawnienia do emerytury, renty, renty rodzinnej, stypendium, uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego, zabezpieczenie prawa do świadczeń zdrowotnych, zapewnienie opieki przedszkolnej, opieki pedagoga, wyszukanie bezpłatnych konsultacji prawnych, pomoc w sporządzaniu pozwów, wniosków do sądu, negocjacje rodzinne, pomoc w znalezieniu pracy, poprawa funkcjonowania rodzin w środowisku a szczególnie dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych.

Praca z rodzinami powinna odbywać się na wielu płaszczyznach jeśli chcemy ograniczyć problemy społeczne. Same chęci dobrze przygotowanej do pracy z trudnymi rodzinami kadry ośrodka pomocy społecznej i współpracujących (głównie w sprawach dzieci) świetnych pedagogów szkolnych, wsparcie dzielnicowych, funkcjonariuszy Straży Miejskiej nie wystarczą. Konieczne jest zabezpieczenie lepszego dostępu dla mieszkańców do specjalistów (psycholog, psychoterapeuta, prawnik) na terenie miasta.

Ad d) Działania w pomocy społecznej na najbliższe lata zgodnie z kierunkami działań w polityce społecznej Unii Europejskiej powinny odnosić się do 3 obszarów.

- polepszenia warunków życia, kształcenia, pracy,
- prawa do wykształcenia, pracy,
- prawa do zabezpieczenia społecznego.

Należy podkreślić jeszcze raz, że wszelkie przedsięwzięcia zakresie problemów społecznych bezwzględnie wymagają współdziałanie aktywnych podmiotów:

- nieformalnych (kręgi koleżeńskie, rodzina, sąsiedzi),
- instytucji publicznych, rządowych, samorządowych
- organizacji pozarządowych,
- biznesu

Ad e) Zabezpieczenie funduszy celowych wynika z ustaw, programów jak i z inicjatyw na poziomie gminy.

Ad f) określeniu zadań w zakresie funkcji socjalnej na różnych poziomach – służy między innymi niniejsza strategia.

9) Rodzina w literaturze i świetle danych statystycznych. Pomoc dla rodzin.

Rodzina odgrywa rolę naturalnej struktury pośredniczącej między człowiekiem a środowiskiem, łagodzi skutki lub osłania przed skutkami oddziaływań zewnętrznych. Rodzina stanowiąc podstawowe środowisko pierwszych, aktywnych doświadczeń dziecka, staje się pierwowzorem relacji interpersonalnych w życiu. Jednak nade wszystko rodzina jest pierwszym środowiskiem opiekuńczo-wychowawczym, w którym zaspokajane są (lub być powinny) podstawowe potrzeby człowieka. Potrzeby te, za Maslowem podzielić można na „potrzeby wynikające z niedostatku” oraz „potrzeby rozwoju”. Według terminologii polityki społecznej „potrzeby wynikające z niedostatku” to potrzeby „opiekuńcze”, tj.:

- potrzeby fizjologiczne (np.: pokarmu, przestrzeni, snu.),
- potrzeba bezpieczeństwa (np.: schronienia, ochrony przed agresją),
- potrzeba przynależności i identyfikacji,
- potrzeba szacunku oraz miłości.

Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb powoduje choroby np. nerwice, chorobę sierocą i inne.

Drugą grupą potrzeb, które człowiek realizuje po zaspokojeniu potrzeb „niedostatku” są „potrzeby rozwoju”, według terminologii polityki społecznej „wychowawcze”, które wyrażają się w potrzebach: twórczości, wiedzy, piękna.

Zaspokojenie potrzeb jest konieczne do prawidłowego funkcjonowania społecznego. I tu widać jak ważna jest rola rodziny, która w pierwszych latach życia jest zwykle wyłącznym realizatorem potrzeb dziecka. Brak możliwości zaspokajania potrzeb w rodzinie jest jedną z dysfunkcji rodziny. Dysfunkcjonalność środowiska wychowawczego wiąże się z tym, że osoby w zdeorganizowanym systemie nie rozpoznają i nie spełniają wzajemnych oczekiwań, szczególnie nie dają sobie oparcia emocjonalnego i związanego z nim bezpieczeństwa, a także nie ma w nim warunków do uczenia się norm regulujących życie w grupie społecznej. Dysfunkcjonalność wychowawcza może pojawić się w każdej rodzinie, jednak szczególnie zagrożone są rodziny, w których zaburzona została jej struktura lub zaburzone są procesy

komunikacyjne wewnątrz rodziny. W pierwszej grupie znajdują się:

- samotne matki wychowujące dziecko pozamałżeńskie,
- rodziny rozbite we wczesnej fazie cyklu rozwojowego, kiedy jedno z rodziców pozostaje samo z małym dzieckiem,
- rodziny o zaburzonej strukturze w wyniku wypadków losowych - tj. śmierci rodzica, przewlekłej choroby psychicznej lub somatycznej, emigracji zarobkowej jednego z rodziców.

Zaburzenia strukturalne powodują, że przestrzeń psychologiczna dziecka staje się niepełna. Mogą wystąpić deficyty w interakcji z rodzicami płci przeciwnej, brak wzorca roli, specyficzny tryb życia, wynikający z obciążeń ponoszonych przez samotnie wychowujących matkę lub ojca. Może też być tak, że w rodzinie niepełnej dziecko otoczone jest nadmierną troską (np. ze strony dziadków).

Zaburzenia procesów komunikacyjnych mogą występować w każdej rodzinie sytuacyjnie, mogą też nasilać się w okresach związanych z cyklem rozwojowym rodziny. Są jednak rodziny żyjące w sytuacji permanentnego kryzysu, w których komunikacja i/lub struktura ulega głębokiej patologii. To rodziny np. z problemem alkoholowym lub z problemem przemocy. W wyżej wymienionych rodzinach częściej niż w innych nie są realizowane podstawowe potrzeby dzieci: potrzeba zaspokojenia głodu, potrzeba bezpieczeństwa (fizycznego i emocjonalnego), potrzeba miłości, przynależności, identyfikacji, potrzeba rozwoju. Dzieci takie są niedożywione, częściej chorują, mają kłopoty szkolne, sięgają po alkohol i narkotyki, rzadziej osiągają sukcesy w życiu. Pomoc w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, wsparcie materialne, psychologiczne, prawne rodziny, edukacja w zakresie komunikacji interpersonalnej są niezbędne do wychowania zdrowej, zdolnej do samorozwoju, twórczej jednostki.

Problemy rodzin na terenie gminy

Rodzina korzystająca z pomocy społecznej i szukająca wsparcia rzadko doświadcza tylko jednej dysfunkcji. Najczęściej zgłaszane problemy najmocniej oddziałujące na funkcjonowanie rodziny i na dzieci dotyczą: ubóstwa, niewydolności wychowawczej, uzależnień oraz przemocy.

Tabela: Dane dotyczące funkcjonujących rodzin zastępczych w Sulejówku

rok	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej
2004	17	24
2005	21	28
2006	25	34
2007	24	33
2008	22	31
2009	22	31

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

Tabela: Dane dotyczące dzieci z Miasta Sulejówek objętych opieką placówek

rok	Liczba dzieci objętych opieką całodobową na podstawie postanowień sądu	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach całodobowych na wniosek policji	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych
2007	3		3
2008	3		3
2009	-	1	1

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim

ŚWIADCZENIA RODZINNE, ALIMENTACYJNE w latach 2007- 2009.

Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej ma obowiązek uwzględnienia dobra rodziny jak głosi art. 71 Konstytucji. Realizacji tych zadań miała służyć ustawa o świadczeniach rodzinnych z dn. 28 XI 03, która wydzieliła świadczenia z różnych systemów: pomocy społecznej, ubezpieczeń społecznych, świadczeń pracowniczych. Organem właściwym do realizacji ustawy zobowiązany został wójt, burmistrz, prezydent miasta. Intencją prawodawcy była budowa nowego, **odrębnego od pomocy społecznej systemu wsparcia rodziny**, finansowanego głównie z budżetu państwa. (w Sulejówku- wyłącznie z budżetu państwa). Środki przewidziane na obsługę w wysokości 3 % dotacji nie pokrywają potrzeb w tym zakresie.

Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym: dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. dodatek z tytułu rehabilitacji dziecka, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (*potocznie: becikowe*) i świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenia pielęgnacyjne. (zestawienie niektórych świadczeń – patrz tabela poniżej). 2 etaty łącznie do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego są niedostateczne. W okresach spiętrzenia prac inni pracownicy MOPS służą pomocą (kosztem swoich obowiązków) by zapewnić terminowe wykonanie zadań.

Tabela: Świadczenia rodzinne udzielone w latach 2007- 2010

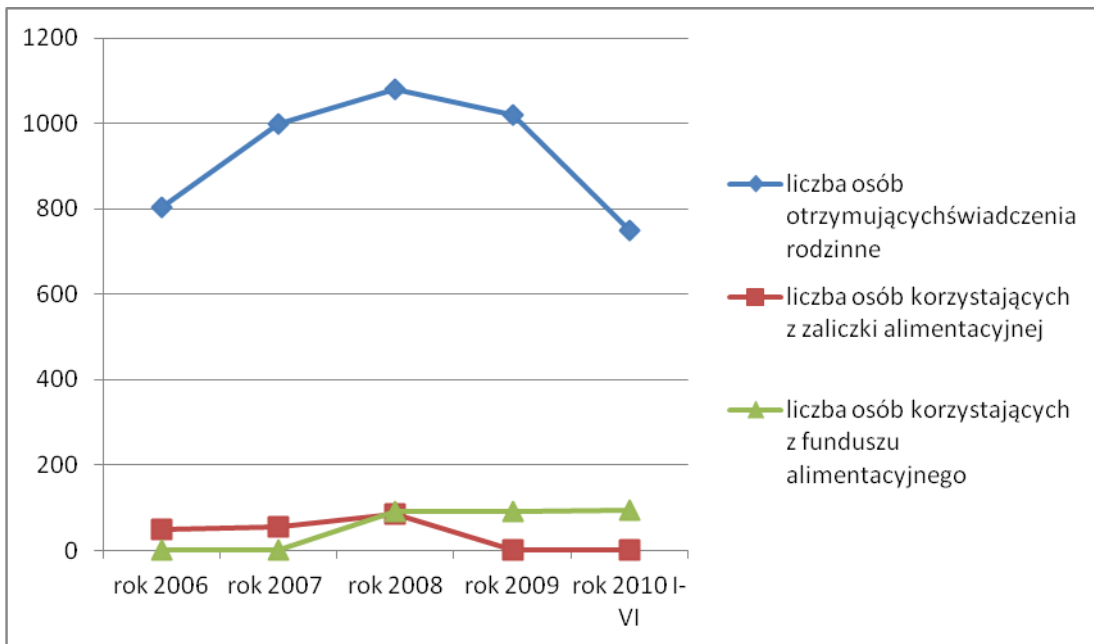
rok	Liczba rodzin	Koszt w złotych
2007	1000	2.385.684
2008	1080	2.261.100
2009	1020	2.196.646
2010	1049	2.407.318

Źródło: opracowanie własne MOPS na podstawie sprawozdań finansowo rzeczowych

Tabela: Wybrane rodzaje wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych

Liczba osób/ rodzaj otrzymanego świadczenia rodzinnego	2007	2008	2009	VI 2010
Dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka	39	50	41	46
Zasiłki pielęgnacyjne	177	189	198	201
Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny	23	24	21	29
Dodatek z tytułu urlopu wychowawczego	56	60	68	65
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	854	647	670	2
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka („becik”)	193	196	220	106
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	82	52	81	36

Źródło: opracowanie własne MOPS na podstawie sprawozdań finansowo rzeczowych

Wykres: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, liczba uprawnionych do zaliczki alimentacyjnej i od X 2008 roku do funduszu alimentacyjnego w latach 2006- VI 2010. Opracowanie własne MOPS.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Z dniem 30 IX 2008 roku straciła moc ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, od dnia 1 X 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Burmistrz Miasta zarządzeniem nr 80 z 6 VIII 08 powierzył Kierownikowi MOPS realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób, uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Osobą uprawnioną do alimentów jest: „osoba uprawniona do alimentów od rodziców na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna”.

Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela "z urzędu" występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika (oznacza to urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny, albo jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;
- zwraca się do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej występuje z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia prac, w ramach aktywizacji zawodowej, uchylania się od nich lub odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny, odmowy zarejestrowania się jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny, organ właściwy dłużnika:

- -składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.3),
- -kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Przykładowe działania wobec dłużników w 2009 roku:

Na koniec 2009 roku liczba dłużników w gminie wynosiła -99 osób. Do 78 dłużników wysłano informacje o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z f.a, w 42 wypadkach skierowano wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika. W przypadku 31 dłużników przekazano dodatkowe informacje komornikowi sądowemu (wynikające z wywiadów alimentacyjnych) mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń. W przypadku 27 dłużników wystąpiono do Prokuratury wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK, 32 dłużników złożyło oświadczenia majątkowe i udzieliło wywiadów, 21 zobowiązano do rejestracji w PUP, w sprawie 3 wystąpiono do Starosty o aktywizację zawodowa. W 22 przypadkach prowadzono postępowanie o odebranie dłużnikowi prawa jazdy, w 4 wystąpiono o zwrot prawa jazdy. Wydano 71 postanowień skierowanych do dłużników o wszczęciu postępowania sprawie zwrotu wypłaconych przez MOPS świadczeń alimentacyjnych. W okresie I- XII 2009 odzyskano od dłużników 43.898,91zł. Do budżetu naszej Gminy wpłynęła kwota 22.049 zł., która powinna być zgodnie z ustawą przeznaczona w szczególności na podejmowanie działań wobec dłużników.

Na podstawie umowy z IV 2009 roku Gmina Sulejówek przekazuje informacje o stanie zadłużenia zobowiązanych do alimentacji dłużników na bieżąco do Krajowego Rejestru Dłużników BIG S.A.

Wpływy do budżetu Miasta Sulejówek odzyskane od dłużników: w latach od 2008 roku do 31 sierpnia 2010 roku.

2008 rok- 20.307,12 zł.

2009 rok- 54527,33 zł.

2010 rok- do 31 sierpnia- 55761,68 zł.

Tabela: Świadczenia z zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego 2007-2010

Rok/ forma	Liczba rodzin objęta świadczeniem	Liczba osób uprawnionych	Koszt w złotych
2007 r. zaliczka alimentacyjna.	41	55	223.050
2008 r. Zaliczka alimentacyjna	68	85	157.895
2008 r. Fundusz alimentacyjny	73	92	84.440
2009 fundusz alimentacyjny	71	90	372.148
2010 fundusz alimentacyjny	68	89	396.980

Źródło: opracowanie własne MOPS na podstawie sprawozdań finansowo rzeczowych

ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Od II 2005 MOPS prowadzi postępowanie administracyjne w sprawie świadczeń zdrowotnych dla osób innych niż ubezpieczone. Decyzje, w imieniu Burmistrza Miasta wydaje na podstawie upoważnienia nr 2/2008 z 21.01.2008 roku Kierownik MOPS. W 2008 roku uprawnienia do w/w świadczeń uzyskało 118osób, w 2009- 25 osób, w 2010 -20 osób.

KADRA MOPS

lp	Kadra	2006	2007	2008	2009	2010
1	Ogółem- osób	13	14	15	17	17
	w tym :					
	Pomoc społeczna w tym : pracownicy socjalni	12	12	13	15	15
		5	5	6	7	7
	Świadczenia rodzinne i alimentacyjne	1	2	2	2	2
2	Ogółem: w przeliczeniu na etaty	11,75	11,75	13,5	15	15

Źródło: opracowanie własne MOPS

Pracownicy biorą udział w szkoleniach bezpłatnych (realizowanych w ramach projektów unijnych, pisanych głównie przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej i ROEFS Siedlce) i płatnych (stosownie do posiadanych środków finansowych). W 2010 roku 4 pracowników ukończyło studia podyplomowe na Uniwersytecie Warszawskim również w ramach projektu współfinansowanego przez EFS.

4 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Metodę tę zastosowano do niniejszego programowania strategicznego.

Analiza sytuacji społecznej na terenie Sulejówka

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dobrze przygotowana kadra:</u> <ul style="list-style-type: none"> - placówek oświatowych, - Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - Komisariatu Policji - Straży Miejskiej - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, - Klubów Sportowych • kształcenie dzieci niepełnosprawnych w placówkach oświatowych miejskich , • system informacji szkolnej BIP, • 5 stołówek szkolnych • szkoła średnia • Szkolny Ośrodek Kariery • Centrum Informacji Młodzieżowej, • biblioteki ze stanowiskami multimedialnymi, • zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi • Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Sulejówek • programy, imprezy sportowo – rekreacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wolontariatu • brak bazy lokalowej na zajęcia pozaszkolne, placówki wsparcia dziennego • niedostateczna liczba pracowników socjalnych, dzielnicowych, nauczycieli języków obcych, • brak warunków do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej, brak specjalistów, konsultantów • nieskoordynowany system działań instytucji i organizacji pozarządowych, • niski wskaźnik rozpowszechnienia edukacji przedszkolnej i szkolnej 3 - 5 latków, (brak miejsc w przedszkolach, szkołach) • brak żłobka • skromna baza sportowo - rekreacyjna przy szkołach, • brak analiz rynku pracy dotyczących zapotrzebowanie na absolwentów o określonych kwalifikacjach • niedostateczne środki na zajęcia pozalekcyjne, wypoczynek letni

	<p>z programami terapeutycznymi dla dzieci i młodzieży, na placówki wsparcia dziennego dla dzieci,</p> <ul style="list-style-type: none"> • mała liczba organizacji pozarządowych, • małe zainteresowanie samorządu inwestowaniem w profilaktykę zagrożeń społecznych • niedostateczna opieka pielęgniarska dzieci w szkołach • brak domu dziennego pobytu dla ludzi starszych • brak domu kultury, • niski poziom identyfikacji społecznej ze środowiskiem lokalnym, niska aktywność społeczna
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania, • rozwój współpracy istniejących instytucji /organizacji -zaangażowanie poradnictwa prawnego na zasadach wolontariatu, • zatrudnienie psychologów, socjoterapeutów w szkołach • poradnictwo specjalistyczne dla rodzin (wzmocnienie funkcjonowania rodziny), • zwiększenie możliwości edukacja rodzin • samozatrudnienie „mapa osób niepełnosprawnych” • stowarzyszenia na rzecz osób starszych • monitoring niebezpiecznych miejsc w mieście • zwiększone nakłady na profilaktykę uzależnień • ulgi podatkowe dla przedsiębiorców • integracja społeczna w zakresie działań prospołecznych i w zakresie bezpieczeństwa. • wzmocnienie ochrony szkół (kształcenie dozorców) • atrakcyjne położenie- niedaleka odległość do Warszawy duży rynek pracy), • zasoby wód geotermalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • profile kształcenia – generują przyszłych bezrobotnych • marginalizacja społeczna • pogłębianie patologii, • uzależnienie od pomocy społecznej, roszczeniowa postawa wobec pomocy społecznej, wyuczona bezradność, dziedziczenie postaw, • pogarszanie stanu zdrowia dzieci (ubóstwo, niedostateczna opieka medyczna) • emigracja zarobkowa wykształconych ludzi, • upadek autorytetów moralnych i społecznych, • starzenie się społeczeństwa, • wysokie koszty związane z zatrudnieniem, • mała aktywność bezrobotnych • brak zrozumienia znaczenia i problematyki pomocy wśród społeczeństwa

Standard życia dzieci, rodziny (bezpieczeństwo socjalne, zdrowie, dysfunkcje)

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp do świadczeń w postaci obiadów w szkole dla dzieci , dostęp do świadczeń zagwarantowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczne finansowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci, • drastyczny brak mieszkań z zasobów

<p>odpowiednimi ustawami – stypendia szkolne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp niepełnosprawnych dzieci do nauki w szkole publicznej, • warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, • imprezy, zajęcia sportowe w Mieście, • pielęgniarka szkolna, • Szkolny Ośrodek Kariery przy Zespole Szkół Licealnych, • Centrum informacji Młodzieżowe, • biblioteki, • wsparcie ze strony Gminy akcji letnich i zimowych dla dzieci 	<p>komunalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak bazy lokalowej – na działania w zakresie kultury, rozrywki, zajęć pozaszkolnych, • ograniczone środki na działania profilaktyczne (styl życia, komunikacja w rodzinie, uzależnienia), • ograniczony dostęp rodziny do specjalistycznego wsparcia (psycholog, prawnik, specjaliści do spraw uzależnień), • ograniczony dostęp do świadczeń w postaci pracy socjalnej (zalecana norma 1 pracownik socjalny na 2000 mieszkańców), • niskie kwalifikacje rodzin, niskie wykształcenie • izolacja społeczna rodzin z dysfunkcjami, • konsumpcyjny styl życia, • rozluźnienie więzi rodzinnych, • zbyt mało środków na wsparcie rodzin ubogich, • brak miejsc w przedszkolach, brak żłobków • brak systemu opieki nad rodziną • ograniczone środki na wypoczynek letni i zimowy dla dzieci
<p>Szanse do Standardu życia rodzin.)</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia w zakresie psychoedukacji • poradnictwo rodzinne dostosowane do potrzeb poszczególnych rodzin, • poszerzenie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci, • propagowanie idei rodzin zastępczych, • poszerzenie oferty organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, • podniesienie kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodzin, • podniesienie świadomości z zakresu prawa rodzinnego, • opracowanie systemu wsparcia dla rodzin, gdzie występuje przemoc w sytuacji (powołanie zespołu interdyscyplinarnego) 	<ul style="list-style-type: none"> • ubożenie rodzin • bezrobocie • niska samoocena • upadek autorytetów i wartości moralnych • ucieczka w uzależnienia, • agresja i przemoc, • niesprzyjające warunki do zakładania rodziny • izolacja społeczna, rozpad rodziny • uzależnienie od pomocy instytucjonalnej

Bezrobocie:

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • internetowe strony urzędów pracy • dostępność programów 	<ul style="list-style-type: none"> • niskie wykształcenie osób bezrobotnych i ubogich

<p>aktywizujących, doksztalających poprzez PUP,</p> <ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości wśród osób młodych na temat wymagań współczesnego rynku pracy, szkolny ośrodek kariery przy Zespole Szkół Licealnych, szkoła ponadgimnazjalna w mieście 	<ul style="list-style-type: none"> roszczeniowość postaw brak zainteresowania osób bezrobotnych pomocą nakierowana na wyjście z bezrobocia negatywne skutki bezrobocia dla funkcjonowania rodziny niespójne przepisy podatkowe ograniczone środki na staże, roboty publiczne, interwencyjne i szkolenia niska mobilność przestrzenna i zawodowa
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zwiększanie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, preferencyjne formy zatrudnienia absolwentów, dotacje unijne, kształcenie młodzieży zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy, położenie miasta blisko Warszawy (dużego rynku pracy), otwarty rynek pracy UE, doradca zawodowy w Ośrodku Pomocy Społecznej, elastyczne formy zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> wysokie koszty zatrudnienia skomplikowane wnioski unijne mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu zatrudnienia brak przejrzystych reguł prawnych rynku pracy praca na czarno (powszechne akceptowanie szarej strefy), brak efektywnego monitoringu rynku pracy, niska skala kształcenia ustawicznego, szczególnie grup pasywnych, starszych i niewykształconych

Funkcjonowanie rodzin (wychowanie dzieci, opieka)

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> warsztaty umiejętności opiekuńczych dla rodziców TPD, Gniazdo Rodzinne, ZHP świetlice szkolne dobrze przygotowana kadra placówek oświatowych , pomocy społecznej i PUP dożywianie dzieci w szkołach zajęcia sportowe zajęcia pozalekcyjne pedagogizacja rodziców w szkołach 	<ul style="list-style-type: none"> niski wskaźnik edukacji przedszkolnej mała liczba placówek opiekuńczo -wychowawczych wsparcia dziennego niskie wykształcenie i małe umiejętności wychowawcze rodziców z rodzin ubogich mała dostępność do szkoleń i warsztatów dla rodziców trudne warunki socjalno- bytowe rodzin znikoma ilość akcji promujących jako wartość rodzinną, wspólne spędzanie czasu niedostateczna propozycji zajęć kulturalno-sportowych dla rodzin brak systemu wzajemnego wspierania się przez rodziny (np.: w obrębie małego środowiska-bloku, osiedla)
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w kształcenie i edukację rodziców, • wsparcie rodzin w realizacji swych funkcji, • dostęp do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, z zakresu promocji zdrowia, • budownictwo socjalne, tanie budownictwo, • przygotowanie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i domy dziecka do samodzielnego życia, • mieszkania chronione, • plac zabaw dla dzieci, • park, ścieżki rowerowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • migracje rodziców za pracą zagranicę • niedostateczna opieka • osłabienie więzi rodzinnych, wpływ rówieśników • ucieczka w uzależnienia • brak wzorców moralnych • „pogoń” za pieniądzem sukcesem zawodowym
--	--

Przemoc wobec dzieci, przestępczość dziecięca

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze przygotowana kadra • realizacja programów w szkołach • świetlice szkolne • działalność sportowa • działalność ZHP, TPD, Gniazdo rodzinne 	<ul style="list-style-type: none"> • brak koordynacji działań poszczególnych służb • niedostateczny dostęp do poradnictwa rodzinnego specjalistycznego • niedostateczne możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży • niedostateczna liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego • mała dostępność do przedszkoli szczególnie dla rodzin ubogich i środowisk zaniedbanych
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zespół interdyscyplinarny działający na rzecz rozwiązywania problemów rodziny • system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną • rozwój doradztwa psychospołecznego, rodzinnego oraz psychologicznego • rodzicielskie grupy wsparcia • zagospodarowanie czasu wolnego • edukacja rodziców • finanse gminne i zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> • odrzucanie autorytetu rodziców, nauczycieli i wpływ rówieśników • powielanie złych wzorców rodzinnych • marginalizacja, izolacja społeczna • ucieczka w uzależnienia • wykorzystywanie słabszych

Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • strategia rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych • stowarzyszenia • fundacja „Otwórzmy serca” • szkoła życia • usługi opiekuńcze specjalistyczne realizowane przez MOPS • możliwość kształcenia dzieci niepełnosprawnych w placówkach ogólnodostępnych • coroczne akcje „Poła Nadziei” 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kompleksowego wsparcia dla rodzin z osobą niepełnosprawną • bariery architektoniczne i mentalne • trudno dostępny rynek pracy dla niepełnosprawnych • niedoinwestowanie szkoły z oddziałami integracyjnymi • niedostateczna edukacja na temat niepełnosprawności • znikoma liczba akcji integracyjnych
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • fundusze unijne • możliwości/programy dostosowania rynku pracy do potrzeb bezrobotnych • wolontariat • propagowana integracja społeczna • pobudzanie wrażliwości społecznej, na temat choroby, niepełnosprawności, w tym edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> • utrudnienia w uzyskaniu środków unijnych • ograniczony dostęp do pomocy medycznej, terapeutycznej • wzrastająca liczba niepełnosprawnych i przewlekle chorych (także z powodu ubóstwa i uzależnień) • bierność i postawa roszczeniowa • niedostateczna świadomość społeczna na temat długotrwałej choroby, niepełnosprawności

Wykluczenie społeczne, marginalizacja

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • istnienie metod i narzędzi pracy ze środowiskiem lokalnym i grupami lub osobami 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zasoby kadrowe pomocy społecznej • nieefektywna polityka aktywizacji wobec osób wykluczonych społecznie (szczególnie niepełnosprawnych) • Ograniczony budżet samorządu na programy integracji • Wysoki procent bezrobocia długotrwałego
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • profilaktyka wykluczeń społecznych • wzrastanie popularności ekonomii społecznej, umożliwiającej budowanie kompleksowego systemu usług społecznych i stwarzającej szanse zatrudnienia i integracji dla osób wykluczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • dziedziczenie statusu społecznego, w tym poziomu wykształcenia • upadek autorytetów moralnych • ucieczka w uzależnienia

Kwestia ludzi starszych

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobre warunki klimatyczno-krajobrazowe • osoby zaangażowane w działalność na rzecz starszych • zasoby wód geotermalne • dziedzictwo historyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • niska świadomość zdrowotna • niedostateczne więzi międzypokoleniowe • brak placówek oferujących programy kulturalno-rozrywkowe i edukacyjne • brak ofert na zagospodarowanie wolnego czasu • brak potencjału sektora pozarządowego działającego na rzecz starszych
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych • system usług opiekuńczych wobec starszych i chorych • zagospodarowanie terenów zieleni (parki, ścieżki rowerowe) • promocja zdrowego stylu życia 	<ul style="list-style-type: none"> • duży procent osób w wieku poprodukcyjnym • pogarszanie stanu zdrowia • izolacja społeczna

Kadry, służby pomocowe

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej • dobre rozeznanie środowiska i problemów 	<ul style="list-style-type: none"> • słabe wyposażenie, trudne warunki lokalowe • braki kadrowe służb pomocy społecznej, prewencji • brak motywacyjnego systemu wynagrodzeń • niedostateczna ilość organizacji pozarządowych • niedostateczny przepływ informacji między służbami zajmującymi się pomocą • małe zainteresowanie gminy problemami kadr pomocowych
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę służącą pomocy społecznej, prewencji, • udział samorządu (finansowy, kadrowy) w działaniach, w tym pisanie programów • proces informatyzacji jednostek administracji, • wzrost liczby organizacji pozarządowych • środki unijne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypalenie zawodowe kadr samopomocowych, • gmina nieprzyjazna mieszkańcom

5. STRATEGIA: ZAŁOŻENIA I JEJ WDRAŻANIE

W tym rozdziale dokumentu przedstawione zostaną postanowienia strategii rozwiązywania problemów społecznych t.j misja jako cel nadrzędny , cele strategiczne i operacyjne.

5.1 MISJA, PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE, ZADANIA, HARMONOGRAM DZIAŁAŃ, MIERNIKI.

MISJA

Samorząd wykorzystując możliwości prawne finansowe oraz lokalny potencjał społeczny dąży do poprawy standardu życia, podnosząc wartości kapitału ludzkiego i podejmuje działania celu eliminacji negatywnych zjawisk dotyczących mieszkańców i ich rodzin takich jak patologie, ubóstwo, oraz wszelkie formy wykluczenia społecznego.

CELE STRATEGICZNE

1.Wysoka jakość i poziom życia mieszkańców oraz ich rodzin (problem patologii, zaburzenia funkcji rodziny i ubóstwa).

2.Pełna integracja i partycypacja mieszkańców w życiu społecznym i w życiu zawodowym (problem bezrobocia i wykluczenia społecznego).

CELE OPERACYJNE

Do celu strategicznego 1:

- 1.1 Zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i ich rodzin, aktywizacja świadczeniobiorców pomocy społecznej.
- 1.2 Podniesienie świadomości opiekuńczo- wychowawczej rodziny.
- 1.3 Wzmocnienie relacji rodzinnych poprzez społecznie akceptowane formy spędzania wolnego czasu.
- 1.4 Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.
- 1.5 Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu.
- 1.6 Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów uzależnień.

Do celu strategicznego 2:

- 2.1 Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży.
- 2.2 Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet.
- 2.3 Wspieranie osób 50 + na rynku pracy.
- 2.4 Zapobieganie wykluczeniu osób długotrwale bezrobotnych.
- 2.5 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
- 2.6 Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w społeczeństwie lokalnym.
- 2.7 Ułatwianie funkcjonowania w środowisku lokalnym osób starszych.
- 2.8 Ułatwienie powrotu do funkcjonowania w społeczeństwie.
- 2.9 Aktywizacja organizacji pozarządowych.

CEL STRATEGICZNY 1:**Wysoka jakość i poziom życia mieszkańców oraz ich rodzin.****CEL OPERACYJNY 1.1 Zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i ich rodzin, aktywizacja świadczeniobiorców pomocy społecznej.****Działania**

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.1.1	Świadczenie pomocy finansowej lub w naturze stosownie do potrzeb osób i rodzin według u.o.p.s.	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, sponsorzy	- liczba zrealizowanych świadczeń, - liczba osób, - rodzin objętych pomocą.	-sprawozdania kwartalne, roczne MOPS
1.1.2	Świadczenie pomocy do wydatków mieszkaniowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS	- liczba zrealizowanych świadczeń, - liczba osób, - rodzin objętych pomocą.	-sprawozdania kwartalne, roczne MOPS
1.1.3	Realizacja świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS	- liczba zrealizowanych świadczeń, - liczba osób, - rodzin objętych pomocą	-sprawozdania kwartalne, roczne MOPS
1.1.4	Zabezpieczenie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym w szczególności dzieciom, osobom bezdomnym, starszym.	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, sponsorzy, szkoły, przedszkola	- liczba zrealizowanych świadczeń, - liczba osób, - rodzin objętych pomocą	-sprawozdania kwartalne, roczne MOPS - informacje szkół
1.1.5	Praca socjalna, aktywizacja świadczeniobiorców	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, PUP, przy współudziale EFS	- liczba osób które ukończyło szkolenia, lub zaplanowane ścieżki uczestnictwa w projektach systemowych, konkursowych, liczba zawartych kontraktów socjalnych, liczba osób usamodzielnionych	- sprawozdania kwartalne, roczne MOPS, - informacje PUP, wnioski o płatność w projektach współfinansowanych z EFS

Stosowane skróty: EFS- Europejski Fundusz Społeczny, PPP- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, PUP- Powiatowy Urząd Pracy, MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

CEL OPERACYJNY 1.2: Podniesienie świadomości opiekuńczo-wychowawczej rodziny

Działania

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.2.1	Pedagogizacja rodziców	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	poradnia psycholog - pedagogiczna, szkoły, przedszkola, kościoły, PCPR, organizacje pozarządowe,	- liczba zrealizowanych szkoleń, - liczba uczestników	- sprawozdania - rejestry -informacje
1.2.2	Promowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	szkoły, poradnia psych-pedagogiczna , przedszkola, kościoły, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, media	- liczba wdrożonych projektów, -liczba zaangażowanych instytucji	- sprawozdania - rejestry -informacje
1.2.3	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	poradnie specjalistyczne, placówki służby zdrowia	- liczba porad, -liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania - rejestry -informacje
1.2.4	Tworzenie gminnych programów w zakresie opieki nad rodziną i promujących rodzinę	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	- liczba utworzonych programów, - liczba uczestników	- sprawozdania - rejestry -informacje

CEL OPERACYJNY 1.3

Wzmocnienie relacji rodzinnych poprzez społecznie akceptowane formy spędzania wolnego czasu

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.3.1	Promowanie aktywnego wypoczynku (sport, wycieczki, itp.).	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PPP, szkoły, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, media, kluby sportowe, Urząd Miasta	- liczba wdrożonych projektów, - liczba zaangażowanych instytucji	- sprawozdania - raporty -informacje
1.3.2	Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, sponsorzy, szkoły, przedszkola	- liczba zorganizowanych imprez, - liczba uczestników	- sprawozdania - raporty -informacje
1.3.3	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	szkoły, świetlice środowiskowe, Urząd Miasta, organizacje pozarządowe	-liczba oraz rodzaj zajęć i liczba uczestników kół zainteresowań, liczba ankiet badających potrzeby	- sprawozdania - raporty -informacje -analizy ankiet
1.3.4	Zwiększanie liczby świetlic środowiskowych, placówek opieki społecznej, wsparcia dziennego, doposażenie	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	jednostki samorządu terytorialnego	- liczba uruchomionych świetlic, - liczba beneficjentów, - wartość doposażenia	- sprawozdania - raporty -informacje
1.3.5	Tworzenie gminnych programów wzmacniających więzi rodzinne	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PPP, szkoły, MOPS, organizacje pozarządowe, Urząd Miasta	- liczba utworzonych programów, - liczba uczestników	- sprawozdania - raporty -informacje
1.3.6	Promowanie oraz rozwój idei wolontariatu	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	szkoły, kościoły, organizacje pozarządowe Urząd Miasta	- liczba wdrożonych projektów, - liczba zaangażowanych instytucji	- sprawozdania - raporty -informacje

CEL OPERACYJNY 1.4

Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie**Działania**

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.4.1	Utworzenie zespołu interdyscyplinarnego	Działanie do 31XII 2011	Burmistrz miasta	- uchwała	-protokół z posiedzenia Rady Miasta
1.4.2	Rozwój poradnictwa specjalistycznego, tworzenie i realizacja programów profilaktycznych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, Urząd Miasta, organizacje pozarządowe	-liczba porad, - liczba beneficjentów	- sprawozdania -raporty - informacje.
1.4.3	Wspieranie organizacji pozarządowych oraz grup samopomocowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, urząd miasta	- liczba wspartych projektów	- sprawozdania -raporty - informacje
1.4.4	Wspieranie akcji informacyjnych na temat przemocy	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, szkoły Urząd Miasta, policja	- liczba wspartych projektów	- sprawozdania -raporty - informacje
1.4.5	Utworzenie mieszkań chronionych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	urząd miasta	- liczba mieszkań, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania -raporty - informacje
1.4.6	Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych, Innych służb	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, wojewoda PCPR, Urząd Miasta	- liczba szkoleń, - liczba uczestników, - liczba projektów	- sprawozdania -raporty - informacje
1.4.7	Wspieranie działań dotyczących zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w tym wypoczynku letniego i zimowego, zajęć pozalekcyjnych.	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	szkoły, urząd miasta, PCPR, organizacje pozarządowe	- liczba wspartych projektów, - liczba uczestników, - liczba ankiet badających potrzeby	- sprawozdania -raporty - informacje, -analizy ankiet

CEL OPERACYJNY 1.5

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.5.1	Promowanie społecznie akceptowanych zachowań i zdrowego stylu życia	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	szkoły, media, MOPS kościoły, organizacje pozarządowe, kuratorzy, policja, straż miejska	- liczba wdrożonych projektów, - liczba zaangażowanych instytucji, - liczba interwencji służb porządkowych	- sprawozdania -informacje -raporty
1.5.2	Rozwój profilaktyki uzależnień	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PPP poradnie specjalistyczne, policja, organizacje pozarządowe, MOPS, straż miejska, szkoły, jednostki samorządu terytorialnego, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kościoły,	-liczba zrealizowanych projektów, - liczba uczestników -liczba ankiet badawczych	- sprawozdania -informacje, -analiza ankiet

CEL OPERACYJNY 1.6

Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów uzależnień**Działania**

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
1.6.1	Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i akcji informacyjnych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	szkoły, Urząd Miasta organizacje pozarządowe, straż miejska, media	- liczba programów, - liczba uczestników	- sprawozdania - statystyki
1.6.2	Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób wychodzących z nałogu, wspieranie funkcjonowania grup samopomocowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe MOPS, PCPR	- liczba porad, - liczba beneficjentów - liczba placówek udzielających poradnictwa	- sprawozdania - statystyki
1.6.3	Wspieranie letniego i zimowego wypoczynku i organizacji czasu wolnego dzieci z rodzin wysokiego ryzyka	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, szkoły,	- liczba wspartych projektów, - liczba uczestników	- sprawozdania - statystyki
1.6.4	kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	policja, Burmistrz Miasta	-liczba kontroli	- sprawozdania - statystyki
1.6.5	Szkolenia dla nauczycieli, pracowników pomocy społecznej, straży miejskiej i innych służb	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, szkoły, MOPS, PCPR, Mazowieckie Centrum Polityki Społ., organiz. pozarządowe	-liczba certyfikatów, dyplomów - liczba szkoleń - liczba uczestników - ankiety badające potrzeby w zakresie tematyki szkoleń	- sprawozdania - statystyki - analiza ankiet

CEL STRATEGICZNY 2

Pełna integracja i partycypacja mieszkańców w życiu społecznym i w życiu zawodowym (problem bezrobocia i wykluczenia społecznego).

CEL OPERACYJNY 2.1

Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.1.1	Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PPP, szkoły gimnazjalne, Zespół szkół ponadgimnazjalnych, urząd miasta, PUP, organizacje pozarządowe, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, OHP	- liczba porad, - liczba beneficjentów -liczba jednostek świadczących doradztwo	- bilans realizacji projektu - sprawozdania
2.1.2	Wspieranie szkoleń zawodowych i aktywizujących	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PPP, Urząd Miasta, PUP, organiz. pracodawców organizacje pozarządowe	-liczba dyplomów - liczba szkoleń, - liczba uczestników	- bilans realizacji projektu - sprawozdania
2.1.3	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PUP	- liczba wspartych projektów, - liczba beneficjentów	- bilans realizacji projektu - sprawozdania
2.1.4	Promowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PUP, organizacje pozarządowe, szkoły, organizacje pracodawców	- liczba szkoleń, -liczba uczestników, - liczba wspartych projektów,	- bilans realizacji projektu - sprawozdania
2.1.5	Poszerzenie działań Klubu Integracji Społecznej o działania na rzecz bezrobotnej młodzieży	Do roku 2013	Urząd Miasta, MOPS	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba świadczeniobiorców	- bilans realizacji projektu - sprawozdania

CEL OPERACYJNY 2.2**Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet****Działania**

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.2.1	Wspieranie szkoleń zawodowych, projekty z EFS	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PUP, MOPS organizacje pozarządowe, organizacje pracodawców	-liczba szkoleń, - liczba uczestników - liczba projektów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.2.2	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PUP	- liczba wspartych projektów, - liczba beneficjentów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.2.3	Rozszerzenie działalności Klubu Integracji Społecznej	Działanie od 2013	Urząd Miasta, MOPS	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.2.4	Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, przedsiębiorcy indywidualni	- liczba placówek -liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.2.5	Wspieranie grup samopomocowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, MOPS, PUP	- liczba grup, - liczba uczestników	- sprawozdania - bilans realizacji projektów

CEL OPERACYJNY 2.3

Wspieranie osób w wieku 50+ na rynku pracy

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.3.1	Wspieranie szkoleń zawodowych, projekty z udziałem EFS	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP, MOPS, organizacje pozarządowe, organizacje pracodawców	- liczba szkoleń, - liczba uczestników -liczba dyplomów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.3.2	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PUP	- liczba wspartych projektów, - liczba beneficjentów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.3.4	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP MOPS, organizacje pozarządowe	- liczba porad, - liczba beneficjentów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.3.5	Wspieranie przedsiębiorczości, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP Organizacje pozarządowe pracodawców	- liczba wspartych projektów, - liczba beneficjentów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów

CEL OPERACYJNY 2.4

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.4.1	Wspieranie szkoleń zawodowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, PUP, organizacje pozarządowe,	- liczba szkoleń, - liczba uczestników - liczba projektów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów
2.4.2	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PUP	- liczba projektów, - liczba beneficjentów	- sprawozdania
2.4.3	Rozszerzenie działań Klubu Integracji Społecznej	Do roku 2013	Urząd Miasta, MOPS	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania
2.4.4	Wspieranie rozwoju poradnictwa specjalistycznego	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, PCPR	- liczba projektów - liczba porad, - liczba beneficjentów	- sprawozdania - bilans realizacji projektów

CEL OPERACYJNY 2.5**Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych**

Działania

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźniki	Źródło mierników
2.5.1	Analiza potrzeb	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, PCPR, służba zdrowia	- liczba analiz	- sprawozdania - opracowania analiz
2.5.2	Wspieranie szkoleń zawodowych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP, szkoły, organizacje pozarządowe,	- liczba dyplomów - liczba szkoleń, - liczba uczestników	- sprawozdania
2.5.3	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PUP	- liczba wspartych projektów, - liczba beneficjentów	- sprawozdania
2.5.4	Wspieranie rozwoju poradnictwa specjalistycznego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PCPR, organizacje pozarządowe MOPS	- liczba porad, - liczba beneficjentów	- sprawozdania
2.5.5	Wspieranie przedsiębiorczości i samorealizacji	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP, organizacje pozarządowe, PCPR, organizacje pracodawców	- liczba szkoleń, - liczba uczestników - liczba wspartych projektów,	- sprawozdania

CEL OPERACYJNY 2.6

Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźnik	Źródło mierników
2.6.1	Likwidacja barier architektonicznych oraz komunikacyjnych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, PFRON, służba zdrowia, PCPR	- liczba zrealizowanych projektów	- sprawozdania
2.6.2	Rozwój wolontariatu, budowanie sieci współpracy na rzecz niepełnosprawnych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, kościoły, szkoły, PCPR	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba uczestników	- sprawozdania
2.6.3	Rozwój usług specjalistycznych, analiza potrzeb	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	służba zdrowia, MOPS, organizacje pozarządowe, PCPR	- liczba oraz rodzaj świadczonych usług, - liczba świadczeniobiorców - liczba ankiet	- sprawozdania - analiza ankiet
2.6.4	Organizowanie imprez kulturalno- rozrywkowych Integracyjnych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, szkoły, kościoły, MOPS, Urząd Miasta	- liczba zorganizowanych imprez, - liczba uczestników	- sprawozdania
2.6.5	edukacja dla członków rodzin osób niepełnosprawnych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PPP, organizacje pozarządowe, kościoły, MOPS, szkoły, służba zdrowia, PCPR	- liczba wdrożonych projektów,- liczba zaangażowanych instytucji	- sprawozdania
2.6.6	Tworzenie mieszkań socjalnych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, jedn. organiz. pomocy społ., organizacje. pożytku publ.	- liczba mieszkań, - liczba beneficjentów	- sprawozdania
2.6.7	Współpraca z warsztatami terapii zajęciowej	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, PCPR, szkoły,	- liczba warsztatów, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania
2.6.8	Wspieranie powstawania Rodzinnych domów pomocy społecznej	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, urząd miasta, organizacje pozarządowe, PCPR	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba beneficjentów	- sprawozdania

CEL OPERACYJNY 2.7**Ułatwianie funkcjonowania w środowisku lokalnym osób starszych*****Działania***

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka organizacyjna	Mierniki/Wskaźnik	Źródło mierników
2.7.1	Rozwój wolontariatu	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, kościoły, szkoły, MOPS	- liczba zrealizowanych projektów, -liczba uczestników	- sprawozdania - informacje
2.7.2	Rozwój usług specjalistycznych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, organizacje pozarządowe, wolontariat, służba zdrowia	- liczba oraz rodzaj świadczonych usług, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania - informacje
2.7.4	Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych dla osób starszych i ich rodzin	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, MOPS, klub integracji społecznej, kościoły, organizacje pozarządowe, wolontariat	- liczba zorganizowanych imprez. - liczba uczestników	- sprawozdania - informacje
2.7.5	Zapewnienie usług opiekuńczych, diagnozowanie potrzeb	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, MOPS, organizacje pozarządowe, organizacje pozarządowe, placówki prywatne	- liczba oraz rodzaj świadczonych usług, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania - informacje
2.7.6	Edukacja w zakresie funkcjonowania osób starszych w rodzinie	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PPP, służba zdrowia, MOPS, kościoły szkoły, organizacje pozarządowe	- liczba zrealizowanych szkoleń, - liczba uczestników	- sprawozdania - informacje
2.7.7	Wspieranie funkcjonowania Klubów Seniora i grup samopomocowych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, MOPS	-liczba beneficjentów,- liczba grup samopomocowych, Liczba projektów	- sprawozdania - informacje

CEL OPERACYJNY 2.8

Ułatwienie powrotu osobom opuszczającym zakład karny funkcjonowania w społeczeństwie

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/Wskaźnik	Źródło mierników
2.8.1	Przygotowanie rodzin do przyjęcia osób opuszczających ZK	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, kuratorzy sądowi, kościoły, organizacje pozarządowe, PCPR	- liczba udzielonych porad - wartość udzielonej pomocy, - liczba wspartych rodzin	- sprawozdania - informacje
2.8.2	Utworzenie mieszkań socjalnych i chronionych	Do roku 2015	Urząd Miasta, organizacje pożytku publ.	- liczba utworzonych mieszkań	- sprawozdania
2.8.3	Nawiązywanie kontaktów z pracodawcami w zakresie zatrudnienia osób opuszczających ZK oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, organizacje pozarządowe, PUP, PCPR	- liczba zaangażowanych pracodawców, liczba beneficjentów	- sprawozdania - informacje
2.8.4	Rozwój doradztwa zawodowego	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MOPS, organizacje pozarządowe, PUP, PCPR	- liczba wdrożonych projektów, - liczba oraz rodzaj świadczonych porad, - liczba świadczeniobiorców	- sprawozdania - informacje

CEL OPERACYJNY 2.9

Aktywizacja organizacji pozarządowych

Działania

Nr	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka organizacyjna	Mierniki/Wskaźnik	Źródło mierników
2.9.1	Promowanie liderów lokalnych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, kościoły, szkoły, jednostki samorządu terytorialnego, PCPR	- liczba wdrożonych projektów, - liczba zaangażowanych instytucji	-sprawozdania - informacje
2.9.2	Rozwój wolontariatu	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	organizacje pozarządowe, MOPS, kościoły, szkoły	- liczba zrealizowanych projektów, - liczba uczestników	-sprawozdania - raporty - informacje
2.9.3	Tworzenie programów wsparcia organizacji pozarządowych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe szkoły,	- liczba utworzonych programów, - liczba uczestników	-sprawozdania - informacje
2.9.4	Szkolenia dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz pozyskiwania środków zewnętrznych	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PCPR, organizacje pozarządowe, PUP	- liczba zrealizowanych szkoleń, - liczba uczestników	-sprawozdania - informacje

6 ŹRÓDŁA FINANSOWANI A STRATEGII

Przewidywane źródło finansowania strategii to:

1. Środki własne samorządu z dochodów gminy na finansowanie zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz innych obszarach ujętych w strategii.
 2. Środki z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową i zadania własne gminy dotowane, na programy rządowe.
 3. Środki funduszy krajowych (np.: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, inne).
 4. Środki strukturalne Unii Europejskiej.
- Decydujące znaczenie dla pełnego wykorzystania środków Unii Europejskiej będzie miał potencjał absorpcyjny gminy czyli zdolność do uzupełnienia środków europejskich środkami własnymi oraz przygotowania, planowania i prowadzenia programów i projektów inwestycyjnych w wymiarze współpracy z UE.
5. Środki z programów celowych
 6. Środki finansowe ze źródeł pozarządowych. Pozyskiwaniem tych środków powinny zająć się podmioty funkcjonujące na terenie gminy.
 7. Fundusze inwestorów prywatnych.

7. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Prowadzeniem monitoringu i wdrażaniem Strategii oraz oceną zajmować **Zespół monitorujący**, składający się z :

- Sekretarza Miasta,
- Pełnomocnika Burmistrza Miasta w zakresie Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- Komendanta Straży Miejskiej,
- Przedstawiciela Pedagogów szkół,
- Przedstawiciela Rady Miasta,
- Pracownika socjalnego MOPS,
- Kierownika MOPS -jako koordynatora.

Dokument w miarę potrzeb będzie poddawany aktualizacji i niezbędnym weryfikacjom wynikającym ze zmieniających się sytuacji społecznych, regulacji prawnych itp.

Bazą informacji będą sprawozdania, raporty, analizy instytucji i organizacji a także grup, środowisk biorących udział w programach związanych z realizacją poszczególnych celów Strategii oraz dane statystyczne np.: GUS-u.

Po zakończeniu okresu programowania sporządzony zostanie raport końcowy obrazujący faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń niniejszej Strategii.

Wskaźniki oceny monitorowania są zawarte w tabelach zawierających cele operacyjne. Sprawozdania Zespołu monitorującego z realizacji Strategii będą składane po zakończeniu roku budżetowego -do 31 marca następnego roku, z tym, że pierwsze sprawozdanie należy złożyć do 31 marca 2013 r.

Promocja Strategii odbywać się będzie poprzez: stronę internetową gminy.

Programy uzupełniające niniejszą strategię:

- Program współpracy Miasta Sulejówek z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Strategia Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych.
- Program współfinansowany przez EFS „Aktywność zawodowa- moją szansą” do 2013 roku
- Program profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.
- inne projekty programy, przygotowane według zaplanowanych do realizacji zadań Strategii.

8. WNIOSKI I UWAGI KOŃCOWE.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych to wprowadzanie w życie nowoczesnego modelu polityki społecznej gminy. Strategia jest drogowskazem i instrumentem działania władz samorządowych, instytucji pomocy społecznej, w tym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Celem Strategii są działania długofalowe polegające na inwestycji w kapitał ludzki, edukację, poprawę sytuacji materialnej rodzin, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia i integracji społecznej. Strategia ma pobudzać do aktywności organizacje, instytucje działające w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego gminy.

Poprzez cele, kierunki działania oraz propozycje zadań zawartych w dokumencie ma dotrzeć do najbardziej potrzebujących.

Załączniki:

Zal. 1. Ankieta dla uczestników zespołu problemowego do prac nad – „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek”

Zal. 2 Zarządzenie Burmistrza Miasta Sulejówek nr 64/ 2007 z 21 maja 2007 r.
w sprawie: **powołania zespołu problemowego do prac nad „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek” i „Systemem profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Sulejówku”**

załącznik 1 do „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2011-2020”

Ankieta dla uczestników zespołu problemowego do prac nad – „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sulejówek” i Systemu Profilaktyki i Opieki nad Rodziną w Sulejówku” powołanego przez Burmistrza Miasta Sulejówek zarządzeniem nr 64/ 2007 z 21 maja 2007 r.

Proszę zakreślić właściwą odpowiedź lub - tam, gdzie to konieczne - wypełnić je.

I. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

1. Jak oceniają Państwo aktualną sytuację na rynku pracy?

Bardzo zła

- a) Raczej zła
- b) Średnia
- c) Raczej dobra
- d) Dobra
- e) Bardzo dobra

2. Czy sytuacja na rynku pracy według Państwa jest gorsza czy lepsza niż rok temu?

- a) Zdecydowanie gorsza
- b) Raczej gorsza
- c) Taka sama
- d) Raczej lepsza
- e) Zdecydowanie lepsza

3. Jak według Państwa w ciągu następnych kilku lat zmieni się sytuacja na rynku pracy ?

Zdecydowanie pogorszy się

- a) Raczej pogorszy się
- b) Pozostanie taka sama
- c) Raczej polepszy się
- d) Zdecydowanie polepszy się

4. Jakie są według Państwa główne przyczyny problemów na rynku pracy? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 4 najistotniejsze)

- a) Brak inwestycji
- b) Zła sytuacja finansowa przedsiębiorstw
- c) Brak nowych technologii w przedsiębiorstwach
- d) Wysokie koszty zatrudnienia pracowników
- e) Wysokie koszty prowadzenie działalności gospodarczej (podatki, opłaty, etc.)
- f) Brak współpracy ze służbami zatrudnienia (urzędem pracy, agencjami zatrudnienia, firmami szkoleniowymi)
- g) Niskie wydatki państwa na wsparcie dla zatrudnienia
- h) Niska jakość usług instytucji związanych z rynkiem pracy
- i) Niskie kwalifikacje wśród pracowników
- j) Niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy
- k) Inne, (jakie?) – Proszę wpisać poniżej

5. Jakie działania podejmowane na poziomie powiatu najlepiej przyczyniłyby się do spadku bezrobocia i aktywizacji zawodowej (proszę zaznaczyć maksymalnie 4 najistotniejsze?)

- a) Obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników
- b) Obniżenie podatków lokalnych i opłat lokalnych (w Sulejówku)
- c) Szkolenie zawodowe dla bezrobotnych
- d) Okresowe zatrudnienie, finansowane z budżetu państwa
- e) Staże i praktyki zawodowe
- f) Doradztwo zawodowe i pomoc psychologiczna
- g) Usprawnienie systemu pośrednictwa pracy
- h) Stworzenie preferencyjnych warunków dla absolwentów wchodzących na rynek pracy
- i) Szkolenie i doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej
- j) Działalność inkubatorów przedsiębiorczości (instytucji dofinansowanych z budżetu i z innych środków, które udostępniają za niską opłatą lokale dla przedsiębiorców i wspierają ich działalność)

- k) Dotowane, tanie kredyty
- l) Inne, (jakie?) - Proszę wpisać poniżej

.....
II SYTUACJA SPOŁECZNA OSÓB I RODZIN

6. Jak oceniają Państwo aktualne warunki życia mieszkańców (osób i rodzin)?

- a) Bardzo złe
- b) Złe
- c) Raczej złe
- d) Średnie
- e) Raczej dobre
- f) Dobre
- g) Bardzo dobre

7. Czy warunki życia mieszkańców (osób i rodzin) pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do poprzedniego roku?

- a) Zdecydowanie pogorszyły się
- b) Raczej pogorszyły się
- c) Pozostały niezmienione
- d) Raczej polepszyły się
- e) Zdecydowanie polepszyły się

8. Jak według Państwa w ciągu następnych kilku lat zmienia się warunki życia mieszkańców (osób i rodzin)?

- a) Zdecydowanie pogorszą się
- b) Raczej pogorszą się
- c) Pozostaną takie same
- d) Raczej polepszą się
- e) Zdecydowanie polepszą się

9. Jakie są według Państwa główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 4 najistotniejsze)

- a) Bezrobocie
- b) Ubóstwo
- c) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- d) Niezaradność życiowa
- e) Długotrwała i ciężka choroba
- f) Niepełnosprawność
- g) Alkoholizm
- h) Narkomania
- i) Wielodzietność
- j) Wielodzietność
- k) Samotne wychowywanie dzieci
- l) Bezdomność
- m) Bezdomność
- n) Przemoc w rodzinie
- o) Inne, (jakie?) – Proszę wpisać poniżej

.....
10. Jeżeli zdaniem Państwa na terenie występują obszary wykluczenia społecznego, to, jakich grup społecznych dotyczą (proszę zaznaczyć maksymalnie 4 najistotniejsze)

(Dla ułatwienia podaję definicję:

według Narodowej Strategii Integracji Społecznej **wykluczenie** to: brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona zdrowia, transport publiczny, publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy, organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych, i innych, prywatna własność i przedsiębiorczość.)

- a) Długotrwanie bezrobotnych
- b) Bezrobotnych
- c) Bezdomnych
- d) Osób niepełnosprawnych
- e) Osób opuszczających placówki opiekuńczo wychowawcze
- f) Osób opuszczających zakłady karne

- g) Alkoholików
- h) Narkomanów
- i) Uchodźców
- j) Uchodźców innych osób, (jakich?) – Proszę wpisać poniżej.....

11. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegacie Państwo najczęściej? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 4 najistotniejsze)

- a) Zaniedbanie wychowawcze
- b) Zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena, itp.)
- c) Sieroctwo
- d) Trudności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze i rodzin zastępczych
- e) Demoralizacja
- f) Spożywanie alkoholu
- g) Narkomania
- h) Przeszłość
- i) Inne, (jakie?) – Proszę wpisać poniżej.....

12. Jakie działania powinien podjąć samorząd w obszarze pomocy społecznej w celu przezwyciężenia problemów społecznych rodzin korzystających pomocy społecznej (proszę zaznaczyć maksymalnie 3 najistotniejsze)

- a) Zwiększyć wysokość przyznawanych świadczeń pieniężnych pomocy społecznej
Ograniczyć wysokość przyznawanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, gdyż ich skala utrwała osoby i rodziny w korzystaniu ze świadczeń społecznych
- b) Zwiększyć działania polegające na świadczeniu pracy socjalnej
- c) Zorganizować specjalistyczne formy pomocy, jak poradnictwo rodzinne, interwencja kryzysowa itp.
- d) Stworzyć dodatkowe formy opieki nad dzieckiem umożliwiające rodzicom podjęcie pracy.

13. Jakie działania powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary wykluczenia społecznego (proszę zaznaczyć maksymalnie 3 najistotniejsze)

- a) Uruchomić program prac społecznie użytecznych
- b) Zorganizować roboty publiczne
- c) Przyznać dodatkowe świadczenia pieniężne z pomocy społecznej
- d) Otworzyć kluby integracji społecznej
- e) Otworzyć centrum integracji społecznej
- f) Upowszechnić zatrudnienie wspierane
- g) Wesprzeć organizacje pozarządowe w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób wykluczonych społecznie
- h) Inne, (jakie?) – Proszę wpisać poniżej
.....

14. Jakie działania powinien podjąć samorząd, aby zorganizować pomoc dla dzieci w trudnej sytuacji społecznej (proszę zaznaczyć maksymalnie 3 najistotniejsze)

- a) Wesprzeć organizacje pozarządowe w organizowaniu przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży
- b) Zorganizować dodatkowe placówki wsparcia dziennego,
- c) Stworzyć interdyscyplinarne zespoły ds. wsparcia dziecka i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym
- d) Stworzyć dodatkowe rozwiązania środowiskowe, np. pedagog rodzinny, terapeuta, street Walker itp.
- e) Zwiększyć liczbę miejsc w rodzinach zastępczych
- f) Uruchomić punkty konsultacyjno-informacyjne dla rodzin, w których dzieci i młodzież spożywa alkohol i narkotyki
- g) Spowodować utworzenie ośrodków kuratorskich dla młodzieży niedostosowanej społecznie,
- h) Inne, (jakie?) – Proszę wpisać poniżej
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety. Teresa Kośnik Kierownik MOPS .Koordynator Zespołu Problemowego

Ankieta według tygodnika „Wspólnota” Nr 6 /804 z 10 II 2007 r.

BURMISTRZ

Miasta Sulejówek

woj. mazowieckie

załącznik 2 do „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2011-2020”

**Zarządzenie Nr 64 /2007
Burmistrza Miasta Sulejówek
z dnia 21 05 2007.**

w sprawie:

powołania zespołu problemowego do prac nad „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek” i „Systemem profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Sulejówku”

Na podstawie art. 7 ust 1.pkt 6 ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz 1591 z późn. zm.) art. 17 ust 1 i ust. 13 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593) zarządzam co następuje:

§1

Powoluję Zespół Problemowy do prac nad „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek” i „Systemem profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Sulejówku” w składzie:

1. **Bartnicki Włodzimierz**-Komendant Straży Miejskiej w Sulejówku,
2. **Bartnicka Anna** – psycholog Zespół Szkół Nr 2,
3. **Bogucki Łukasz** – Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa, Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miasta Sulejówek,
4. **Bujalska Musiatowicz Patrycja**- pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej w Sulejówku,
5. **Brzezińska Justyna**- reprezentant Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sulejówku
6. **Cielecka Zofia** – Z-ca Dyr. Zespołu Szkół Nr 2 w Sulejówku,
7. **Chojecka Grażyna** – reprezentant Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Sulejówku,
8. **Gajowniczek Artur**- kierownik Referatu Promocji i Integracji Europejskiej Urzędu Miasta Sulejówek,
9. **Gawiński Arkadiusz** – reprezentant Gimnazjum Nr 2 i Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Sulejówek,
10. **Kielak Andrzej** - członek Komisji Bezpieczeństwa, Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miasta Sulejówek,
11. **Kośnik Teresa** –Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku
12. **Korona Andrzej**- Komendant Komisarjatu Policji w Sulejówku,
13. **Kozłowska Krystyna** – specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku
14. **Ostojska Bożena** - reprezentant Miejskiego Przedszkola Nr 1 w Sulejówku,
15. **Pokojska Danuta** – pedagog Zespołu Szkół Licealnych w Sulejówku.,
16. **Szkopińska Bożena** - reprezentant Miejskiego Przedszkola nr 2 w Sulejówku
17. **Stańczyk Grażyna** –reprezentant „Stowarzyszenia Integracji Społecznej „Wspólnymi siłami”,
18. **Szuba Aldona**- reprezentant Fundacji „Otwórzmy serca” ,
19. **Wójcik Aldona**- Pedagog Zespołu Szkół Nr 1 w Sulejówku
20. **Wysocka Halina**- Przewodnicząca Komisji Inwestycji i Gospodarki Komunalnej Rady Miasta Sulejówek
21. **Zielińska Halina** – Dyrektor Zespołu Szkół Licealnych w Sulejówku,
22. **Żukowska Krystyna** – reprezentant Szkoły Podstawowej Nr 3 w Sulejówku

§2

Na **koordynatora** działań związanych z przygotowaniem wymienionych dokumentów strategicznych wyznaczam **Teresę Kośnik**, Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

§3

1. Do zadań **Zespołu Problemowego** należy przede wszystkim udział w warsztatach strategicznych , których celem jest:

- analiza mocnych stron/słabych stron/ szans/zagrożeń sytuacji społecznej na terenie gminy i wybranych problemów społecznych (bezrobocie i ubóstwo, rodzina dysfunkcyjna, uzależnienia, niepełnosprawność i długo-trwała choroba, marginalizacja społeczna,
- wyłonienie najważniejszych obszarów problemowych - ustalenie przyczyn ich powstawania – sformułowanie celów strategicznych i sprecyzowanie niezbędnych działań profilaktycznych i naprawczych.

2. Pozostałe działania o charakterze konsultacyjnym – będzie wyznaczał koordynator dokumentów strategicznych.

§ 4

1. Zespół Problemowy podejmuje działania od dnia warsztatów strategicznych wyznaczonych przez kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Zespół problemowy kończy pracę z chwilą przyjęcia do realizacji przez Radę Miasta Sulejówek wymienionych wyżej dokumentów strategicznych.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Pieczęć okrągła
Miasta Sulejówek

Podpisano (-)

BURMISTRZ Waldemar Chachulski